

**TC. BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI**

**2003 YILI SONRASI PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE İLGİLİ
GELİŞMELER
(Yüksek Lisans Tezi)**

TEZİ HAZIRLAYAN: M. Murat ÖZSOY

İstanbul / 2011

**TC. BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI**

**2003 YILI SONRASI PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE İLGİLİ
GELİŞMELER**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan:
M. Murat ÖZSOY
Öğrenci No:
090771015

Danışman:
Yard. Doç. Dr. Sait Yılmaz

İstanbul / 2011

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum ‘2003 yılı sonrası PKK terör örgütü ile ilgili gelişmeler’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2011

Aday: M. Murat Özsoy

2003 YILI SONRASI PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE İLGİLİ GELİŞMELER

Hazırlayan: **M. Murat ÖZSOY**

Özet

Bu yüksek lisans tezi, Türkiye'deki faaliyet gösteren bölücü terör örgütü PKK ve Türkiye'nin bu örgüte karşı verdiği mücadeleyi konu edinmektedir. Bu bağlamda Çalışmada dört bölüme ayrılmış ve dönemler itibarıyla 1984-2003, 2003-2006 ve 2006-2010 dönemleri ile gelinen son aşamayı incelemektedir. Bu çerçevede örgütün, TSK ile 2003 yılına dek giriştiği silahlı mücadele safhası ve bu safhayı kaybetmesinin ardından 2003 yılından itibaren yöneldiği siyasallaşma safhaları iki ayrı kırılma noktası olarak ele alınmıştır. Siyasallaşma safhası ile birlikte PKK terörünün sıradan bir bölücü hareket olmaktan çıkarak büyük güçlerin Ortadoğu bölgesine yönelik planları içerisine dahil edildiği ve otuz yıllık geçmişi olan terörün artık lokal bir problem olmaktan çıktığı anlatılmaktadır.

Tez, 2010 yılı içerisindeki olayları da içermesi nedeniyle; gerek sürecin tam bir analizinin yapılabilmesi, gerekse geleceğe dair daha net çıkarımlar oluşturulabilmesi açısından kaynak olabilmesi düşünülmüş ve hazırlanmıştır. Tezin hazırlanmasında kaynak taraması yönteminden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: PKK, Terörle Mücadele, Demokratik Açılım Politikası

DEVELOPMENTS RELATED TERRORIST ORGANIZATION PKK AFTER YEAR 2003

Presented by: **M. Murat ÖZSOY**

Abstract

This master's thesis context, separatist terrorist organization PKK that operating in Turkey and Turkey's struggle against PKK. Get in this context, the study was divided into four sections by periods 1984-2003, 2003-2006 and 2006-2010 with the latest stage reached. Within this framework, Within this framework, organization, TAF undertaken with the armed struggle until the year 2003 after the death phase and this phase since 2003, directed the political breaking point is discussed in two separate phases. Together with the political phase of the separatist movement PKK terrorism from being an ordinary great powers have been included in plans for the Middle East region and the thirty-year history of being out of the terrorism problem is no longer a local explained.

The thesis also includes events in the year 2010, due to a complete analysis of the process need to be made, both in terms of creating inferences about the future more clearly be made by considering the source. Method utilized in the preparation of the thesis literature.

Key Words: PKK, The Fight Against Terrorism, Democratic Initiative Policy

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TERİMLER ve KISALTMALAR	v
GİRİŞ	1
I.BÖLÜM	
2003 YILINA KADAR OLAN DÖNEM	6
1.1. 1984-1990 Dönemi	6
1.2. 1990-1999 Dönemi	14
1.3. 1999-2003 Dönemi	27
II.BÖLÜM	
2003-2006 DÖNEMİ	32
2.1. Siyasi Faaliyetler	32
2.2. Askeri Faaliyetler	40
2.3. Türkiye'nin Politikaları	45
III.BÖLÜM	
2007-2010 DÖNEMİ	50
3.1.Siyasi Faaliyetler	50
3.2.Askerî Faaliyetler	59
3.3.Türkiye'nin Politikaları	62
IV.BÖLÜM	
GELİNER AŞAMA	64

SONUÇ VE ÖNERİLER	79
KAYNAKÇA	82

KISALTMALAR ve AÇIKLAMALAR

- ARGK** : ARGK Arteja Rizgariya Gele Kurdistan / Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu
- ERNK** : Eniya Rızgariya Netawiya Kürdistan / Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi
- FKÖ** : Filistin Kurtuluş Örgütü
- GKKY** : Geçici köy koruculuğu yasası
- HPG** : Hêzên Parastina Gel / Halk Savunma Güçleri (HPG)
- HRK** : Hezen Rizgariya Kurdistan / Kürdistan Kurtuluş Güçleri
- KADEK** : Kongreya azadî û Demokrasiye Kurdistanê / Kürdistan Demokrasi ve Halk Kongresi
- KCK** : Koma Civakên Kurdistan / Halk Savunma Güçleri (HPG)
- KONGRA/GEL**: Halk Kongresi
- PKK** : Partiya Karker Kurdistan / Kürdistan İşçi Partisi
- TSK** : Türk Silahlı Kuvvetleri

Vatan uğruna şehit düşen Mehmetçiklerin anısına...

GİRİŞ

Terörizm, altında birleşilen örgütün ya da örgütü yöneten kişi veya güç odaklarının siyasal amaçlarına ulaşmak için şiddeti yer-zaman ve kime uygulandığına bakılmaksızın meşru gören ve bu doğrultuda, korkutma, yıldırma ve tedhis hareketleri ile siyasal bir amacı, bir düşünce sistemini, bir siyaset anlayışını insanlara zorla kabul ettirmeye çalışan bir olgudur. Terörizmdeki şiddet bilinçli, sistematik ve belirli amaçlara ulaşma doğrultusunda kullanılan planlı bir şiddettir. Bu şiddet ve yıldırma hareketleri ile politik hedefler doğrultusunda kamuoyuna ve topluma korku ve yıldırma boyutlu bir takım mesajlar verilmeye çalışılır. Burada aslında dikkat edilmesi gereken nokta, eylemlerin toplumda yaratacağı duygusal reaksiyondur. Zira terör örgütlerinin eylem yapmaktaki asıl amaçları toplum üzerinde yaratacakları korku ve yılmışlık hissinden beslenen ayrışma ve öfke duygularını ortaya çıkartmaktır. Terör örgütleri bu öfke ve ayrışma hissini asıl hedeflerinde olan kişi, kurum ya da oluşumları isteklerini kabul ettirebilmek için kullanırlar.

M.S. I. yy. Zelaotlar döneminde ortaya çıkan terör ve etnik terör olayları o günden bu yana devam etmektedir. Türkiye açısından terör konusu ele alındığında Türkiye'nin kırk yıldan fazla bir süredir değişik motivasyonlara bağlı terör deneyimleri yaşamış ve halen yaşamakta olan bir ülke olduğu ilk dikkat çeken gerçektir (Mango, 2005:8). Esasen bu tür düşünceler ve hareketler Mango'nun dediğinden de eskiye, Osmanlı dönemine kadar uzanmaktadır. Hatta Cumhuriyetin kurulmasından itibaren onu dağıtacağı ihtimal dâhili olan her düşünce ve hareket yoğun şekilde desteklenerek Türkiye'nin başına bela edilmiştir. Ancak hiç şüphe yoktur ki, bu deneyimler içerisinde en dikkat çeken PKK terör örgütüdür.

Türkiye'nin 1980'lerden beri mücadele etmek zorunda kaldığı ve bu doğrultuda insan kaynağını, maddi kaynaklarını, sosyal ve siyasi tüm enejisini harcamış olduğu bilinen bir husustur. Bu açıdan terörle mücadele ve bu doğrultuda uygulanan politikaların terörü sonlandıramaması, Türkiye'nin kalkınma ve iç istikrarının istenilen seviyeye gelememesinde en önemli etken olarak kabul edilebilir.

Türkiye Cumhuriyeti, önce bağımsız bir Ermeni Devleti hedefleyen ASALA'nın, daha sonra ise ayrılıkçı PKK terör örgütünün faaliyet alanı haline gelmiş, adı geçen terör örgütleri gerektiğinde kullanılmak üzere zaman zaman Türkiye'ye karşı kullanılan bir araç haline gelmişlerdir. Ancak, bu terör “kozu” ya da “kartı” kullanılırken kadın ve çocuklar da dâhil binlerce masum insan da katledilmiştir. Savaş meydanlarında silahlı bir güç sadece diğer silahlı güçler ile savaşıyor ve normal şartlarda karşı tarafın masum halkına dokunmazlar. Terör örgütleri, özellikle PKK terör örgütünün, sadece Türk Devleti'ne karşı silahlı isyan değil, aynı zamanda birçok masum insanın hayatına kıyan, insanlık dışı faaliyetleri açıkça görülebilmektedir. Bu terör örgütü Türkiye'nin istikrarını bozmak isteyen komşu Irak, İran, Ermenistan ve Suriye ile karşılarında istikrarlı, güçlü bir Türkiye görmek istemeyen Batı devletleri tarafından sürekli açık ya da gizli bir şekilde destek görmüştür. ⁱ

Türkiye 15 Ağustos 1984 tarihinde Erzurum ve Şemdinli saldırıları ile gerçek manada PKK ile tanışmış ve o günden bu tarihe kadar geçen süreçte “terör sorunu” , “Kürt Sorunu”, ve “Güneydoğu Sorunu” gibi isimler altında bu problemi çözmeye çalışmış ve günümüze kadar bu problem ile yaşayarak gelinmiştir. ⁱⁱ Anlaşılan o dur ki, gelinen bu noktada örgütün dağ kadrosu büyük ölçüde yok edilmiştir. Ancak mücadele artık şehirlere inmiştir. Bu bağlamda örgütün siyasallaşma çabaları halen devam etmektedir.

PKK terör örgütü kurulduğu günlerde bağımsız bir Kürt Devleti'ni hedeflerken, zamanla bağımsız bir devleti değil de, özerk bir bölgeyi hedeflediklerini dile getirmiş ve en son olarak da anayasal düzeyde Kürt kimliğinin de tanınması gibi bir talepte bulunmuştur. Bu durum PKK terör örgütünün de, tasfiye sürecine girdiğinin farkında olduğunu ve ne kurtarılırsa kardır güdüsü ile hareket ettiklerini akıllara getirmektedir. ⁱⁱⁱ

ⁱ Şahin, M. (2010) Terör Örgütü Tasfiye Edilebilir mi? Edilebilmesi İçin Ne Yapılmalıdır?, Ankara: Yüksek Lisans Tezi, s. 18

ⁱⁱ Çetin, H. (2009) Terör ve Terörle Mücadele Politikaları Bağlamında Türkiye-PKK Örneği: 2003-2008 Dönemi, Ankara: Yüksek Lisans Tezi, s. 12

ⁱⁱⁱ Şahin, M. (2010) Terör Örgütü Tasfiye Edilebilir mi? Edilebilmesi İçin Ne Yapılmalıdır?, Ankara: Yüksek Lisans Tezi, s. 18

Türkiye bir taraftan demokrasinin gereklerini yerine getirirken bir taraftan da terörizmle mücadelesini sürdürmektedir. Terörle mücadelede sonuca ulaşmak amacıyla çok yönlü ve bütüncül bir konsept geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konsept bir taraftan demokrasiden taviz vermezken bir taraftan da terörle mücadele açısından her türlü önlemi alabilecek yeteneğe ve yetkilendirmeye sahip olmalıdır.

Çalışma; PKK terörü ve onun ekseninde gelişen ayrılıkçı hareketlerle mücadelede bir bakış açısı yaratmayı hedeflemektedir. Bu amaçla örgütün ilk silahlı eylemlerini yaptığı 1984 yılından günümüze dek gelişen süreci siyasi ve askeri olarak incelendiği çalışmada ayrıca, dönemler itibarıyla Türkiye'nin PKK'ya karşı izlediği politikalara da mercek tutulmaktadır.

Bu bağlamda çalışmanın birinci bölümünde 1984 ile 2003 yılları arasındaki dönem ele alınmaktadır. Bu dönem genel olarak PKK ile yapılan silahlı mücadele dönemi olarak nitelendirilebilir. Söz konusu 20 yıl boyunca PKK'nın kanlı terör eylemlerine karşı mücadele veren temel devlet birimi TSK olmuştur. Bu dönem içerisinde terörle mücadele TSK merkezli bir silahlı mücadele konseptiyle yürütülmüştür. TSK bu 20 yıl içerisinde PKK terör örgütünü iki kez yok olma noktasına getirdiyse de askeri başarının devamında siyasi, sosyal ve ekonomik adımlar atılmadığı için örgüt tekrar hayat bulmuştur. Birinci bölüm yaptığı eylemlerle Türkiye'yi büyük acılara boğan bölücü örgütün başarısızlıkla sonuçlanan silahlı mücadele aşamasına odaklanmaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümü ise Öcalan'ın yakalanması ve AKP'nin seçimleri kazanarak iktidara gelmesiyle başlayan süreci ele almaktadır. Özellikle yeni hükümet dönemiyle birlikte terörle mücadele konusunda da büyük kırılmalar yaşanmış, yapısal bir takım değişimler olmuştur. Hükümetin terörle mücadelede Irak'ın kuzeyindeki Kürt aşiretleri ile yürüttüğü dolaylı müzakereler ve ABD ile olan temasları neticesinde TSK'nın geri plana itildiği bir terörle mücadele konsepti benimsemiştir. Özellikle AB müzakereleri kapsamında atılan demokratik açılım ve kültürel haklara yönelik adımlar başlangıçta çok ses getirmesine karşın bu güne dek her hangi bir olumlu etki yaratmamıştır. Aksine terör örgütü TSK karşısında kaybettiği mücadeleye devam etme

fırsatı yakalamıştır. Hükümetin attığı adımlar PKK terör örgütünün beklemediği oranda siyasallaşmasına yol açmış, 2003 öncesi süreçte ikinci kez yok olma sınırına gelen örgütün dirilip talepte bulunabilecek bir kavuşmasına neden olmuştur. Çalışmanın ikinci bölümünde 2003 ve 2006 yılları arasında geçen bu süreç ele alınmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümü ise 2007–2010 yılları arasında yaşanan gelişmeleri incelemektedir. Bu dönem örgütün sivil toplum içerisindeki temsilcileri ve siyasi uzantısı olan BDP aracılığı ile ülkenin ulusal bütünlüğünün ve değişmez temel ilkelerini tartışmaya açtığı dönem olarak göze çarpmaktadır. Hükümetin içi doldurulmadan, ortaya atarak, olgunlaşmasını beklediği kültürel ve siyasi haklara yönelik açılımlar, ayrılıkçı anlayış altında birleşen her kesimden kişi ve oluşumun etkin propagandası nedeniyle çok tehlikeli sonuçlara varmıştır. Bugün anayasamızın değişmez ilkelerinin dahi değiştirilmek istendiği, Cumhuriyetimizin temel niteliklerinin neredeyse ayıplandığı bir sürece girilmiştir. Türk halkı kendi ülkesinde azınlık muamelesi görmeye başlamıştır. Geline aşamada düşünmeden atılacak bir kaç adım daha ülkeyi rahatlıkla bir kasa sürüklemeye yetecektir. Tüm bunlara karşın birlik ve varlığımızın en son mertebedeki güvencesi TSK ise bir karalama kampanyası ile devre dışı bırakılmak istenmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümü 2007–2010 yılları arasında bu ekseninde cereyan eden gelişmelere ışık tutmaya çalışmaktadır.

Dördüncü bölüm bugün gelinen aşamayı açıklamaktadır. Bu bölümde yaşanan en son gelişmeler ışığında bir değerlendirme yapılmakta ve geleceğe dair çıkarımlar elde edilmeye çalışılmaktadır.

Çalışmanın sonuç bölümünde ise ortaya konan bakış açısına paralel olarak bazı öneri ve önlemler sıralanmaktadır. Söz konusu bu önlemler ve öneriler askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel olarak başlıklandırılmıştır. PKK terörü ve bölücü faaliyetlerle mücadelede atılması gereken adımlar ve uygulamalar bu bölümde dile getirilmiştir. Geline Aşamalar ve Öneriler Bölümü ile Sonuç Bölümünde terörle mücadelenin tüm sürecini göze alan nitelikte öneriler içermektedir.

Bu yüksek lisans tezinin hazırlanmasında kaynak taraması yöntemi benimsenmiştir. Yöntem dâhilinde kitaplardan, süreli yayınlardan, yayınlanan

makalelerden, araştırma merkezi yayınlarından, gazete ve web sitelerinde yer alan bilgilerden faydalanılmış, bu bilgiler resmi belgeler doğrultusunda analiz edilmiştir. Konuya yönelik terör örgütünün de görüşleri incelenmiş ve öne sürülen hususların dayandırıldığı temeller irdelenmiştir. Tezin ortaya çıkarılmasında kaynaklar titizlikle incelenmiş ve mümkün mertebe tez sahibinin konu hakkındaki kendi fikirleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılan atıflar ifadeleri pekiştirmek, kronolojik ya da aktarım yoluyla ifade edilen olayları açıklamak veya önemli konuları dikkate değer cümlelerle izah edebilmek amacıyla kullanılmış; kullanıldıkları yerlerde künyelerine ilişkin bilgi verilmiştir.

Çalışmanın amacı PKK terörünün ortaya çıktığı günden bugüne dek olan evrimi ortaya koyarak, geleceğe dair bazı çıkarımlar elde edilmesini sağlamaktır. Çalışma ile hedeflenen özellikle 2003 sonrası süreçte yeni bir aşamaya geçen bölücü akımlarla mücadele edebilmenin yollarını ortaya koyabilmektir.

I.BÖLÜM

2003 YILINA KADAR OLAN DÖNEM

1.1.'1984-1990' Dönemi

1984 yılı PKK terör örgütünün Türkiye'nin gündemine oturduğu yıl olmuştur. Kanlı örgütün bugüne dek tarihine geçen tüm katliamların, yasadışılıkların, insanlık suçlarının ve otuz binden fazla acı kayba sebep olan terör eylemlerinin fiilen başladığı yıldır 1984.

Türkiye'de 1980 askeri müdahalesiyle birlikte sol gruplar üzerinde artmaya başlayan baskı söz konusu bu grupların önde gelenlerinin bir şekilde Avrupa'ya kaçmalarına sebep olmuştur. PKK'nın kadroları da o dönem bu baskıdan kaçmak için önce Suriye ve benzeri Arap ülkelerine sonra ise Avrupa'ya kaçtılar. O dönem PKK'nın önder kadrosu için enteresan ilişkilerin ve işbirliklerinin temellerinin atıldığı bir dönem oldu.

Örgütün 15-26 Temmuz 1981'de Suriye Lübnan sınırında yapılan ilk kongresinde örgüte bir teşkilat yapısı ve işlerlik kazandırılmaya çalışılmıştı. 20-25 Ağustos 1982' deki İkinci Kongre'de ise, hazırlıkların tamamlandığı ve yurt dışından dönüp içerdeki faaliyetlere başlama zamanının geldiğine karar verildi. Bu arada PKK'nın kurucularından M. Doğan'ın Mart 1982'de, M.H. Durmuş ve K. Pir'in (Pir. Kürt kökenli olmayanlardandı) ise Eylül 1982'de ölüm haberleri geldi. PKK'nın önemli askeri komutanlarından Mahsun Korkmaz ise Mart 1986'da öldü. PKK'da uzun yıllar üst kademe görevlerde bulunan Selim Çürükkaya' ya göre ise Korkmaz, 3. Kongreye beş gün kala Öcalan'ı eleştirdiği için ortadan kaldırılmıştı. İkinci Kongrede eyleme geçmek için tüm hazırlıkların tamamlanmış olduğu tespiti yapılmıştı. PKK yönetimince başlangıç olarak silahlı propaganda ünitelerinin oluşturulması, bölgedeki yerel nüfusla ilişkiye geçilerek silahlı mücadelenin başlatılması kararlaştırıldı. 1984 Haziran'ında Silahlı Propaganda Birliği oluşturuldu. Bu birim Kürdistan Kurtuluş Birliği (HRK) adlı bu kuruma bağlandı. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra 15 Ağustos 1984'de bir grup

PKK'lı Eruh ve Şemdinli saldırıları ile Öcalan'ın en önemli araç olarak gördüğü silahlı mücadeleyi başlattı.¹

PKK terör örgütü, 15 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu Şemdinli ve Eruh baskınlarıyla, terör örgütünün silahlı kanadı olan Kürdistan Kurtuluş Birliği (Hezen Rızgarıya Kürdistan – HRK) isimli askeri aparatının kuruluşunu ilan etti. Örgüte göre silahlı propaganda eylemlerini sürdürecektir örgüt elemanlarının Silahlı Propaganda Birlikleri (Takımları) ve Silahlı Propaganda Grupları (Mangaları) şeklinde teşkil edilmesi ön görülmüştü. Buna mukabil Eruh - Şırnak - Pervari bölgesinde Mahsun Korkmaz liderliğinde “14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği”, Hakkâri - Çukurca - Şemdinli bölgesinde Abdullah Ekinci liderliğinde “21 Mart Silahlı Propaganda Birliği”, Van - Çatak bölgesinde Ali ÖMÜRCAN liderliğinde “18 Mayıs Silahlı Propaganda Birliği” oluşturuldu. Sayı yetersizliği nedeniyle birlik oluşturulamayan bölgelerde ise, ölmüş örgüt mensuplarının isimlerini taşıyan Silahlı Propaganda Grupları (Mangaları) oluşturuldu.² Örgüt attığı bu adımlar ile daha sonradan en aktif dönem olarak adlandıracağı bir döneme girdi. Bu dönem içerisinde T.C. vatandaşlarına, kurumlarına, ordusuna, sivil-asker, genç-yaşlı, kadın-çocuk demeksizin şiddet uygulandı. Şiddet ve yaratılan korku atmosferi daha sonraları örgütün ihtiyaç duyduğu insan kaynağını sağlamanın yanı sıra; dış güç odaklarından gelecek desteklerin de önünü açan bir kendini ispatlama evresi olmuştu. Bu dönemden sonra bölgede devlet ile terör örgütü arasında bitmeyen bir mücadele başladı.

Örgüt bu ilk yıl devletin hazırlıksız yakalanması ve büyümekte olan tehdidi ciddiye almaması sebebiyle oldukça büyük bir başarı elde etmişti. Ancak hemen akabinde, 1985 yılında ele geçirilen ya da kendiliğinden teslim olan örgüt üyelerinden alınan bilgiler sonucunda yapılanmaya başlayan mücadele planı ve son derece etkili operasyonlar sayesinde PKK yalnızca Irak sınır boylarında kısmi faaliyetler gösterebilen

---

¹ Gürses, E. (1997) Aynılıkçı Terörün Anatomisi/IRA-ETA-PKK, İstanbul: Bağlam Yayıncılık, s. 19

² Ergül, E. (2007) Kürdistan İşçi Partisi Terör Örgütü (PKK): Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: İzzet Baysal Üniversitesi, s. 82

bir hale getirilmişti. Terör örgütü ilk yılki beklenmedik başarısının ardından yok noktasına gelmişti. Fakat gelişmeler umulduğu gibi olmadı.

Örgüt hemen yeni bir taktiğe başvurdu. Evvelce cezaevinde bir müddet yatmış, bilahare örgütçe yurt dışına çıkarılmış olan avukat Hüseyin Yıldırım devreye sokuldu. Bu avukatı kullanarak, cephenin ilanını Avrupa’da manşetlere çıkarmayı başardılar. Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde yapılan açlık grevleri, yürüyüşler, mitingler, işgaller ve baskınlar bu avukat tarafından yapılan bir basın toplantısında izah ediliyordu. Bu avukat, etiketini kullanarak cezaevinde sözde başından geçenleri dramatize ederek anlattıktan sonra bu sefer de kendisinin de mensubu ve basın sözcüsü olduğu ERNK’nın mahiyetini ve amaçlarını sıralıyor, bütün eylemlerin ERNK’nın Avrupa’daki militanlarınca Kürtlere baskıya, zulme dikkat çekmek için yapıldığını söylüyordu.³ Bu siyasi amaçlı girişimler zaten o dönem solun etkisi altında hassaslaşan Avrupa kamuoyunun etkilenmesine yetmişti. Tek taraflı bir propaganda ile manipüle edilen Avrupa kamuoyu, Avrupalı karar alıcıların elini güçlendirmişti. Bu tarihten sonra PKK Terör Örgütü Avrupa’da istediği kültürel, ekonomik ve siyasal faaliyette bulabilme olanağına kavuştu. Bugün bile tüm karar ve kınamalara rağmen varlığını sürdüren örgüt propaganda birimlerinin temelleri o günlere dayanmaktadır.

ERNK’in başlıca görevleri Türk güvenlik güçlerince ele geçirilen gizli bir PKK belgesinde şu şekilde sıralanmaktadır:

- 1- Toplu faaliyetler, basın toplantıları, baskınlar, işgaller
- 2- Türkiye’yi hedef alan;
  - a) Yeni eleman temini ve bu elemanların terörist olarak eğitimi
  - b) Tatbiki silahlı eğitim
  - c) Savaşan güçlerin temini
  - d) Lojistik destek sağlama, diğer silahlı gruplarla temas sağlama

---

³ Ersever, A. C. (2010) Kürtler, PKK ve Abdullah Öcalan, İstanbul: Milenyum Yayıncılık (s. 129)

- e) Avrupa ve Suriye'deki gruplarla bağlantıları düzenleme gibi faaliyetler
- 3- İstihbarat ve güvenlik faaliyetleri üzerinde çalışmalara yapma
- 4- Finans kaynakları yaratma⁴

Görüldüğü üzere ERNK, PKK için son derece önemlidir. Onun destek bulmasında, teşkilatlanmasında ve para ve insan kaynağı teminini güvenli bir rutine bağlamasında son derece büyük görevler üstlenmiştir. 1985 operasyonlarıyla bitme noktasına gelen örgüte adeta üstlendiği görevler ve roller ile yeniden hayat sağlamayı başarmıştır.

PKK daha sonra 25-30 Ekim 1986 tarihleri arasında III. Kongresini toplayana dek büyük bir başarı elde edemedi ve sürekli geri çekildi. Bu hezeyan hali PKK'yı varlığını devam ettirdiğini gösterecek sansasyonel eylemlere itti. Bu amaçla PKK kendisini benimsemeyen halka karşı terör eylemlerini arttırdı. Şırnak ve Baykan maden ocağı gibi savunmasız, ekonomik ve sosyal yaşamı doğrudan vuracak, yumuşak hedeflere saldırılar başladı.

Bu dönem PKK'nın içinde bulunduğu durum örgütün Siirt sorumlusu Selahattin Çelik'in Ocak 1986'da Öcalan'a yazdığı mektubta açık bir şekilde anlatılıyordu.

“Hayale kapılmayalım başkanım, bölgedeki gelişmeler düşündüğümüz gibi olmadı. Pek çok alanda etkinliğimiz kalmadığı gibi, çok değer verdiğimiz Şirvan bölgesi de elimizden çıktı. Bölgenin her tarafında asker ve askerin pususu var. Kış olmasına rağmen, askerler her tarafta, halkın yanında ve pusular devam ediyor.”⁵

Bu durum örgütün III. Kongresine kadar devam etti. III. Kongrede Öcalan dizginleri eline aldı. Muhafiflerini öldürttü, örgüt içerisinde kendisine muhalif düşüncede olduğu bilinen ya da bu gibi düşüncelere meyledebileceği düşünülen herkesi

---

⁴ Özdağ, Ü. (2007) Türk Ordusunun PKK Operasyonları, İstanbul Pegasus Yayınları, s. 57

⁵ a.g.e., s. 61

infaz ettirdi ve Stalin'inkine benzer bir diktatorya kurdu. Bu tarihten sonra örgütün en tepesindeki isim Öcalan'dı. Öcalan bu hamlesinin hemen arkasından yeni bir yapılanmaya gitti.

Bu yeni yapılanma içerisinde HRK lağvedildi ve manga-takım-bölük-tümen düzeyinde hiyerarşisi olan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (Ateşa Rızgariya Gele Kurdistann- ARGK) kuruldu.⁶ Bundan sonraki dönemde PKK'nın teşkilat yapısının temel unsurlarını şöyle sıralayabiliriz:

ERNK (Siyasi eylem gücü), **ARGK** (Terör eylem gücü), **Merkezi Askeri Konsey** (ARGK'nın eylemlerini ve örgütlenmesini yöneten birim), **Hareketli Ana Birlik** (Merkezi askeri konseyin yönetiminde Kuzey Irak'tan [Suriye ve İran'dan] Türkiye'ye yollanan terörist grup), **Bölge Komitesi** (3-5 kişiden oluşan, bölgenin savaş karargahını oluşturan, cephe ve ordu komiteleri içinde iç içe giren yapılar), **Yerel Komite** (Bölge komitesince belirlenen yerlerde, diğer kolar ile iletişim halinde olan ve yerel eylemleri yönlendiren gruplar), **Köy Üst Komitesi** (Birçok köyden sorumlu olan ve 3 veya daha fazla sayıdaki PKK'lıdan oluşan gruplar), **Köy Komitesi** (Köydeki eylemlerden sorumlu gruplar. Bünyelerinde komite sekreteri, işbirlikçi komutanı, kadın, gençlik sorumlusu bulunur) **Şehir Komitesi** (Şehir ve ilçelerde bölge komitesine bağlı olarak oluşturulan ve işçi, memur, esnaf ve gençlik örgütlenmelerinden sorumlu gruplar), **Mahalle Komitesi** (Semt komitelerine bağlı çalışan küçük gruplar)⁷

Öte yandan Geçici Köy Koruculuğu Sisteminin yeniden kurulması ile birlikte bölge halkının devlete verdiği destek de açık bir şekilde ortaya çıkmıştı. Devlet hem askeri operasyonel marifetleri hem de doğrudan bölge halkının GKKS kapsamındaki katılımı ile örgütü zor durumda bırakmıştı. Ancak sözünü ettiğimiz III. Kongre sonrasında hızlanan yumuşak hedeflere askeri noktalara düzenlenen ses getiricek saldırılar, bölge halkının gençlerinin 'sözde zorla askerlik yasası ile' dağa çıkarılması ve

---

⁶ Gunter, M. M.(1990) The Kurds in Turkey: A Political Dilemma, USA: Westview Press, s. 57

⁷ Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 66-67

düşük yoğunluklu çatışma stratejisi ile örgüt yeni bir aşamaya geçiyordu. Bölge halkı ve aşiretler zorla dağa çıkarılan evlatlarının çatışmalarda öldürülmeye ve cenazeler ard arda gelmeye başlayınca devlete karşı tavır almaya başlıyordu. Özellikle köylere düzenlenen baskınlar ile canından bezdirilen sivil halkın örgütü desteklemesi, GKKS'ne ve devlete karşı tavır alması amaçlanıyordu. III. Kongre ile birlikte Öcalan'ın anladığı ve örgütü yeni bir aşamaya taşıyan şey hiçbir oluşumun var olmaya çalıştığı bölgeden destek almadan siyasi, ekonomik ve kültürel alt-yapısını lojistiğini oluşturmadan başarıya ulaşamacağı idi. Öcalan kendi diktatoryasını kurduktan sonra bölgedeki halka ve Türkiye'nin batısındaki Marksist-Leninist aydınlara ve öğrencilere yönelik propaganda faaliyetlerini artırdı. Bu sayede PKK yok olma noktasında tekrar dirilme aşamasına geçti.

Bu durumun yaşanmasında elbetteki örgütün DYÇ anlayışını benimsemesinin, komşu ülkeler ve Batı devletlerinden yoğun destek almasının yanı sıra Türk Devletinin de zaafi bulunuyordu.

Ankara, DYÇ'nin önemli bir bölümünün bir propoganda savaşı olduğunun farkına varamamıştı. Devlet 'halkın aklı ve yüreği' için çarpışmak zorundaydı. Tüm bunlar olurken Ankara ülkedeki durum hakkındaki gerçekleri hem Türkiye'de, hem de dışarıda, izah etmeyi ihmal etmişti. Yaşanan bu iki gelişme PKK'nın Türkiye'ye hiç olmadığı kadar kolayca sızmasına yardım etti.⁸ 1986'ya dek yaşanan gelişmelerin akabinde ise; Irak'la yapılan anlaşma çerçevesinde 4 Mart 1987'de 30 Türk savaş uçağı daha öncede I-KDP'nin peşmerge kamplarına yapılan hava saldırısının benzerini daha şiddetli bir şekilde Irak'ın kuzeyindeki PKK kamplarına uyguladı. Şiddetli bombardıman örgüte hem madden hem de moralman oldukça zarar verdi. Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, ülkede otoritesini tam anlamıyla teşkil etmek için Türk ordusu tarafından örselenen bölgede Bağdat yanlısı Kürtlerle ittifak kurmaya ve onları rejime bağlamak için taleplerine makul bakmaya başladı.

---

⁸ Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 69

Yine bu amaçla, Suriye'deki PKK terör örgütü mensupları Irak'a davet edildi. Bağdat ile PKK terör örgütü arasında yoğun bir ilişki başladı.⁹ Cem Ersever konu hakkında Üçgöndeki Tezgâh isimli kitabında şu tesbitlerde bulunmaktadır:

Saddam Hüseyin'in ajanları ile A. Öcalan arasında 1988 tarihinde başlayan bir anlaşma mevcuttu ama A. Öcalan, Suriye ve İran'dan çekindiği için bu anlaşma konusunda çok temkinli hareket ediyordu. Anlaşmanın özü; A. Öcalan, Kuzey Irak'ta KDP ve YNK'yı etkisizleştirecekti. Dolayısıyla Saddam Hüseyin'i bir başağrısından kurtaracaktı. Saddam Hüseyininde Kuzey Irak'ı PKK'ya tahsis edecekti. Böylece Saddam Hüseyin, bir taşla iki kuş vuracaktı. Bir yandan artık kangren hale gelen Peşmerge asiliğinden kurtulacak, diğer yandan sular ve geleneksel Arap düşmanlığı nedeniyle Türkiye'yi cezalandırmış olacaktı. PKK ise, Türk Güvenlik Kuvvetlerinin müdahale edemeyeceği ya da çok zor müdahale edebileceği, Şırnak, Hakkari coğrafyasıyla bütünlük arzeden ve en az o kadar sarp ve dağlık olan kontrolsüz, denetimsiz, kanunsuz, kurlsız bir coğrafyada istediği gibi at oynatacaktı. Aynı zamanda yıllardır KDP ve YNK gibi örgütlerin elinde birer yük beygirine dönen, fazla düşünemeyen, dağda silahlı olarak dolaşmayı içgüdüsel ve rutinleşmiş alışkanlıklar haline getirmiş sayıları yüzbinlerle ifade edilebilen bir askeri güce kavuşmuş olacaktı.¹⁰ Kaldı ki örgüt, 1987 yılından itibaren, Şırnak, Hakkâri, Van, Bitlis ve Siirt illerinin bir kısmını içine alan Botan bölgesinde 50-100 kişilik gruplar rahatça dolaşmaya başlamış ve yaptıkları katliamlar, örgütün gazete manşetlerinde yer almıştır.¹¹ Öte yandan burada şunu da belirtmek gerekir ki, Türk basını PKK faaliyete geçtiği andan itibaren yaptığı haberlerle devletin siyasi ve askeri operasyonlarına zarar vermiştir. Basın tam da örgütün istediği psikolojik atmosferin ülke geneline yayılmasına yaptığı sorumsuzca yayın nedeniyle uzun yıllar hizmet etmiştir. Elbette ki, bu gaflette devletin payı da son derece büyüktür zira devlet terörle mücadele konusunda başlangıçta hazırlıksız yakalanmış sonraki

---

⁹ Demirel, E. (2005) Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, s. 135

¹⁰ Ersever, C. (1993) Üçgöndeki Tezgah, Ankara: Ocak Yayınları, s. 62-63

¹¹ Kışlalı, A. T. (1996), Siyaset Bilimi, Ankara: İmge Kitapevi, s. 172-173

aşamada ise iş ciddiye binene değin meseleye gereken önemi vermemiş, terörle mücadele konusunda ortak bir hareket tarzı ve işbirliği alanı yaratamamıştır.

1988 yılı içerisinde Gaziantep-Urfa bölgesinde tabur, Dersim/Tunceli eyaletinde 750 kişilik bir gerilla gücüne ulaşmayı hedeflemiştir. 1988 yılında Botan, Parti, Cephe ve Ordu merkezi olmak üzere, bir gerilla tümeni ile birlikte Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'ın prototipinin oluşturulması, Lübnan'daki Mahsun Korkmaz Akademisinin, Harp Akademisine çevrilerek kurtarılacak olan bu alana getirilmesi, plânlanmış, ancak gerçekleştirilememiştir.¹²

Halk ile güvenlik güçlerini karşı karşıya getirme çalışması 1989 yılında ilk meyvesini vermiş ve köy komitelerinin bir biraraya getirilmesiyle Halk Komitesi (KOMA-GEL) isimli bir örgütlenme oluşturulmuş ve zaman zaman bu Komite güvenlik güçleri ile karşı karşıya getirilerek izinsiz gösteriler yapılmıştır.¹³ Yine sözde Kürdistan'ın eyaletlerinden olan Botan'ın ele geçirilerek kurtarılmış bölge yapılması hedeflenmiş ancak Türk ordusunun mücadelesi karşısında başarısız olunmuştur. Bu noktada hedeflerine ulaşmakta başarısız olan terör örgütü varlığını sürdürmek ve ses getirebilmek adına 1989'dan itibaren askeri alay ve tümenlere saldırma başlamıştır. Diğer taraftan askeri noktalara yapılan saldırılar koruculuk sistemi, aşiretlerin devletle birlikte karşı mücadeleye destek vermeleri ve halkın örgütle bağının kesilmesini önlemek amacıyla özellikle sivil halka yönelik baskı, şiddet ve cinayetler de hız kesmeden devam etmiştir. Bununla bölgede otoritenin devletin değil PKK'nın elinde olduğu mesajı verilmeye çalışılmış, hem tüm ülke sathında, hem de bölge halkı üzerinde devletin itibarı sarsılmak ve örgütün kontrolü elinde tuttuğuna yönelik bir manipülasyon hedeflenmiştir. Elbette bu atmosferin ortaya çıkmasında bahsettiğimiz gibi basın acımasız rekabeti içerisinde ulusal çıkarları hiçe sayan bir yaygın anlayışı izlemesi son derece etkili olmuştur.

---

¹² Kışlalı, A. T. (1996), Siyaset Bilimi, Ankara: İmge Kitapevi, s. 172-173

¹³ Gunter, M. M.(1990) The Kurds in Turkey: A Political Dilemma, USA: Westview Press, s. 77

Bütün bu gelişmelerle birlikte, 1987’de sıkıyönetim halinden, olağanüstü hal bölgesine geçiş herhangi bir fayda sağlamamış, aksine alınan yanlış kararlar ile halk ve devlet arasındaki bağı daha da zayıflatmış ve örgütün bölge insanı üzerindeki etkinliği artmıştır. PKK gün geçtikçe varlığını geleceğe taşımak adına kültürel, siyasi ve ekonomik aktivitelerine hız verirken Türk devleti yanlış bir seçimle PKK’ya karşı uzunca bir süre yalnızca askeri seçenekleri kullanmış ve tam anlamıyla zemin kaybetmiştir.

Bu arada önemle belirtmek gerekir ki, İran ile verilen savaş sırasında düşmanla işbirliği yaptığı iddiasıyla Irak’ın Kuzeyindeki Kürtlerin 1988 yılında Saddam Hüseyin tarafından kimyasal silah kullanılarak katledilmeleri özellikle Türkiye sınırına doğru bir göçü tetiklemiştir. Tarihe Halepçe Katliamı olarak geçen bu olay neticesinde canını kurtarmak isteyen binlerce insana Türkiye’nin sınırlarını koşulsuz açması, ülkeye sızmakta güçlük çeken PKK mensubu teröristlerin de mülteci kisvesiyle Türk topraklarına rahatça geçmelerini ve örgütün yok olmak üzere olan operasyonel yetisini yeniden kazanmasına sebep olmuştur. Türkiye her ne kadar sınırlarını güvenlik kaygısıyla açmak istemese de bu insanlık dramı karşısında gelen yoğun dış baskılarda dikkate alındığında kayıtsız kalamamış ve sınırlarını mültecilere açmıştır. Türk Devleti bu işten hem maddi kaynakları açısından, hem de terörle mücadele açısından son derece büyük bir zararla çıkmıştır. Askeri açıdan felç olma noktasına gelen terör örgütü hem istediği insan ve ekipman sızmalarını gerçekleştirerek, hem de bu özel durumdan oldukça fazla sayıda eleman temin ederek yeniden operasyonel hale gelmiştir.

1.2. 1990-1999 Dönemi

1990-1999 döneminde yaşanan en önemli olaylar her birine ayrı ayrı değineceğimiz Türk ordusunun '92, '95, '98 operasyonları, ABD'nin Irak Operasyonu, ve PKK'nın askeri faaliyetlerinin bitme noktasına getirilmesi olarak sıralanabilir.

PKK 1990 yılına, kadrolarını Kuzey Irak ve İran'da yoğun bir şekilde eğiterek girdi. 1990'ların başında, stratejik savunma PKK'nın temel karakteristiği olmayı sürdürüyor ise de, örgüt kısmen 'hareketli savaş' merhalesine geçmeyi başarmıştı. Bu stratejik savunma aşamasının son evresinin tamamlandığı anlamına geliyordu ve stratejik denge aşamasının birinci evresindeki ilk girişimler yapıldı. Silahlı propaganda evresi süresince PKK, silahlı birliklerle çatışmadan kaçınmıştı. PKK'nın silahlı propaganda evresi boyunca esas hedefi, askeri sonuçtan ziyade politik etki kazanmak olmuştu.¹⁴ 1990'dan itibaren PKK askeri noktalara ve üst düzey askeri yetkililere karşı yoğun şekilde saldırılara başladı. Dağda askeri hedeflere pusu ve baskınlar ile zaiyat verdirilirken diğer bir terörist kolu da şehirlerde yarattığı baskı ve saldırılarla etkin olmaya çalışıyordu. PKK şehirlerdeki saldırıları ile devlet birimleri ve devletin otoritesi üzerinde etkili olmak, halka açık bir mesaj vermek peşindeydi. PKK'nın sürekli pusu ve baskınlarla sonuç arayan gerilla tipi saldırıları Türk Ordusunu ister istemez savunma durumuna geçirmişti. Bölgede okul, baraj, maden, fabrika gibi hedeflere saldırılar düzenlenmesi ülkenin batısında yaşayan ve Kürt asıllı olmayan halkın da bu olaylara doğrudan karışmasını sağlamıştı. PKK bölgede görev yapan devlet görevlilerini öldürerek ülke içerisinde bir iç çatışma çıkarmayı ve Kürtler üzerinde söz sahibi bir konuma gelmeyi hedefliyordu. Nitekim PKK'nın bu stratejisi sonuç verdi ve bölgede gerek baskı gerekse propoganda yoluyla sempatizan ve işbirlikçi bir kesim yaratmayı başardılar.

PKK yandaşlarınca devlete karşı düzenledikleri ilk toplu sivil gösteri 1990'da vuku buldu. Bu eylem PKK'nın halktan hatırı sayılır bir destek bulmayı başardığını gösterdi. Mardin'de güvenlik güçleri ile ARGK arasında çıkan çatışmalar sonrasında,

---

¹⁴ Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 87

PKK sempaticianları giderek artan düzeyde güvenlik güçleri karşıtı gösterilerde bulunmaya başladılar. Protestolar komşu şehirlere ve kasabalara yayıldı.¹⁵ Bu durum PKK'nın bölge halkı arasında daha fazla taraftar toplamasının yanı sıra, hem ülkenin tümüne yönelik ciddi bir tehdit mesajı, hem de ülke dışından sağlanan destekler için örgütün durumuna ve gücüne dair bir mesaj niteliğindedir. Her yöne verilen tüm mesajların ortak cümlesi ise PKK'nın 'serhildan' dediği ayaklanma ve isyan hareketinin başarılı olduğu ve Kürdistan'a doğru adım adım gidildiği idi.

Bu noktada durumun PKK lehine bu denli gelişmesinin temel nedenleri olarak devlet birimlerinin gereken hassasiyeti ve vizyonu gösterememesi gösterilebilir. O dönem, PKK'nın varlığına ve stratejilerine karşı bir strateji ve planlama geliştirebilen tek kurum ordu idi. Ne polis, ne jandarma ne de sivil devlet otoritesini yansıtan birimler PKK'ya karşı gerekli strateji ve planlamayı yapamadıkları gibi aynı zamanda terör örgütünü gereken ciddiyet ve önemde algılayamadılar. Bu durum devletin sivil ve askeri tüm birimleri ile PKK'nın askeri ve politik vur-kaç operasyonları için açık ve yumuşak bir hedef haline getirdi. Politika ve strateji üretemeyen devlet mücadeleyi kolaycı bir anlayışla yalnızca ordunun üzerine yıktı.

İşte bu amaçla dönemin T.C. Başbakanı Yıldırım Akbulut 5-7 Nisan 1990 tarihlerinde Bağdat'a bir ziyarette bulundu ve Saddam Hüseyin'e iki ülkenin anlaşmaya varmasını teklif etti. Saddam Hüseyin bu öneriyi derhal geri çevirdi.¹⁶ Türkiye'nin PKK'ya operasyon düzenlemek için Irak'la anlaşma isteği Irak'ın kuzeyindeki Bağdat karşıtı Kürt oluşumları ezmek ve pasifize etmek isteyen Saddam Hüseyin'in işine gelmiyordu. Türk Ordusunun yapacağı bir kara operasyonu PKK'ya ağır bir darbe indirebilir ve Talabani ve Barzani gibi isyancı Kürt aşiretlerinin tekrar güç kazanıp bölgede hâkim duruma gelmelerine sebep olabilirdi.

---

¹⁵ Kohen, S. (27 Mart, 1990) Separatist Rebels Step up War of Liberation Against Turks, Middleeast Times

¹⁶ Milliyet ve Cumhuriyet Gazeteleri (5-9 Nisan, 1990) içerisinde Özdağ, Ü. (2007) Türk Ordusunun PKK Operasyonları, İstanbul Pegasus Yayınları, s. 85

Bu sırada Ortadoğu'da da işler kızıyordu. Irak devlet başkanı Saddam Hüseyin kendince bazı gerekçelere dayanarak 2 Ağustos 1990'da Kuveyti resmen işgal etti. Uluslararası topluluk o gün için bilinen petrol rezervlerinin % 20'sine sahip olan Kuveyt'in Irak tarafından işgalinin zaten hassas bir konuma sahip olan enerji güvenliği ve enerji fiyatları üzerindeki etkisinden çekindikleri için derhal toplandılar. 29 Kasım 1990'da BM Güvenlik Konseyi, Irak'ın 15 Ocak 1991'e değin Kuveyt'ten çekilmemesi halinde kuvvete başvurulmasını öngören bir karar aldı. Bu karar kendi siyasi ve ekonomik gücünün tehlikede olduğunu hisseden S. Arabistan ve Mısır gibi diğer Arap ülkelerince de destek gördü. Türkiye ise PKK dolayısıyla bölgede çıkacak bir karışıklıktan ve yeni bir göç dalgasından endişe etmekle birlikte, Irak'ın kuzeyine erişebilmek için operasyona destek verdi. Türkiye'nin desteği Amerikan ordusuna İncirlik üssünün uluslararası misyon gereği kullanılmasını ve uluslararası karara verilen siyasi desteği içeriyordu.

Nitekim ABD önderliğindeki koalisyon güçlerinin 16-17 Ocak gece yarısı başlattıkları 'çöl fırtınası' harekatı 3 Mart'da imzalanan ateşkes ile son buldu. Irak çok ağır şartlarda bir ateşkese zorlandı. Ülkenin kuzeyinde 36. Paralelin kuzeyi, güneyinde ise 32. Paralelin güneyi her türlü Irak uçuşuna yasaklandı. Uçuşa yasak bölgelere 'Çekiç Güç' adında büyük bir kısmını Amerikan ordusunun oluşturduğu uluslararası bir güç yerleştirildi. Ayrıca ülkeye katı bir de ticaret ambargosu uygulandı. Uçuş yasakları, çekiç gücün varlığı ve ambargolar ile örselenen Irak yönetiminin yol açtığı boşluğu kuzeyde ABD ve İsrail tarafından desteklenen fiili Kürt idaresi aldı.

Irak ordusunun uğradığı bozgun üzerine Irak'ın güneyindeki Şiiler ayaklandılar. Bundan kısa süre sonra, 5 Mart 1991'de de Kuzey Irak'da Kürt isyanı çıktı. İsyancı kuvvetler Süleymaniye, Erbil, Kerkük, Dohuk ve Zaho bölgelerini ele geçirdi. ABD, güneydeki ve kuzeydeki isyanların Irak'ı bölüp ortadan kaldıracacağı düşüncesi ile Irak helikopterlerinin uçuş yasağı emrini iptal etti. Uçuş destek kabiliyetini tekrar kazanan Irak Ordusu hemen karşı saldırıya geçti ve kaybetmiş olduğu bölgeleri isyancılardan teker teker geri aldı. ABD, bunların olmasına imkan verirken, tercihinin Irak'ı

yönetmekte olan Sünni elitin Saddam'ı devirmesi yönünde olduğunu da belirtti.¹⁷ İşte savaşın Türkiye açısından yarattığı en büyük sorun da bu noktada ortaya çıktı. Saddam yönetiminin 1988 yılında yaptığına benzeyen bir katliam yapmasından çekinen 250.000'den fazla Kürt ve Türkmen Türkiye sınıra yığıldı.

1998 yılındaki mülteci akınından gerekli dersleri almış olan Türkiye, Batılı devletler Ankara'yı Kürtlere yardım etmek yönündeki insanı çabalarında desteklemezken, Batı'nın yeterli politik ve ekonomik desteği alınmadan Türk topraklarına mülteci girişini kabul etmedi. Buna rağmen, Türk ordusu mültecilere sınır bölgesinde gerekli yardımları yaptı, can güvenliklerini sağladı.¹⁸ Türk güvenlik güçleri mültecilere yardım için çalışırken doğan boşluğu PKK terör örgütü Türkiye'ye sızma ve operasyonlar yapmak için çok iyi değerlendirmiştir.¹⁹ Bu açıdan bakıldığında IV. Kongre sonrası 90'lı yıllar boyunca tırmanan ve özellikle de askeri hezimetlerle dahada önem kazanan şehirlere yönelik siyasi propoganda faaliyetleri ve sivilleri de hedef alan canice kurgulamış terör eylemleri, örgütün değişen stratejisinin ve gerçek yüzünün tüm çıplaklığıyla ortaya çıktığı yıllar olmuştur. Öcalan'ın 'gece silahlı, gündüz külahlı' olarak kısa ve öz bir şekilde tarif ettiği bu yeni strateji, Körfez Harekatı sonrası militan ve taraftar sayısında önemli artışlar yaşayan PKK'nın dağdaki başarısızlığını devlet otoritesini ve halkın can güvenliğini sarsmaya yönelik eylemlerle telafi etme çabası olarak görülebilir. Örgüt bu dönemden sonra özellikle bu tip eylemlere ayrı bir önem vermeye başlamış hatta bu eylemleri ülkenin Batısına da taşıyarak tekrar bir kamplaşma ve iç savaşı tetiklemeye çalışmıştır.

Körfez Harekatı PKK'ya tahmin ettiğinin de ötesinde imkan ve fırsatlar yaratmıştır. PKK terör örgütü Irak'ın kuzeyinde meydana gelen boşluktan en üst düzeyde istifade etmek amacıyla silahlı gücünün önemli bir bölümünü bu bölgeye çekmeye başlamıştır. Özellikle bilinen tarihten itibaren Irak'ın kuzeyindeki gençleri

---

¹⁷ Özdağ, Ü. (1999) Türkiye, Kuzey Irak ve PKK- Bir Gayri Nizami Savaşın Anatomisi, Ankara: AVSAM Yayınları, s. 64-65

¹⁸ Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 92

¹⁹ Kundakçı, H. (2000) Güneydoğu'da Unutulmayanlar, İstanbul: Alfa Yayınları, s. 97

saflarına çekmek amacıyla her türlü yol ve yöntemle başvurmuştur. Körfez krizinde PKK'nın sağladığı avantajlardan biri de silah konusunda olmuştur. Irak ordusunun kuzeyden çekilmesi esnasında terk ettiği silahlar PKK terör örgütüne verilmiştir. PKK terör örgütünün eline geçen bu silah ve mühimmatın bir kısmı Türkiye sınırları içindeki gruplara bir bölümü de Irak'ın üst kuzey şeridinde depolandığı anlaşılmıştır. Terör örgütü PKK 1989 yılında Irak Muhaberatının onayı ile başladığı Kuzey Iraklılardan paravan bir örgüt kurma faaliyetlerini Körfez krizinden sonra sonuçlandırarak Mart 1991 tarihinde meydana gelen kargaşadan istifade eden PKK mensupları, Mart 1991 tarihinden itibaren Irak'ın kuzey şeridinde bir hakimiyet sahası oluşturdu. Haziran 1991 tarihinde Partiyeye Azadiye Kürdistan (PAK-Kürdistan Özgürlük Partisi) isimli bir paravan örgütü kurmuştur. PAK fazla etkili olamadığından kısa bir süre sonunda tasfiye olmuştur. Yine bu dönemde gerek Irak ordusunun geride bıraktığı, gerekse peşmergelerin kaçarken terk ettiği çok sayıda silah ve mühimmat, PKK terör örgütü tarafından ele geçirilmiştir. Örgüt özellikle kırsal kesimdeki eleman sayısında artış kaydederken eyaletler olarak isimlendirdiği faaliyet bölgelerinin sayısını da arttırmaya yönelmiştir.²⁰ Öte yandan kendini Avrupa'daki diğer örgütlerle kıyaslayan PKK, geleceğinin mutlaka siyasallaşmayı gerektirdiğini gördü ve 7 Haziran 1990'da Halkın Emeği Partisi (HEP)'i kurdu. PKK, bölgede yarattığı korku atmosferi ve yandaşlarının da çabaları ile meclise girmeyi planlamaktaydı.

Türkiye ise PKK'nın gece baskınları ve özellikle sivil halkı baskı altına almaya, ülkenin batısından gelen öğretmen, doktor, mühendis, memur gibi devlet görevlilerini katlederek kutuplaşma yaratmaya yönelik hamlelerine büyük çaplı ve uzun süreli operasyonlar düzenleyerek karşılık verme kararını aldı. Türkiye örgütünün Körfez Savaşı sonrası elde ettiği ciddi ateş gücü ve gerilla taktikleri karşısında yeterince zemin kaybetmişti. Artık örgütün bitirilmesi gerekiyordu ve Irak'taki şartlar da bir Türk Ordusunun operasyonuna engel oluşturmuyordu.

---

²⁰ Ergül, E. (2007) Kürdistan İşçi Partisi Terör Örgütü (PKK): Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: İzzet Baysal Üniversitesi, s. 94

İşte bu şartlar altında Türk Ordusu Irak'ın Kuzeyindeki PKK yuvalarına helikopterler, savaş uçakları, tanklar, toplar ve zırhlı birliklerle desteklenen 1500 kişilik bir askeri birlikle girdi. PKK'lı teröristler bu beklenmedik ve oldukça etkili operasyon karşısında sınır boyunca savunma yapmaya çalıştıysalar da başarılı olamadılar. PKK bu saldırısı sonucu 1450'den fazla ölü, binlerce firari verdi. Ayrıca ele geçirilen yiyecek ve mühimmat stokları ve darmadağın edilmiş alt yapı ile karşı karşıya kaldı. Bu durum, süreci stratejik savaş seviyesinden, stratejik denge seviyesine taşımayı planlayan örgütün tüm hedeflerini altüst etti.

Yaşanan bu beklenmedik hezimetin ardından örgüt, Irak'ın kuzeyindeki Kürt güçleri ile ateşkes ilan etti. Bunun üzerine Talabani ve Barzani Türkiye ile anlaşma yapmış olmalarına rağmen ellerindeki PKK'lı teröristleri Türkiye'ye teslim etmedikleri gibi onlara toparlanmaları sürecinde yardımcı da oldular.

Diğer yandan Kuzey Irak ve Türk sınırı içerisindeki mücadeleyi kaybetmiş olan PKK ağır kayıplara uğramış ve 1992 yılı sonunu ve 1993 yılının başlarında deneyimli teröristlerinin büyük çoğunluğunu yitirmişti. Öcalan, ARGK'nın kontrolünün kaybetmişti ve mensuplarının KDP güçlerince kontrol edilmekte olan sınır bölgesine tekrar yerleştirmek için zamana ihtiyacı vardı. Suriye İstibarat Şefi ve Başkan Vekili Rifat Esat, Saddam Hüseyin ve Talabani, hepsi birden, Öcalan'a ateşkes ilan etmesi için baskı yaptılar. Öcalan bu baskılar ve hezimetin getirdiği ağır şartlar altında 20 Mart 1993'ten 01 Nisan 1993'e kadar bir ateşkes ilan etti ve bu süreyi daha sonra süresiz olarak uzattı. İlginç olan kendini dev aynasında gören bölücü başının bu affa binaen PKK'lılar için genel bir af talep etmesi ve PKK'ya yasal faaliyet imkânı sağlanması halinde PKK'nın askeri faaliyetlerini sonlandırmaya hazır olduğunu ve asla PKK'nın Türkiye'nin bölünmesinden yana olmadığını duyurması oldu.

Ankara bu ateşkesi resmi olarak kabul etmedi ancak şartlı bir af anlamına gelen pişmanlık yasası için girişimler başlattı. Öcalan şartlı affa karşıydı ve taleplerini bir duyuruyla açıkladı. Bu gelişmeler üzerine hükümet Milli Güvenlik kurulunda bazı reform hareketlerinin gerçekleştirilmesi ve bir politika oluşturulması konusunda karar aldı. Fakat süreç bir şekilde dolaylı da olsa ilerleme eğilimi göstermişken, Şemdin Sakık

ve sorumluluğundaki bir grup teröristin, 24 Mayıs 1993'de Bingöl yakınlarında 33 silahsız Türk askerini şehit etmesiyle iklim bir anda değişti. Ilımlı havanın yerini yeniden sert söylemler aldı. Yumuşuma ve reform yönündeki kararlar yerini 'topyekün bir savaş' politikasına bıraktı. PKK'nın sevk halindeki silahsız ve üniformasız erleri şehit etmesi tüm ülkede fikirbirliği yarattı ve ülke PKK'ya karşı alınacak her türlü siyasi ve operasyonel kararın arkasında durmak konusunda bütünleşti.

1993 yılının ağustos ayında stratejideki değişiklik ve hazırlıkların neticesi olarak Türk ordusu tarafından Diyarbakır, Muş, Mardin, Şırnak, Siirt, Bitlis, Hakkâri, Tunceli ve Van'ı kapsayan geniş bir operasyon başlatılmıştır. Bu operasyonlar sırasında alan hâkimiyeti güçlü bir şekilde uygulamaya konulmuş, PKK'dan temizlenen alanlara iç güvenlik taburları yerleşerek sürekli hareket ile bir daha bölgeye dönmelerine izin vermemişlerdir.²¹ 1993'te artık güvenlik güçleri savunma konumunu terk etmeye başlamış, daha çok saldırıya ve hücumla özgü ve saldırgan bir tutum benimsemişlerdir. Güvenlik güçlerinin moral motivasyonu, operasyonel kabiliyeti ve teknik donanımı bu yıldan itibaren sürekli olarak artan bir ivme göstermiştir. Öte yandan Türk Ordusu yeni anlayışının bir parçası olarak ara-bul-yok et konseptini de bünyesine katıyor ve bu alışılmadık strateji PKK militanlarını faaliyet gösteremez hale getiriyordu.

Türk Ordusunun bu tür operasyonları büyük çaplı katılımlarla 1995 yılına dek devam etti. Bölge on binlerce askerin sürekli olarak dağlarda operasyon halinde olması ve içerdeki arındırılmış bölgelerde de iç güvenlik birimlerinin aldığı önlemler sayesinde PKK'dan temizlenmiş, örgütün askeri kanadı felç edilmişti.

Bu andan itibaren silahlı mücadelede başarılı olamayacağını anlayan Öcalan, 8-27 Ocak tarihlerinde yapılan V. Kongrede alınan kararlar doğrultusunda yeni bir adım attı ve bölgedeki halkı öncelikle Irak'ın kuzeyinde bulunan boş bölgeye gelmeye çağırdı. Bunu yine bölgedeki halkı Türkiye'nin batısına göç ederek siyasi mücadeleyi ve terör eylemlerini tüm ülke sathına yayma çağrılarını takip etti. Her iki çağrısında da beklediği karşılığı bulamayan örgüt bunun üzerine bölgedeki halkı zorla ülkenin batısındaki büyük

---

²¹ Özdağ, Ü. (2007) Türk Ordusunun PKK Operasyonları, İstanbul Pegasus Yayınları, s. 122

şehirlerin varoşlarına göç etmeye zorladı. Yüz binlerce Kürt göç bölgeleri olarak belirlenen Adana, Antalya, İzmir, İstanbul, Bursa, Ankara ve ve İzmit gibi büyük şehirlere yerleşti. PKK bu hareketi ile tüm ülkeyi, özellikle de şehirlerde ikamet eden ve PKK terörü ile birebir yüzleşmeyen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını hedef alıyordu. Bu sayede hem daha çok ses getirmek hem de sorunu tüm ülkenin sorunu haline getirmek ve devlet birimleri baskı altına alınarak amaçlanan hedeflere ulaşmak mümkün olabilecekti. PKK'nın askeri hezimetini karşısında aldığı önlemler bununla da kalmadı. Örgüt Avrupa'da etkin olarak boy göstermek ve kendisini IRA ya da ETA gibi göstererek güç toplamak, kendi eylemlerini perde arkasında bırakıp insan hakları vurgusu yaparak Avrupa kamuoyunu etkilemeye ve etkin bir destek bulmaya çalışıyordu. Öte yandan PKK'nın 94 seçimlerinde halkı sandıkta geçersiz oy kullanmaya ve sivil itaatsizliğe çağıran duyurularına rağmen bölgedeki geçersiz oyların bölgenin toplam oylarının %3.5'ü düzeyinde kalması, 1995 Aralık ayındaki genel seçimlerde ülke barajının çok altında kalınması ve HEP'li milletvekillerinin PKK ile olan bağlantılarının kanıtlanmasının ardından partinin kapatılmasının, milletvekillerinin milletvekilliklerinin düşmesi iç siyasi yolları tıkamıştı.

PKK siyasi gücünü dış baskılar ile Türkiye'ye hissettirmek ve ihtiyaç duyduğu siyasi ortam ve şartları elde edebilmek için dış güçleri kullanma karşılığında da bu güçlerin Türkiye ve bölge ülkeleri üzerindeki emelleri için taşeronluk yapmaya başladı.

PKK V. kongresinde aldığı kararların ilk adımını 'Sürgündeki Kürt Parlamentosunu' kurarak hayata geçirmiştir. Sürgünde parlamento kurma kararı, Ocak 1995'de Hollanda'nın Lahey kentinde 'Sürgünde Kürt Parlamentosu' ilk toplantısını yaparak yerine getirilmiştir. Yurt dışına kaçan 67 DEP'li eski milletvekilinden biri olan ve bu parlamentoda görev alan Remzi Kartal verdiği bir demeçte "...kendilerinin seçilmiş milletvekilleri olarak PKK'nın yanında olduklarını ..." açıklamışlardır. Bu açıklama Anayasa Mahkemesi'nin DEP'i kapatma gerekçesini haklı çıkarmaktaydı. 31 Temmuz 1995'de parlamentonun ikinci toplantısını Avusturya'nın baskenti Viyana'da

yapılmıştır.²² Kongre sonrası atılan bu ilk adım, birlikte hem '95 yılı hem de sonrasındaki dönemde PKK için Avrupada yoğun siyasi hareketlerin ve ilişkilerin başladığı dönem olmuştur.

30 Mart 1995 tarihinde PKK terör örgütü daha geniş kitlelere propaganda yapabilmek amacıyla, MEDYA TV adıyla 30.03.1995 tarihinde test yayımına, 15 Mayıs 1995 tarihinde de MED TV adıyla normal yayımına başladı. 12 Şubat 2004 tarihinde MEDYA TV'nin lisansı iptal edildiğinden faaliyetine son verilmesi üzerine ROJ TV adlı yeni bir televizyon kanalı kuruldu. ROJ TV adıyla yurt dışında yayına başlayan bu televizyon kanalı 25 Şubat 2004 tarihinde test yayımına başlamış olup halen yayımını sürdürmektedir. Türkiye Cumhuriyeti bu kanal tarafından halk kitlelerine terör örgütü propagandası yapıldığı hatta bazı örgütsel emirlerin bu kanalın yayınları aracılığı ile verildiği gerekçesi ile bütün hukuki yolları kullanmakta ve kanalın lisansının iptalini talep etmektedir.²³ Ancak bu girişimler bugün bile karşılığını bulmamakta ve örgüt basın yoluyla propagandasına devam etmektedir. PKK bunun dışında Avrupa'da etkin destek sağlamak amacıyla daha önce Ermenilerin izlediği yolu benimsemiş ve cemiyetleşme hamlesini başlatmıştır. Özellikle Avrupa'daki Ermeni ve Rum nüfus tarafından da son derece büyük bir destek gören PKK'nın sosyal hareketleri '90'lı yıllar boyunca aktif şekilde devam etmiştir. Dernek kurma faaliyetleri, Kongreler, mitingler, basın açıklamaları, toplantılar, yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçları ile hem Avrupalı nüfus etkilenmiş hem de Avrupada yaşayan kürt ve Türk nüfus içerisinde militan ve para desteği sağlanmıştır. Örgüt bunların yanı sıra Türkiye üzerinden gerçekleştirdiği uyuşturucu, insan ve benzin kaçakçılığı ile elde ettiği paraları da Avrupa'da gelir getirecek yatırımlar yapmak için kullanmıştır. Yine bu faaliyetlerinin yanında Avrupa'da yaşayan Kürt ve özellikle Türk nüfustan zorla haraç toplanması da örgütün Avrupa'daki sosyal tabanlı faaliyetleri arasında sayılabilmektedir.

---

²² Törel, T. (2002) PKK Terör Örgütü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, s. 120

²³ Çeşme, A. (2005) Psikolojik Harekât ve PKK Kanser Mücadelenin Kanlı Yüzü, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, s. 147

PKK, Avrupa'da bu adımları atarken Türkiye içerisinde de sivil hedeflere ve özellikle de yaz aylarının gelmesiyle birlikte tatil yörelerine yönelik terör eylemleri başlattı. Bu sayede hem Türkiye'ye moral ve parasal açıdan darbeler vuruyor hem de tüm dünyayı varlığından ve dilinden düşürmediği 'kürt sorunundan' haberdar etmeye çalışıyordu. Örgütün hedefi can kayıplarına yol açarak ses getirmek, dünyanın gözünü bu yöne çekmek ve Türkiye üzerinde hem tüm dünyadan gelen bir siyasi baskı hem de içten gelen bir kutuplaşma stresine sokmaktı.

Türkiye PKK'nın bu adımlarına cevaben diplomatları ile Avrupa ülkelerine baskı yapmaya başladı. Baskının ikinci adımı olarak 95 yılında 35000 askerle tekrar Irak'a girdi ve 60 kilometreden fazla ilerledi. Ancak bu önceden iyi reklam edilmiş bir operasyon olduğundan 12 büyük PKK kampı basılmasına karşın ARNK üyelerinin kampları çok önceden boşalttığı görüldü. Bu Türkiye'nin Irak'ın kuzeyindeki Kürt oluşumlar ve Amerika ile olan müttefiklik ilişkileri konusunda ciddi sorgulamalar yapmasına neden oldu. Türk ordusu operasyon bitiminde geri çekildi ancak birliklerin bazıları bölgede bırakıldı. Akabinde yoğun dış baskı ve itirazlara rağmen Ankara birliklerini Temmuz 1995'de tekrar Kuzey Irak'a gönderdi.

Operasyonun hemen ardından PKK birlikleri sınır bölgesine dönmeye başladılar ve PKK 9 Mayıs 1995 tarihinde İran/Urumiye'de KDP ile bir işbirliği anlaşması imzaladı.²⁴ Operasyon ve çatışmalar bu tarihten sonra da devam etti.

1997 yılına gelindiğinde PKK en büyüğü 15 kişiden oluşan küçük gruplar halinde hareket etmek suretiyle Türk ordusuna hedef olmaktan kaçınmaya çalışır bir hale gelmişti. PKK'nın mücadeleyi bölgede kaybetmesi sonucunda tüm Türkiye'ye yayma girişimleri de istediği sonucu vermedi. Batıdaki büyük kentlerde yaşayan ve sonradan zorla göç ettirilen Kürt halkı da PKK'ya beklediği desteği vermedi. Ayrıca gerek Türk kökenli gerekse Kürt kökenli vatandaşların bu toprakların özünde olan kardeşlik hissiyle provokasyonlara gelmemesi ve sağduyulu davranması beklenen kutuplaşmayı

---

²⁴ Hürriyet Gazetesi (10 Mayıs, 1995)

yaratmadı. Söz konusu kutuplaşma sadece Kürt ve Türk milliyetçileri arasında etkili oldu ve her iki kampda yaşanan olaylar sonucu giderek radikalleşti.

Yine 1997 yılında Türk Ordusu PKK'yı bitirmeye kararlı bir şekilde Irak topraklarına teknik desteğe sahip, savaş uçaklarınca yoğun şekilde desteklenen 35.000 askerle tekrar girdi.

Hava kuvveti destekli 35.000 kadar asker Kuzey Irak'ın denetimini eline aldı. Hedefine erişmiş olan TSK, kuvvetlerinin büyük bölümünü Haziran ayının sonuna kadar Irak topraklarından çekti. PKK çekilmeye mecbur kalmıştı ve gruplaşıp Türkiye'ye sızacak durumu yoktu. Türk ordusunun bazı birimleri yaz süresince bölgede kaldı ve Eylül 1997'de Türk ordusu 100 tankla desteklenen 10.000 askerden oluşan kıtalarını Irak'ın içlerine göndererek hücumunu uzatmış oldu. Türkiye Kuzey Irak'tan tam geri çekilişini 13 Ekimde başlattı; ancak 1000 asker Türk-Irak sınırı boyunca konuşlandırıldı ve PKK gruplarının sınır sığınaklarına geri dönmelerini engellemek üzere geçici bir güvenlik bölgesi oluşturuldu.²⁵

PKK 1997 yılı itibarıyla askeri anlamda bitirildi. Eylemlerinin sayısı aktif olduğu yıllarla kıyaslanamayacak şekilde azalma gösterdi. Sonunda Türk Devleti tam anlamıyla ittifak halinde uyumlu bir şekilde çalışarak terör örgütünün elebaşısına yönelik harekât başlattı. Örgüt bitirilmişti ancak onun başında bulunan kişi ele geçirilmediği sürece her defasında yeniden toparlanmalar ve yeniden aktif hale geçişler yaşanması kaçınılmaz görünmekteydi. Bu amaçla Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Ateş, modernizasyonu tamamlanan, sayıları artırılan Suriye sınırındaki birliklerimizi teftişi sırasında şu açıklamayı yaptı:

Suriyeliler, eşkiya Apo'yu destekleyerek bizi terör vebasıyla başbaşa bırakmıştır. Türkiye iyi ilişkiler için gerekli çabayı göstermiştir. Türkiye çabalarına karşılık alamazsa gerekli önlemleri alma hakkı doğacaktır. Daha fazla sabrımız kalmadı.

---

²⁵ Facts on File World News Digest (9 Ekim, 1997) içerisinde Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 157

Orgeneral Atilla Ateş'in bu açıklamalarını dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'de 1 Ekim 1998 günü Meclis açılışında yaptığı konuşmayla teyit etmiş; Suriye'yi PKK'ya verdiği destekten dolayı eleştirerek Türkiye'nin gerekirse savaşa hazır olduğunu söylemiştir.

Bu açıklamalar Suriye ve PKK'yı destekleyen diğer ülkelerde şok etkisi yaratmıştır. Suriye, Türkiye'nin yoğun diplomatik baskısı ve askeri harekâta varması an meselesi olan tehdidi karşısında daha fazla direnememiş ve Öcalan'ı ülkeden çıkartmıştır. Bundaki sonraki süreçte terörist başı, Türkiye'nin yoğun ve son derece başarılı diplomatik ve askeri hamleleri ile hiç bir Avrupa ülkesinden beklediği desteği bulamamış, Rusya, İtalya ve Yunanistan'da kısa süreli durduktan sonra Kenya'ya kaçmak zorunda kalmıştır.

Kenya'daki Yunanistan Büyükelçili'ğinden çıkarıldıktan sonra, Kenya güvenlik birimlerince Türk güvenlik görevlilerine 15 Şubat 1999 günü teslim edilen ve kendisini teslim alanları Batılı destekçilerinden sanan Öcalan, her şeyden habersiz uçağa binip başka bir ülkeye kaçacağını sanarken karşısında Türk Bordo Berelilerini bulunca kendisi için işin sonuna gelindiğini anlamıştır. Öcalan, 16 Şubat 1999 tarihinde Bordo Bereliler tarafından uçakla Kenya'dan Türkiye'ye getirildi. Öcalan'ın üzerinden Lazaros Mavros adına düzenlenmiş bir Kıbrıs Cumhuriyeti pasaportu çıkmıştır.

Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, Öcalan'ın yakalanması haberini tüm dünyaya tarihe geçen şu cümlelerle duyurmuştur: "Bu sabaha karşı saat 03.00'ten itibaren bölücü terör örgütü PKK'nın başı Abdullah Öcalan Türkiye'dedir." Ecevit, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyanın neresinde olsa, devletimizin onu ele geçireceğini söylemiştik. Bu devlet sözü yerine getirildi. Şehit analarına verilen söz yerine getirildi. Bütün dünyadan dışlanan Abdullah Öcalan, sonunda kendini Türkiye'nin kucağında buldu. Yaptıklarının ve yaptırdıklarının hesabını, bağımsız Türk adaletine verecektir. Bölücü terörle Türkiye'de bir yere varılamayacağını, devletimizle başedilemeyeceğini artık herkes anlamalıdır."²⁶

---

²⁶ <http://dosyalar.hurriyet.com.tr/hur/turk/99/02/17/gundem/07gun.htm> (e. t.: 11.01.2010)

1.3 1999-2003 Dönemi

PKK terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan'ın kararlı ve aktif bir strateji sonunda yakalanması sonucu bir belirsizlik ve karışıklık sürecine girmiştir. PKK'nın en üst noktasından en alt noktasına dek tüm kademelerinde adeta şok etkisi yaratan Öcalan'ın yakalanması örgüt için yeni ve öngörülemeyen bir sürecin de başlangıcı olmuştur. Abdullah Öcalan'dan sonra yer alan örgütün en büyük elebaşıları, örgüt üyelerinin ümitsizliğe kapılarak dağılmasını önlemeye çalıştıysalar da bu dönem örgütten kopmalar hızlanmış; örgüt, siyasi ve askeri anlamda çözülme sürecinin eşiğine gelmiştir. Öte yandan örgüt tarafından Türkiye'nin aktif ve kararlı tutumu karşısında sessiz kalmakla ve ihanetle suçlanan Batı ülkeleri, desteklerini dava ve dava sonrası aşamada göstermiş, Türkiye'yi bazı kararlar almaya zorlamışlardır.

Aslında bu nokta örgütün kime hizmet ettiğini anlamak açısından son derece önemlidir. PKK, ABD Irak'a saldırdığı süreçte Bağdat ile işbirliği yapmış ve ABD'nin desteklediği Kürt aşiretlere karşı bir tutum takınmıştır. Irak'ın kuzeyindeki güç mücadelesi içerisinde bölgedeki aşiretlerle bir mücadeleye girişmiştir. Bu süreçte sürekli olarak Avrupa ülkelerinden destek görmüştür ancak ABD'nin Irak'ın kuzeyini yasak bölge ilan edip çekiç güç ile bölgeye yerleşmesi PKK üzerinde etkili olmuş ve örgüt ABD ve Avrupa yanlısı olarak iki gruba ayrılmıştır. Türkiye'nin Öcalan'ın yakalanması sürecinde ABD'den yakın bir ilgi görmesi ve destek alması ve bu sayede Öcalan'ın ne Rusya'da ne de Avrupa'da barınmaması akıllara örgütün kontrolünün bu hamle ile büyük oranda ABD'ye geçtiği ve Avrupa yanlısı anlayışın tasfiye edilmeye çalışıldığı söylenebilir. Kaldı ki, sonraki süreçte Irak'ın Kuzeyindeki Kürt aşiretlerinin (Talabani ve özellikle de Barzani) PKK üzerinde söz sahibi olmaları da bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Bu konuda eski bir istihbaratçı olan Mahir Kaynak şu kayda değer tesbitte bulunmaktadır:

ABD, Suriye'de siyasi liderlik yapılamayacağını görüyor. Eğer Öcalan Suriye'de kalırsa, liderliği Avrupa'nın kontrol ettiği bir Kürt'e bırakır. Bu yüzden ABD, Öcalan'ın siyasi lider olmasını istiyor; Suriye'den çıkarılışı ve sonra Türkiye'ye teslim edilmesi

aslında onun siyasi liderliğini sürdürmek için yapılmış bir eylemdir. Bugün de hala Öcalan'ın siyasi liderliğinden söz ediliyor. Neden? Çünkü böylece Avrupa'dan yeni bir lider çıkamıyor, yeni bir lider karşısına Öcalan'ı alacaktır, onunla mücadele edecektir değil mi? Bu bakımdan, ABD'nin operasyonu son derece başarılı bir operasyondur. Hem üst kademede kendi örgütlenmesini yaptı, hem de Avrupa'nın kontrol etmediği bir kişi hala örgütün sembolik lideri olarak gözüküyor ve Avrupa örgüte kendi taraftarı bir lider tayin edemiyor. ABD Öcalan'ı Türkiye'ye teslim etti, yani demek ki Öcalan'ın liderliğinden memnun değildi. Ve ondan sonra liderliğe kendisinin kontrol edebileceği bir takım kimseleri getirdi. Ancak öbür tarafta da Avrupa'nın içerisinde örgütlenmiş PKK yandaşları var, bunların Amerika tarafından kontrol edildiği söylenemez. Avrupa'da bir sürü kişi var, dernekler var, televizyonlar var, dergiler var; bütün bunları Avrupa kontrol ediyor. O halde Kürt meselesine baktığımız zaman artık tek bir odağın yönlendirdiğini söyleyemeyiz. Amerika ve Avrupa Kürt'ü kontrol etmek için kendi aralarında kıyasıya mücadele ediyorlar. Biz bunun farkında değiliz. Biz bunun içinde de değiliz. Çünkü bizim tarafımızdan olan bir Kürt grubu yaratamadık. Onlar kendi aralarında mücadele ediyorlar. Biz de rastgele herkesi itham ediyoruz, bazen diyoruz ki Amerikalılar PKK'yl destekliyor, bazen diyoruz ki Avrupalılar destekliyor. Aslında kendi aralarında mücadele ediyorlar, bunun farkında değiliz.²⁷

Sonuç olarak PKK terör örgütü lideri Abdullah Öcalan, tüm dünyaya açık, şeffaf ve adil bir şekilde yargılanmış ve Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca 'Vatana ihanet' suçundan 29 Haziran 1999'da ölüm cezasına mahkûm edilmiştir.²⁸ Ancak 15 Ocak 2003 tarihinde Türkiye'nin, idam cezasının kaldırılmasını öngören Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin 6 numaralı protokolü imzalaması ile örgüt liderinin aldığı idam cezası müebbet hapse çevrilmiştir.²⁹ Öte yandan, Abdullah Öcalan'ın ölüm cezasından kurtulması ile ilgili süreci açıklamakta da yarar vardır. İdam cezası ile ilgili anayasa maddesi 'savaş, çok yakın savaş tehdidi ve terör suçluları haricindeki' suçlulara

---

²⁷ Kaynak, M. ve Gürses, E. (2007) Derin PKK, İstanbul: Timaş Yayınları (s. 23-24)

²⁸ Öcalan Davası, Belgenet, <http://www.belgenet.com/dava/durusma08.html#1>, (e. t.: 25.03.2010)

²⁹ Türkiye'de İdamın Kaldırılmasının 4'üncü Yılı, <http://www.haberler.com/turkiye-deidamin-kaldirilmasinin-4-uncu-yildonumu-haberi/>, (e. t.: 27.03.2010)

ölüm cezasının verilmesini mümkün kılmaktaydı. Ancak, 57. hükümet döneminde 1 Ağustos 2002 tarihinde terör suçlarında idam cezasının kaldırılması, azınlık vakıfları ve anadilde, Kürtçe ve diğer dillerde yayın yapılmasıyla ilgili ‘çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun’ teklifi TBMM’ye taşındı. Bu kanun teklifi, o dönemde mecliste olan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) hariç Demokratik Sol Parti (DSP), Anavatan Partisi (ANAP), Doğru Yol Partisi (DYP), Yeni Türkiye Partisi (YTP), Saadet Partisi (SP) ve Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) tarafından oyçokluğu ile 4771 numaralı kanun ile kanunlaştırılmıştır. Bu kanunda idam cezası ile ilgili maddeden ‘terör suçluları hariç’ ifadesi çıkarılmış ve savaş ile çok yakın savaş tehdidi suçları halleri hariç işlenmiş suçlar için öngörülen idam cezası müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülmüştür. Daha sonra ise, 07.05.2004 kabul tarihli 5170 numaralı kanun ile bu madde ‘ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez’ şeklinde yeni bir ifade bulmuştur.³⁰

Sonuç itibarıyla bu karar, Batının Öcalan’a yakalanması sürecinde veremediği desteği yakalanması sonrası fazlasıyla göstermesinin bir sonucudur denebilir. Yargılandıktan sonra hakkında verilen idam cezası infaz edilemeyince Öcalan, örgütün kendisinden daha büyük bir siyasi güce kavuşmuş, Amerika’nın da değişen plan ve politikaları ile örgüt ve Türkiye içerisindeki ayrılıkçı Kürt hareket üzerinde önceden sahip olduğundan da daha büyük bir kontrol ve güce kavuşmuştur. Özetle denebilir ki, Öcalan’ın yakalanması ve yargılanması Türkiye’nin pimini çektiği bir el bombasına benzetilebilir. Türk Devleti bombayı eline almış, pimini çekmiştir ancak bombayı fırlatmadan elinde patlamıştır.

Örgüt açısından ise Öcalan’ın asılmayacağı anlaşıldıktan sonra süreç yeni bir boyut kazanmıştır. Öncelikle örgüt, kendisini AB ile daha yakın işbirliğini benimsemiş ve yıllarca terör, zorbalık ve kan akıtarak başaramadığı hedeflerine Öcalan’ın yeni siyasi gücünü de kullanarak AB üzerinden ulaşmayı bensemiştir. Bu amaçla PKK tarafından savunulan ve dayatılmaya çalışılan pek çok şart, AB uyum süreci başlıkları altında

---

³⁰ Mustafa Işık, “İdam Cezası ve MHP”, 2023 Web, <http://www.2023istanbul.com/koseyazisi/46/idam-cezası-ve-mhp.html>, 07.05.2010. (e. t.: 07.05.2010)

Türkiye'ye dayatılmış ve kabul ettirilmiştir. Öcalan'ın yakalanmasından sonra Türkiye'nin yaptığı en bariz hata, beli kırılmış olan bu soruna ivedilikle sosyal, ekonomik ve siyasal çözümler getirememek olmuştur. Askeri operasyonların kazandığı başarı sivil alanda elde edilememiş, yapısal değişiklikler gerçekleştirilememiş, gerekli yeni önlemler alınamamıştır. Bunun yerine her alanda olduğu gibi bu konunun çözümü de AB'nin dayatacağı kriterlere bırakılmıştır. Bu siyasi otoritelerin ve dönem hükümetlerinin başarısızlığı olarak tarihe geçmiştir.

İlerleyen aşamada ABD'de 11 Eylül terör olayları yaşanmış ve dünya ABD'nin siyasi-ekonomik ve askeri taarruzuna maruz kalmıştır. 11 Eylülle birlikte PKK sorunu da yeni bir aşamaya geçmiş ve bu andan sonra örgüt Türkiye'nin AB ile uzlaşmaya çalıştığı her gün AB ve ABD'den daha fazla destek görmüş üstüne bir de Irak'ın Kuzeyindeki aşiretlerle karşı karşıya gelmiştir. Talabani ve Barzani PKK ve Türkiye'deki Kürt kökenli halk üzerinde etkili olmaya çalışmış ve 1999 yolunda sona erdirilebilecek bir sorun olan bu sorun, alınan yanlış kararlar neticesinde daha kangren bir hal almaya başlamıştır.

Yine hemen bu olayların akabinde 4-11 Nisan 2002'de PKK, adını KADEK olarak değiştirdiğini ilan etmiş, Öcalan'ın 'yeni' çizgisine sadakatini açıklamıştır. Öte yandan PKK, terör eylemlerini askıya aldığı süreçte çalışmalarının odak noktasını politik çalışmalar oluşturmuş ve bunda da önemli bir başarı elde edilmiştir. 3 Kasım 2002 seçimlerinde DEHAP oylarını tekrar arttırarak % 6.2'ye çıkarmıştır. PKK'nın AB sürecini çok yakından izlediği ve ciddiye aldığı adını 26 Ekim – 6 Kasım 2003 tarihlerinde yaptığı KADEK'in 2. Olağanüstü Kongresinde kendini lağv ederek Kongra-Gel'e çevirmesinden de anlaşılmaktadır. Öcalan'ın yakalanmasından sonra PKK'nın terörist faaliyetleri üç sene, 2000, 2001, 2002 senelerinde durmamış ise de güvenlik güçlerinin inisiyatifinde gelişmiştir. Özellikle Mayıs-Haziran 2002 döneminde Türkiye içerisindeki PKK'lı sayısı 41'e inmiştir. Bu sayı 1984'deki sayının altındadır.³¹

---

³¹ Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar, s. 169-170

Diğer taraftan 2002 sonlarında ABD'nin Irak'ı yeniden vuracağı anlaşılmış ve Türkiye'deki seçimler AKP'nin üstünlüğü ile sonuçlanmıştır. ABD'nin Irak'ı işgal edecek olmasının kendisine aradığı fırsatı vereceği uman PKK, askeri hazırlık faaliyetlerine de bu tarihten itibaren yeniden girişmiştir. Türkiye açısından ise, yeni iktidarın alışılmışın ötesindeki yöntemleri ve yenilik adına vizyonsuz ve plansız bir şekilde attığı adımlar, pek çok tarafı bulunan sorunun yep yeni safhalara taşınacağını habercisi olmuştur.

II. BÖLÜM

2003-2006 DÖNEMİ

2.1. Siyasi Faaliyetler

2003-2006 dönemi ağırlıkla ABD - Irak ve Türkiye arasındaki siyasi ilişkilerden oluşmuştur ve gelişmelerin başlangıç noktası 2. Körfez Harekatı'dır.

ABD 2. Körfez Harekatıyla birlikte, bölgedeki çıkarları gereğince Irak'lı Kürt gruplara destek vermiştir. Bunun en önemli sebebi, yeni muhafazakârlar (neo-con) yönetiminden itibaren dış politika aracı olarak "sert güç" unsurlarına başvurduklarından dolayı uluslar arası kamuoyunda(özellikle Ortadoğu bölgesinde)"Amerikan karşıtlığı" eğiliminin baş göstermesidir. Irak'ın kuzeyi enerji potansiyeli sebebiyle ABD için stratejik bir öneme sahiptir. Bilindiği üzere Irak, Suudi Arabistan ve Kanada'dan sonra üçüncü büyük petrol rezervlerine sahiptir. (115 milyar varil civarında, bunun yaklaşık 400 bin varili Irak'ın kuzeyinden gelmektedir).Bu bölgenin gerek yönetimi, gerekse halkıyla kendilerini desteklemesi,"yumuşak güç" kullanma çıkarlarına hizmet edecektir. Ayrıca ABD bu bölgede Türkiye gibi güçlü ve denetimi zor bir ülke ile hareket etmek yerine, denetimi Türkiye'ye nazaran çok daha kolay olan bu yönetimle hareket etmeyi tercih etmektedir. Bir diğer başka sebep ise işgal sonrasında, Irak'ın geleceğine yönelik ABD'nin menfaatleridir. Bölgedeki varlığı sona erdikten sonra kendi denetimindeki bir yönetimi zorunlu olarak görmekteyler çünkü bölgede İsrail devleti vardır. Bölgeden çekildikten sonra Sünni ve Şii gruplar başta El-Kaide olmak üzere birçok İslamcı terör örgütü tarafından militan yada işbirlikçi olarak kullanılacak böylece İsrail'in bölgede iki potansiyel düşmanı daha olacak ve bu potansiyel düşmanlar yeni tehdit algılamasına gidebileceklerdir. Bu sebeple kendilerine müttefik bir yönetimi zorunlu olarak görmekteyler.³²

---

³² Demirel, E. (2005) Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul: IQ Yayınları, s.330-331

Bir diğır sebepte, gelecekte bir Kürdistan devletinin kurulması durumunda, ABD'nin burayı bir üs olarak kullanması ayrıca Kürt halkının çoğunluğu Müslüman olduğu için bölgedeki anti-Amerikancı imajın dini vurgularla zayıflatılabilmektedir. ABD'nin en büyük müttefiki İsrail'in çıkarları kapsamında, Irak'ın kuzeyinde sayıları yaklaşık 150 bin olan Yahudi Kürt olduğu içinde, bu bölgeki yönetimi başından beri desteklemiştir.

Talabani ve Barzani'de bu destekten aldıkları güç ile kendi politikalarını uygulamışlardır. Uyguladıkları politikalar ile hem Irak'ın petrol yönünden zengin ve güçlü bir devlet olma sürecini kesintiye uğrattılar, hem de yönetimlerine verilen kukla bir yönetimle ABD'nin Ortadoğuya ilişkin politikalarının taşeronluğunu yapmışlardır. Bundan sonraki süreçte ABD, Kürt işbirlikçileri üzerinden, Ortadoğu kuşatmasını sürdüreceği gibi görünmektedir.

2003 yılı ABD'nin 2. Körfez harekâtıyla birlikte PKK için bir dönüm noktası olmuştur. Bu tarihten itibaren PKK'nın gerek stratejisi, gerekte güçlenmesinde önemli gelişmeler olmuştur. 12 Subat 2003'te Türkiye'ye karşı yeni stratejisini "Meşru Savunma Savaşı" olarak ilan etmiştir.[32]Bu strateji Öcalan'ın serbest bırakılması süreci ve siyasal ayaklanmaları kesintiye uğratmayacak bir meşru savunma sistemini temel almaktadır. Bu stratejiye göre Türk güvenlik güçlerinin örgütün sorumluluk alanlarına operasyon yapması takdirde misilleme eylemi yapılarak cevap verilecekti. Bu kapsamda, bir akademi kurulmasına, fedai eylemlerinin benimsenmesine ve özel kuvvetlerin oluşturulmasına karar vermişlerdir. Ayrıca Kuzey Irak'a düzenlenecek operasyonlara karşı sert direnç gösterilmesi kararı alınmıştır. Örgüt militanlarına, güvenlik güçlerinin,örgütün ilgili militanlarının sorumluluk alanlarına operasyon yapması durumunda misilleme eylemi yapma talimatı verilmiştir. 4 Temmuz 2003'te Süleymaniye'de Türk askerlerine yönelik Amerikan saldırısı sonucu, gerginleşen Türk-ABD ilişkileri sebebiyle de PKK'nın manevra alanı iyice genişledi ve Irak'taki ABD güçlerinin PKK ile işbirliği yapma oranı daha da artmıştır.

2005 İlkbaharında PKK terör örgütünün Türkiye içindeki terörist sayısı, Abdullah Öcalan'ın yakalandığı sayıya eşittir. 2005 yazında Türkiye'deki terörist sayısı 1800-1900, Kuzey Irak'ta ise 2800-3100 arasındadır.

Temmuz 2005'te Başbakan Erdoğan, Kuzey Irak'a artan terör eylemleri yüzünden bir kara harekatı gerçekleştirebileceğini açıklamıştır. Bunun üzerine ABD Genelkurmay başkanı Org.Myers: "Egemen ülke olan Irak'ın bu konuda dile getirecek birçok şeyi olacak" diyerek operasyona karşı çıkmış ve Türkiye'yi üstü kapalı şekilde tehdit etmiştir.³³ Bu gelişmelerle beraber 2005 senesinde bir kara harekatı gerçekleştirilmemiştir.

Amerika ile yaşanan bu restleşmede en büyük tepkiyi ve direnci TSK göstermiştir. Bu durum daha sonra kendini Şemdinli'de PKK muhbiri olduğu açıklanan bir kitapçının bombalanması sonucu açılan 'Şemdinli Davası' ile göstermiştir. Şemdinli davası iç çıkar odaklarının Türkiye'de egemen olabilmek için askerinin bastırılması gerektiğini düşünen görüş birliği içindeki Batılı güçlerle uzlaşısı sonucu kurgulanmış siyasi bir linç girişimidir. Siyasetin dış destekle donatıldığında bürokrasi, adalet, demokrasi ve eşitlik gibi kavramları ne şekilde kullanabildiğinin, tüm bu modern değerlerin bazı amaçlara ulaşmak için çıkılan yolda nasıl bir tren halini aldığı açık bir örneği niteliğindedir. Şemdinli davası doğrudan doğruya dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı olan Org. Yaşar Büyükanıt'ı hedefe almıştır. Bu girişim kimi siyasi odakların ne denli güçlendiklerinin en açık örneğidir.

Mahir Kaynak konu ile ilgili olarak şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

Basit bir zabıta olayıyla karşı karşıya değiliz. Bölgedeki siyasal gelişmelerle ilgili ve oradaki egemenliği etkileyecek sonuçlar doğabilecektir. İlk aşamada bölgedeki siyasi güç şekillenmiş şimdi askeri gücün tasfiyesine çalışılmaktadır.

Yine soruşturma ile ilgili yazar Ömer Lütfü Mete'nin şu tespitleri de çok yerindedir;

---

³³ Sazak, D. Milliyet Gazetesi (16 Temmuz 2005) Myers'in uyarısı

“Olayın meydana gelmesinden hemen sonra terör örgütünün sözcülüğünü yapan yayın organının orayla kurduğu canlı bağlantıdan peki bunu kim anlatıyor? Bir Mehmetçik katili olarak yıllarca hapiste yatıp çıkan bir PKK militanı anlatıyor. PKK militanı ne diyor? Filan astsubay geldi ve bombayı dükkana attı diyor. Aman ne güvenilir tanık değilmi? Bir Mehmetçik katiline inanmayacaksan kime inanacaksın? Böylece Mehmetçik katilinin beyanına göre astsubaylar ve Türk Silahlı Kuvvetleri suçlandı. Bu da bölgede meydana gelen bir takım olayların zaten ordu tarafından provakasyon amacıyla çıkartıldığı yolundaki PKK propagandasına katkı sağlayacaktı’’.³⁴

Her ne kadar Şemdinli savcısı Ferhat Sarıkaya, TSK’yı çeteleşmekle suçlamak ve davayı siyasallaştırmak iddiaları sebebiyle görevinden alınsa da, bu süreç başta Org.Yaşar Büyükanıt olmak üzere TSK’yı yıpratmıştır. Bu açıdan bakıldığında terör örgütü kısmen de olsa amacına ulaşmıştır. 2005 yılı içinde PKK ile mücadelede 92 askerimiz şehit düşmüştür.

Öte yandan 25 Ekim 2005’de DEHAP’ın yerine kurulan Demokratik Toplum Partisi’nde (DTP) eş başkanlığa DEP’in eski Genel Başkanı Ahmet Türk ve Abdullah Öcalan’ın avukatı Aysel Tuğluk getirildi. Grupların mücadelesine sahne olan kuruluş toplantısında siyasi yasaklı olan DEP’li Leyla Zana, Orhan Doğan ve Hatip Dicle kurucu üyeliğe, Selim Sadak ise 60 kişilik geçici yönetim kurulu üyeliğine seçildi.³⁵ 9 Kasım 2005’de ise Demokratik Toplum Hareketi (DTH), Demokratik Toplum Partisi (DTP) adıyla partileşti. Eş başkanlar Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk, kuruluş dilekçesini İçişleri Bakanlığı’na verdi. Eski DEP’li Leyla Zana, Orhan Doğan ve Hatip Dicle ile Abdullah Öcalan’ın kardeşi Mehmet Öcalan’ın kurucu üye, Selim Sadak’ın da geçici yürütme kurulu üyesi olarak imzaladıkları başvuruyla birlikte, DTP, Türkiye’nin 49. partisi olarak tüzel kişilik kazanmış oldu.³⁶ 7 Subat 2006’da Demokratik Toplum Partisi (DTP), Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın isteği üzerine hüküm giymiş 74 kurucu üyenin

---

³⁴ Mete, Ö.L. ; Kaynak, M. (2008)Ergenekon, İstanbul: Profil Yayıncılık, s. 119-120)

³⁵ Hürriyet Gazetesi (26 Ekim 2005)

³⁶ Milliyet Gazetesi (9 Kasım 2005)

üyeliklerini düşürdü. DTP Merkez Yürütme Kurulu, MYK üyeleri Selim Sadak, Selanik Öner, Zeynep Karaman, Filiz Mete ve kurucu üye Hatip Dicle'nin de aralarında bulunduğu 74 kurucu üyenin önceden hükümlü olmaları nedeniyle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın isteği üzerine olağanüstü toplanarak üyelikleri için düşürdü.³⁷ Yine 2006 yılındaki bir diğer önemli gelişme ise 15 Temmuz 2006'da Halk Savunma Güçleri (HPG) ile BM'nin desteklediği Cenevre Çağrısı Örgütü adlı sivil toplum örgütü arasında “ kara mayınlarına karşı mücadele sözleşmesi”nin imzalanmasıdır. PKK-HPG adına terörist Bahoz Erdal, Cenevre Çağrısı Örgütü adına başkan Elizabeth Reusse Decrey imza atmıştır.³⁸ PKK bu adımlarla, uluslar arası kamuoyu üzerinde olumlu etki bırakmaya çalışmaktadır.

Eylül ayına gelindiğinde başbakan Erdoğan, Irak Başbakanı Nuri Maliki'den PKK'nın Irak'taki varlığına ilişkin somut adımlar atmasını istemiştir. Irak İçişleri Bakanlığı'da 3 Eylül 2006 tarihli ve 2102 sayılı karar ile Kuzey Irak dahil Irak'ta bulunan PKK'ya ait büroların tamamının kapatılması kararını almıştır.³⁹ 1 Ekim 2006 tarihinde PKK “tek taraflı ateşkes” ilan ettiğini duyurmuştur.⁴⁰ Ateşkesin amacı silah ve lojistik tedarik sürdürmek ve kış aylarının gelmesiydi.

5 Ekim 2006'da Bush ile Erdoğan Beyaz Saray'da tekrar bir araya geldi. ABD, stratejik vizyon belgesine “PKK dahil terörizm ile mücadele” ifadesinin dahil edilmesine karşı çıkmıştır.

Kasım 2006'da ABD'yi ziyaret eden Org.Ergin Saygun ile ABD'li koordinatör (E) Org.Ralston'un görüşmesinde Ralston'un yardımcısı Tümğ. Molly “PKK'nın ateşkes kararına karşılık verilmeli” açıklamasını yapmıştır.⁴¹ Bu tutum Pentagon'un gerçek düşüncelerini yansıtıyordu.

---

³⁷ Ntvmsnbc Haber Portalı (7 Subat 2006)

³⁸ www.firatnews.com (20 Temmuz 2006)

³⁹ Hawlati Gazetesi (20 Eylül 2006)

⁴⁰ Milliyet Gazetesi (15 Ekim 2006) Ateşkes yalanı

⁴¹ Radikal Gazetesi (23 Kasım 2006) Ralston'un Rahatsızlığı

22 Kasım 2006'da haftalık olağan basın toplantısı yapan Türk Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Namık Tan, "Pkk terör örgütü Kuzey Irak'ta barınamayacaksınız. Bunu hepimiz göreceksiniz" demiştir.⁴² Oysa bu açıklamadan kısa bir süre önce, 17 Kasım'da PKK, Musul'da, Bartah bölgesinde yeni bir büro açmıştır. Ayrıca Kerkük kuzey terminali yakınında da PKK tarafından işletilen bilim ve ziraat fakültesinde okuyan çoğunluğu Süleymaniyeli yirmi bir kişinin kaldığı bir öğrenci yurdu açılmıştır. Bütün bu gelişmelerle beraber Mesut Barzani'nin 10 Aralık'ta yapmış olduğu açıklama, terör örgütü PKK'ya bakış açılarını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu açıklamada: "Irak'ın kalkınması için birlik ve beraberliğin sağlanması gerektiğini, bu konuda kendilerine yardımcı olan dağdaki PKK 'gerillalarına' şükran borçlu olduklarını, Şivan Barzani'nin Kürdistan devlet başkanı olacağını, Irak ve Suriye hükümetlerinin gerillalara, müshama göstererek diğer Arap ülkelerine geçişlerine yardımcı olması gerektiğini" belirtmiştir.⁴³ Bu gelişmelerle birlikte PKK 2006 yılında Kuzey Irak'taki varlığını daha da güçlendirmiştir. Barzani'nin hoşgörü ve desteğinin etkisi çoktur.

2006 yılı sona ererken, PKK için en büyük sorun, Türkiye'nin baskıları değil, kendi içindeki sorunlardır. Kasım-Aralık 2006'da PKK içindeki Suriye kökenlilerle, Murat Karayılan arasında yetki kavgası yaşanmış ve örgütten ayrılmalar başlamıştır. Bu iç çatışma örgütün gücünde nispeten de olsa bir azalma olmasına sebep olmuştur. 2003'ten itibaren yaşanan gelişmeleri kronolojik olarak şu şekilde özetlenebilir;

13 Ocak 2004; ABD hükümeti, PKK ve ona bağlı tüm oluşumları terör örgütü listesine dahil etmiştir (PKK/KADEK/KONGRA-GEL).

5 Nisan 2004; AB, 5 Nisan 2004 tarihinde PKK/KONGRA-GEL'i terör örgütleri listesine almıştır.

Haziran 2004; Kongra-Gel terör örgütü ateşkes ilan etmiştir. Bu tarihten sonra örgütün eylemleri iki temel strateji üzerine oturmaktadır. Bunlardan birincisi, örgüt açısından riski az silahlı eylemler, diğeri ise siyasallaşma sürecini canlı tutmaktır.

---

⁴² Cumhuriyet Gazetesi (23 Kasım 2006)

⁴³ Welat radyosu (11 Aralık 2006)

Siyasallaşma çabalarının daha çok Türkiye'nin AB sürecine yönelik mesajlar içerdiği görülmektedir.

6 Temmuz 2005; HADEP'in kapatılmasından önce bu partide uzun süre Genel Başkan Yardımcılığı yapan 38 yaşındaki Hikmet Fidan, Kuzey Irak'ta PWD'li grupla toplantılar yaptıktan sonra Türkiye'deki faaliyetleri örgütlemek amacıyla Güneydoğu'ya dönerken Diyarbakır'ın Bağlar semtindeki bir binanın önünde susturucu takılmış tabancayla kafasına tek el ateş edilerek öldürülmüştür. Fidan PKK ile ters düştükten sonra Osman Öcalan'ın kurduğu PWD (Yurtsever Demokratik Parti)'nin Türkiye koordinatörlüğünü üstlenmişti. PWD, Hikmet Fidan'ın öldürülmeden kısa süre önce Kuzey Irak'ta Osman Öcalan ile görüştüğünü, cinayetin PKK'lı teröristler tarafından gerçekleştirildiğini açıklamıştır.

17 Temmuz 2005; PKK'nın Avusturya sorumlusu 'Yusuf-Salih' kod adlı Hasan Özen öldürüldü. Özen'in, PKK'nın son günlerdeki şiddet eylemlerine ve Abdullah Öcalan'ın açıklamalarına karşı çıkarak ayrılmak istediği, bunun üzerine öldürüldüğü iddia edilmiştir. Özen'in de Diyarbakır'da öldürülen kapatılan HADEP Genel Başkan Yardımcısı Hikmet Fidan gibi, kafasına sıkılan tek kursunla infaz edildiği belirtilmiştir. 12 Subat 2006; PKK'nın eski Avrupa Sorumlusu Kani Yılmaz, Kuzey Irak'ta otomobiline konulan uzaktan kumandalı bomba ile havaya uçurulmuştur. Yılmaz, araçta yanında bulunan Sabri Tori adlı eski PKK militanı ile birlikte yanarak ölmüştür. 1990'lı yıllarda PKK'nın Avrupa ülkelerindeki faaliyetlerini yöneten Yılmaz, Abdullah Öcalan'a Roma'da iltica hakkı verilmeyince örgüt içinde "ihamet"le suçlanmıştı.

28 Mart 2006; Diyarbakır Olayları; Muş-Bingöl illerinin kesiştiği Şenyayla Bölgesi'nde 25 Mart'ta güvenlik güçleri ile girdikleri çatışmada öldürülen 14 PKK'lı teröristten 4'ü Diyarbakır'da toprağa verilirken, çıkan olaylarda kent merkezi savaş alanına döndü. PKK sözcüsü Roj TV'den yapılan çağrılarla kentte birçok esnaf işyerini açmazken, kentin en merkezi yeri Ofis semtinde açık olan yaklaşık 50 işyerini PKK yandaşları molotof kokteylleri ve taşla tahrip etti. Göstericilerin saldırdığı bankaların ATM'leri de kullanılamaz hale geldi.

11 Ağustos 2006; Irak Başbakanlık bürosu, hükümetin, terör örgütü PKK'nın başkent Bağdat'taki bürolarını kapatma kararı aldığını ve faaliyetlerini yasakladığını açıkladı. 14 Ağustos 2006; İngiltere, "PKK, Kongra-Gel ve KADEK"i "yasa dışı" ilan etti. Birleşik Krallık Parlamentosu'nun PKK'yı ve örgütün kullandığı diğer isimler olan KADEK ve Kongra-Gel'i yasaklayan kararı, 14 Ağustos 2006 tarihinde yürürlüğe girdi. Kongra-Gel ve KADEK'i yasaklamak için bir süredir çalışma yürüten Birleşik Krallık Parlamentosu'nun, kendilerine Kürdistan Özgürlük Şahinleri (TAK) adını veren örgütü yasaklayan kararı da 25 Temmuz 2006 tarihinde yürürlüğe girdi. İngiltere'deki yasaklamanın, "örgütlerin mal varlığının dondurulabildiği Avrupa Birliği (AB) listesinin" ötesine geçtiği belirtildi. Birleşik Krallık Parlamentosunun "yasaklama" kararıyla, terör örgütü PKK, yasa dışı ilan edildi ve faaliyette bulunması yasa dışı sayıldı.

28 Ağustos 2006; Bu tarihte ABD, PKK koordinatörünü atadı. ABD'nin, terör örgütü PKK ile mücadelede yeni oluşturduğu özel temsilcilik görevine, eski genelkurmay başkan yardımcısı emekli hava orgeneral Joseph Ralston atandı. ABD Dışişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapacak Ralston, 37 yıllık meslek yasamı boyunca en üst görevler olarak 1996-2000 yılları arasında ABD Genelkurmay Başkan Yardımcılığı, 2000-2003 yılları arasında da NATO Avrupa Müttefik Kuvvetler Başkomutanlığı ile ABD'nin Avrupa Kuvvetleri Komutanlığı görevlerini yürütmüştür.[56]

2.2. Askeri Faaliyetler

2003 Mart'ından itibaren, ABD'nin Irak'a gerçekleştirmiş olduğu 2. Körfez Harekatıyla beraber, terör örgütü PKK'nın da gücü ivmeyle artmıştır. 1. Körfez Harekatı gibi 2.nci Körfez Harekatı'nda PKK için bir dönüm noktası olmuştur. Bunun başlıca sebebi, 1 Mart 2003'te Amerika'nın Türk topraklarını kullanarak Irak'a girmesini öngören tezkerenin TBMM'den geçmemesidir. Bu süreçten itibaren Türkiye-ABD ilişkileri büyük ölçüde bozulurken, PKK'da aynı oranda rahatlamıştır. Çünkü ABD gerek kendilerini, gerekte İran'a karşı PJAK'ı ciddi boyutlarda desteklemiştir. Bu destekle birlikte PKK teşkilatlanmasını, mali ve lojistik destek durumunu, insan

kaynaklarını, eğitimini ikame ederek tekrar toparlanmaya başlamıştır. Ayrıca bu süreçte birçok eylem planlama, icra etme ve sonrasında tekrar güvenli bir bölgeye çekilebilme imkanına kavuşmuştur. 2. Körfez Harekatı sadece PKK terör örgütünün güçlenmesini sağlamamış, bu tarihten itibaren bölgedeki gelişmeleri ve bölgenin geleceğini de etkilemiştir. 1 Mart tezkeresinin reddiyle beraber, ABD harekate kuzeyden birlik sokamamasından dolayı Irak'ın kuzeyini kontrol etme görevini Kürt gruplara vermiştir. ABD'nin müttefiklik konumu, Kürt gruplara politik ve ekonomik desteğin artmasına sebep olmuştur. Tarih boyunca bağımsız bir devlete sahip olmak isteyen Kürt gruplar için bu durum bir fırsat olarak algılanmıştır. Irak'ın kuzeyinde oluşturulacak böyle bir yapıyla birlikte, ABD'nin de desteğini alarak öncelikle bu yapıyı güçlendirmeye çalışacak ayrıca bu yapıya karşı çıkan Türkiye'ye yönelik düşmanca tavır alacaktır. PKK terör örgütünü desteklemesi de bu kapsamda değerlendirilmelidir. ⁴⁴

22 Eylül 2003'de Türkiye ile ABD arasında, Irak operasyonu'nun Türkiye üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla 8.5 milyar dolar kredi ve 1 milyar dolar hibe anlaşması imzalanmıştır. ABD bu anlaşmaya siyasi şart olarak Türkiye'nin Irak'a müdahale etmeme şartını koymuştur. Bu anlaşma bir ihanet niteliğindedir. Bu gizli anlaşma PKK'ya, Kuzey Irak'tan rahatça saldırı düzenleme imkanı sağlamıştır. Düzenlemiş oldukları eylem sayısı bir önceki yıl 729'tan, 2003 yılı itibariyle 1501'e çıkarılmıştır. Şehit sayımız ise 21'e yükselmiştir.⁴⁵ PKK'nın bu süreçten itibaren, eylemlerinin en önemli özelliği, uzaktan kumandalı mayın ve bomba sistemlerini temel alan taktik eylemlerdir.

Türkiye artan saldırılar karşısında önlemler almak zorundadır. Askeri ve siyasi kanadın bu anlamda işbirliği içerisinde, koordineli olarak çalışması esas alınmalıdır ancak hükümetin bu konudaki kararlılıktan uzak tavrı, bu mücadelede alınan mesafeleri kat etmeyi zorlaştırmaktadır. Artan saldırılar karşısında ekonomik ambargo niteliğinde alınan Habur Sınır Kapısı'nın kapatılması kararı dahil müttefikimiz ABD tarafından onaylanmadığı için alınamamıştır. ABD büyükelçisi Wilson:''Habur kapısı koalisyon

---

⁴⁴ Demirel, E. (2005) Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul: IQ Yayınları, s.330-331

⁴⁵ Cumhuriyet Gazetesi (2 Haziran 2007) Habur'u Kapatmak İyi Bir Fikir Değil

güçleri için pek çok yönden önemlidir. Habur'dan lojistik destek sağlanmaktadır. Türkiye için de Habur, Kuzey Irak yoluyla Irak'a ihracat için öte yandan da Irak halkı için önemlidir'' diyerek ekonomik ambargoya karşı çıkmıştır. ⁴⁵

Türkiye PKK ile mücadelesini bu gelişmeler ışığında yürütmektedir. Haziran 2004'e gelindiğinde İstanbul'a NATO zirvesi için gelen Bush, Başbakan Erdoğan ile yaptığı görüşmede PKK'ya karşı ABD'nin gerekli önlemleri alacağı konusunda söz vermiştir.⁴⁶ Türkiye PKK ile mücadelesini sürdürürken ABD'nin desteğine ihtiyacı vardır ancak ABD'nin vermiş olduğu destek sadece sözlerden ibarettir. Somut olarak ortada atılan bir adım yoktur.

3 Şubat 2005'te Dış İşleri Bakanı C.Rice, ABD'nin, PKK ile silahsız mücadele ettiğini, para kaynaklarını ve iletişimini kestiğini açıklamıştır.⁴⁷ 27 Nisan 2005'te ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan 2005 Yılı Terör Raporu, ABD'nin, terör örgütü PKK'ya bakış açısını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Raporla "PKK'nın hedefi Güneydoğu Türkiye'de, Kuzey Irak'ta, İran ve Suriye'nin bir bölümünde bağımsız, demokratik bir Kürt devleti kurmaktır''⁴⁸ ifadeleri yer almıştır.

2005 yazında PKK'nın terör eylemlerinde hızlı bir artış olmuştur. Yaz ortasında Türkiye'deki terörist sayısı 1800-1900'ü bulmuştur. Kuzey Irak'ta ise 2800-3100 arasında terörist olduğu tahmin edilmektedir. Böyle bir ortamda Başbakan Erdoğan 7-8 Haziran 2005'te Washington'u ziyaret etmiştir. Görüşmede başta PKK ve Kuzey Irak'taki gelişmeler olmak üzere ikili ilişkilerdeki sorunlar gündeme gelmiş ancak çözüm konusunda en ufak bir sonuç alınamamıştır. ⁴⁹ Bu ziyaretten sonra Temmuz ayında yine Başbakan Erdoğan tarafından Kuzey Irak'a bir askeri operasyonun kaçınılmaz hale geldiği söylenince ABD'nin hem siyasi, hem de askeri kanadından

---

⁴⁵ Cumhuriyet Gazetesi (2 Haziran 2007) Habur'u Kapatmak İyi Bir Fikir Değil

⁴⁶ Rubin, R. (5 Haziran 2007) FRL/RL Iraq:Analyst Examines possible Turkish cross-border attack

⁴⁷ Yeni Şafak Gazetesi (5 Şubat 2005) Rice:PKK ile silahsız mücadele ediyoruz

⁴⁸ Milliyet Gazetesi (23 Nisan 2005)

⁴⁹ Sanber, Ö. (1 Ağustos, 2005) Ziyaret Yeni Bir Sayfa Açmadı, Radikal Gazetesi

açıklamaya tepkiler gelmiş; işgal altındaki ve kaos içerisindeki Irak, birdenbire demokratik ve egemenlik haklarını koruyabilecek özgür bir ülke adlandırılmıştır.

Her ülkenin de siyasi ve askeri makamları arasında karşılıklı olarak yapılan açıklamalar sonunda 2005 yılı içerisinde Türk Ordusu Irak'ın Kuzeyine herhangi bir hareket düzenleyememiş, ABD'nin bölgedeki varlığı şartlar içerisinde Türkiye'nin ulusal çıkarlarına baskın gelmiştir.

2006 yılıyla birlikte terör eylemlerinde tekrar bir artış yaşanmaya başlanmıştır. PKK dağlarda Türk askeri ile çatışmasının yanı sıra şehirlerdeki hücrelerini de aktif ederek korku ve kaosu günlük hayata sokarak devletin elini zayıflatmaya çalışmıştır.

2006 yılında terör eylemlerinde görülen belirgin artış ve Amerika'nın bir türlü harekete geçmemesi üzerine Türkiye, Irak sınırına çok yoğun bir askeri sevkiyat başlatmıştır. Bu sevkiyat basında da çok yoğun bir şekilde işlenerek iç ve dış politik arena da öncelikli gündem maddesi haline almıştır. Durum karşısında paniğe kapılan terör örgütü sınır bölgesi boyunca TSK ile şiddetli çatışmalara girmiştir. Öte yandan TSK'nın Irak'ın kuzeyindeki kamplara bir operasyon düzenlemesinden endişe ederek bölge boyunca mobilize hale geçmiş ve pek çok kampı büyük ölçüde boşaltmıştır. Bu sırada İran'ın da PJAK'a karşı operasyon başlattığını duyurması ve Kandil Dağı'na 10 bin askeriyle bir operasyon başlatması terör örgütünü zor durumda bırakmıştır.

Diğer yandan Sınır boyunca çıkan çatışmaların meydana geldiği bölgeler incelendiğinde PKK'nın ısrarla Türkiye'ye sızmak için girişimde bulunduğunu ve TSK'nın ise terörist unsurları, Türkiye içine sızmadan Şırnak-Hakkari alanında durdurmaya ve yok etmeye çalıştığını göstermektedir.⁵⁰

2006 Temmuzunda devam eden askeri kayıplara bir hafta içinde verilen 16 şehit de eklenince Türkiye'nin tahammülünün tükendiği ve TSK'nın hükümete rağmen Kuzey Irak'a bir operasyona yöneldiği, Erdoğan ise kamuoyu baskısı altında kalarak sonunda sınır ötesi operasyona boyun eğmiştir.⁵¹ ABD ve Irak büyükelçileri Türk Dışişlerine

---

⁵⁰ Milliyet Gazetesi (23 Nisan, 2006) PKK Çifte Kısaçta

⁵¹ Hürriyet Gazetesi (29 Temmuz, 2006)

çağrılarak Irak'a operasyon mesajı verilmiştir.⁵² Bunun üzerine 22 Temmuz'da dönemin ABD Başkanı Bush, Başbakan Erdoğan'ı, Dışişleri Bakanı Rice ise Gül'ü arayarak ne gerekiyorsa yapılacağı mesajını vermişlerdir.⁵³ Ancak söylenenlerin aksine ABD'nin bu adımı Türkiye'yi oyalamaktan başka bir işe yararmamış, PKK eylemleri artarak devam etmiştir. Bu dönem baskı altında kalan PKK, eylem sahasını Karadeniz Bölgesi'ne kaydırarak üzerindeki baskıyı hafifletme arayışı içerisine girmiştir.⁵⁴ 7 Ağustos 2006'da Türk Topçu birlikleri Bervari Bala bölgesindeki Darışk ve Beduh köylerini topçu ateşine tutmuşlardır. 10 Ağustos'ta PKK, TSK'nin rotasyon adı altında Kuzey Irak'a yeni birlikler sevkettiğini duyurmuştur.⁵⁵

Bu arada Türk savaş jetlerinin PKK kamplarını vurması endişe verici bir gerçeği ortaya çıkarmıştır. Savaş jetlerimize Irak içerisinden karadan havaya füze savunma sistemleri kilitlenmiş, bu durum PKK ve Kürt aşiretlerin elinde Saddam'dan kalanlar dışında yeni ve modern bazı savunma sistemleri olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bölgede ABD gibi modern bir askeri güç varken PKK ve bölge aşiretlerinin bu tür silahlara sahip olmaları ABD ile ilişkilerde yeni bir sıkıntıya daha sebep olmuştur. Öte yandan Türk ordusunun yaşanan olumsuz siyasi gelişmelere rağmen aldığı etkin önlemler terör örgütünü operasyonel ve moral anlamda yıpratmaya devam etmiştir.

2006 yılında yaşanan terör olayları ise genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

16 Temmuz 2005; PKK, Kusadası'nda aralarında İngiliz ve İrlandalı turistlerin de bulunduğu beş kişinin öldüğü, 13 kişinin de yaralandığı bombalı saldırı düzenledi.

28 Mart 2006; Diyarbakır Olayları; Mus-Bingöl illerinin kesiştiği Şenyayla Bölgesi'nde 25 Mart'ta güvenlik güçleri ile girdikleri çatışmada öldürülen 14 PKK'lı teröristten 4'ü Diyarbakır'da toprağa verilirken, çıkan olaylarda kent merkezi savaş alanına döndü. PKK sözcüsü Roj TV'den yapılan çağrılarla kentte birçok esnaf işyerini

---

⁵² Cumhuriyet Gazetesi (18 Temmuz, 2006) Askeri Seçenek Masada

⁵³ Hürriyet Gazetesi (23 Temmuz, 2006) PKK İçin Çiftlikte Söz

⁵⁴ Cumhuriyet Gazetesi (9 Ağustos, 2006) PKK'da Abluka Bunalımı

⁵⁵ www.firatnews.com (10 Ağustos, 2006)

açmazken, açık olan yaklaşık 50 işyerini PKK yandaşları molotof kokteylleri ve taşlarla tahrip etti. ATM'lerde kullanılamaz hale geldi.

4 Mayıs 2006; Hakkari'de asker çocuklarını taşıyan servis aracının geçişi sırasında meydana gelen patlamada 8'i asker, 11'i çocuk toplam 21 kişi yaralandı.

11 Ağustos 2006; Irak Başbakanlık bürosu, hükümetin, terör örgütü PKK'nın başkent Bağdat'taki bürolarını kapatma kararı aldığını ve faaliyetlerini yasakladığını açıkladı. 28 Ağustos 2006; Muğla'nın Marmaris ilçesinde, biri minibüste ve ikisi çöp kutusunda olmak üzere üç ayrı yerde meydana gelen patlamalar sonucu on İngiliz turist ile onbir Türk vatandaşının yaralandığı bildirildi. 28 Ağustos 2006; Antalya'da Emniyet Müdürlüğü, Belediye İşhanı önünde meydana gelen patlamada, biri ağır yirmi kişinin de yaralandığını açıkladı. 13 Eylül 2006; Diyarbakır'da, ailelerin dinlenmek için gittiği Koşuyolu Parkı yakınlarında bir bomba patladı. On yedi kişinin yaralandığı saldırıda biri bebek olmak üzere onbir kişi yaşamını yitirmiştir.⁵⁶

2.3. Türkiye'nin Politikaları

Genel olarak Türkiye'nin terörle mücadele konusundaki politikaları bir kaç başlık altında ifade edilebilir. Terörle mücadele konusunda öncelikle hükümetlerin aldıkları kararları hatırlatmakta fayda vardır.

Abdullah Gül 58. dönem hükümet programı kapsamında güvenlikle ilgili olarak: "Mevcut Türk Ceza Kanunu'nun günün ihtiyaçlarını karşılayamadığından toplumun manevi değerleri bakımından büyük haksızlıkların yaşanmasına neden olduğunu, bu sebeple, yeni bir Ceza Kanunu hazırlanacağını, yeni mahkemeler kurularak bunların örgütlü suçlar, terör suçları, ekonomik suçlar gibi alanlarda ihtisaslaşmış mahkemeler olacağını, hali hazırda bulunan çocuk mahkemeleri, tüketici mahkemeleri ve aile mahkemeleri gibi ihtisas mahkemelerine ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilerek yaygınlaştırılacağını, kamu imkânlarının kişisel çıkarlar için kötüye kullanılmasının yolsuzluğun anlamı olduğunu, halkın bürokrasiye, iktidara ve genel olarak devlete ve

---

⁵⁶ Çetin, H. (2009) Terör ve Terörle Mücadele Politikaları Bağlamında Türkiye-PKK Örneği: 2003-2008 Dönemi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi, s. 47-50

adalet mekanizmasına güven duygusunu sarsarak, sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal ve her şeyden önemlisi ahlaki çöküntü ve çürümülüğün ürünü ve göstergesi olduğunu” söylemiştir.

Teröre karşı yalnızca ulusal politikalar veya mücadelelerle değil, uluslararası zeminler oluşturmak suretiyle, Türkiye’nin bu zeminlerde teröre karşı işbirliği yaparak mücadele edilmesine önem vereceğidir. Bu bağlamda 11 Eylül sonrası dinler ve kültürler arası gerilimlerin azaltılması ve küresel bir barış ortamının sağlanabilmesi için öncü çalışmalar yapılacağını, tarihten ışık alarak kültürel çoğulculuğa ve diyaloga dayalı tarihi birikimlerin bu doğrultuda harekete geçirileceğini belirtmiştir.⁵⁷

Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın, 9 Mart 2003 Siirt Milletvekili Yenileme Seçimi’nde parlamentoya girmesinden sonra, AKP Kayseri Milletvekili Abdullah Gül başkanlığındaki 58. Hükümet, 11 Mart’ta istifa etti. Erdoğan başkanlığındaki 59. Hükümet (2. AKP Hükümeti), 14 Mart 2003’de kuruldu. Erdoğan Başbakanlığındaki hükümet de bir önceki AKP hükümetinin politikalarını devam ettirmiştir.⁵⁸

Daha somut anlamda ise; 6 Ağustos 2003 tarihinde “Topluma Kazandırma” adı altında yeni bir pişmanlık yasası çıkarılmıştır. Söz konusu yasa ile dağdaki teröristler indirilmek istenmiş ancak, dağdaki teröristlerden çok cezaevinde bulunanlar başvurmuştur. İçişleri Bakanlığı’nın verdiği bilgilerine göre, Topluma Kazandırma Kanunu’ndan yararlanmak için 2003 tarihinden itibaren 4340 örgüt mensubu yararlanma talebinde bulunmuştur. Başvuranların büyük çoğunluğunu cezaevinde bulunan örgüt mensupları oluşturmaktadır. Cezaevlerinden 2 bin 980 örgüt mensubu vermiş oldukları dilekçe ile kanundan yararlanma talebinde bulunurken, 1360 örgüt mensubu ise kendiliğinden gelerek veya teslim olarak yasadan faydalanma başvurusu yapmıştır. Topluma Kazandırma Kanunu’ndan yararlanmak için başvuranların örgütsel dağılımına bakıldığında PKK terör örgütü mensuplarının birinci sırada yer aldığı ortaya çıkmıştır.

---

⁵⁷ <http://www.tbmm.gov.tr> (e. t. 17.12.2010)

⁵⁸ Kurt, M. (2009) 1980 Sonrası T.C. Hükümetlerinin Programlarında İç Güvenlik ve Terörün Yeri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi, s. 100-101

İçişleri Bakanlığı verilerine göre kanundan yararlanmak için cezaevlerinden başvuranların 1529'u bölücü örgüt mensuplarından oluşmaktadır.⁵⁹

Türkiye'nin AB ile olan ilişkileri 2003 yılı içerisinde başlayan ve günümüze kadar devam eden bir süreçte olumlu bir görüntü vermiştir. Türkiye'nin PKK terör örgütü ile olan mücadelesinde hukuki boyut özellikle 2003 yılı itibariyle ciddi bir gelişim gösteren Türkiye-AB ilişkilerine paralel olarak gelişim ve değişim göstermiştir. Çeşitli tarihlerde çıkarılan uyum paketleri bu değişim ve gelişimin ürünü olarak değerlendirilebilir.

12 Nisan 1991'de kabul edilen 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu,19 Temmuz 2003 tarihinde 4928 sayılı yasa ile yapılan değişiklikle ifade özgürlüğünü sınırlandıran sekizinci madde yürürlükten kalkmıştır. Terörle Mücadele Kanununda 2005 yılında yapılan değişiklik tasarısı ile 3713 sayılı birinci maddesinde yer alan terör tanımına; "Bir yabancı devleti yahut uluslar arası bir kuruluşu herhangi bir işlemi yapmaya yahut yapmamaya zorlamak, ülkenin veya uluslar arası kuruluşun temel anayasal, siyasi, hukuki, ekonomik, sosyal yapısını bozmaya yönelik her türlü suç teşkil eden eylemler" dahil edilmiştir. Böylelikle suça, uluslar arası bir boyut eklenmek suretiyle yabancı bir ülke veya uluslararası kuruluş aleyhine işlenmesi de anılan kapsama girmiştir. Tasarının 1.nci maddesinin 3. bendinde terör örgütü meydana gelebilmesi için iki kişi yeterli sayılmıştır. 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun 220. maddesi ise, örgütlü suçların gerçekleştirilmesi için en az üç kişinin varlığını şart koşmuştur. Tasarının bu maddesi ile TCK'nın 220. maddesindeki kural, terör suçları bakımından daraltılmıştır.⁶⁰ Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri, Anayasada belirtilen cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya devletin iç ve dış güvenliğini ilgilendiren suçlara ilişkin davalara bakmakla yükümlü Devlet Güvenlik Mahkemeleri 16 Haziran 2004 tarihinde alınan karara istinaden yürürlükten kaldırılmış olup, söz konusu mahkemelerin işlevleri Ağır Ceza Mahkemelerince yürütülmeye başlanmıştır. AB'ye "aday ülke" statüsü kazandıktan

---

⁵⁹ Karadaş,Düzgün (29 Nisan, 2006) Bugün Gazetesi Pişmanlıkta PKK Birinci

⁶⁰ Kar,Selçuk, (18 Eylül,2005) Terörle Mücadele Kanun Tasarısı Değerlendirme Raporu, Yeni Asya (s. 9)

sonra Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirmek üzere birçok yasada düzenlemeye giden Türkiye bahse konu düzenlemelerin bazılarını terörle mücadeleyi ilgilendiren alanlarda yapmıştır. 19 Haziran 2003'te kabul edilen "Altıncı Uyum Paketi" ile terörle mücadele yasasının bölücü propagandayı cezalandıran sekizinci maddesi yürürlükten kaldırılmış, kamu ve özel televizyonlara farklı dil ve lehçelerde yayın yapma imkanı tanınmıştır. Kamuoyunda Pişmanlık yasası olarak bilinen ve ilk defa 1985 tarihinde çıkarılan Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanun Değişiklik yapılarak bugüne kadar yedi kez çıkarılmıştır. En son kanun ise Ağustos 2003 tarihinde "Topluma Kazandırma Kanunu" ismiyle çıkarılarak 6 ay süre ile yürürlükte kalmıştır.⁶¹ Pişmanlık yasası geçmişte örgütün bölünmesinde ve teslim olan terörist sayısının artışında önemli rol oynamıştır. Bu yasa sayesinde örgütten kaçan ve teslim olan teröristlerden önemli bilgiler elde edilmiş ve örgüte büyük darbeler indirilmiştir. Bu nedenle terörle mücadelede pişmanlık yasasının devamlı güncel tutulması gerekmektedir.

AKP hükümeti döneminde terörle mücadele alanında yaşanan en büyük sıkıntılar; hükümetin ideolojik anlayışından kaynaklanan görüş ayrılıkları ve TSK ile yerli yersiz çatışmaya girişmesi ve 1 Mart tezkeresinin reddi sebebiyle ABD'nin PKK'nın Irak'ın Kuzeyini terör üssü olarak kullanmasına göz yumması ve Türkiye'yi tezkerenin reddi dolayısıyla cezalandırmak için terörle mücadelesinde baskı altına alması sayılabilir.

Terörle mücadelede 2003 yılından itibaren uygulanan siyasi, ekonomik, askeri, kültürel ve sosyal politikaları içine alan çok bütüncül yaklaşımlar sayesinde Türkiye uluslararası arenada kendisini daha iyi ifade edecek bir konuma gelsede, uygulanan yanlış politikalar sonucu sorun günümüze kadar gelmiş ve halen nihayetlenilememiştir. Şüphesiz bunun temelinde iktidar değişiklikleri, her iktidarın konuya farklı bakması, sorunun bir bütün olarak değerlendirilememesi gibi nedenler yatmaktadır.

---

⁶¹ Usak Raporu 2008:42

Öte yandan PKK'ya karşı atılan ekonomik adımların önemi fazladır. Bölgeye yatırımları teşvik eden kararname çıkarılması, KÖY-DES projesi ve mikro krediler ile bölgedeki ekonomik hayatın canlandırılmaya çalışılması, bölgedeki aşiret sisteminden kaynaklanan muhafazakar ve gerici yapının kırılması için kadınların ve gençlerin desteklenmesi, sivil toplum örgütlerinin ve kültürel faaliyetlerin bölgeye daha çok nüfuz etmesinin sağlanması 2003 yılı ile birlikte atılmaya başlanan yeni adımlar içerisinde sayılmaktadır.

Türkiye'nin tüm devlet birimleri ile yeni bir strateji benimsemesi ve PKK terörünü ile mücadelede yeni bir safhaya geçerek örgütü de bu değişime ayak uymaya zorlaması 2003 ile başlamaktadır. Zaten MGK'da alınan yeni terör mücadele konsepti kararları da doğrudan buna işaret etmektedir. Dönem içerisinde tezkere krizi nedeniyle her ne kadar ABD PKK'nın her hareketine göz yumsa ve Türkiye'yi cezalandırmak için baskı altına alsada da 2003-2006 dönemi yoğun dış baskılar, iç siyasetteki çalkantılar ve kutuplaşmalar da göz önüne alındığında başarılı sayılabilir. Türkiye bu üç yıl içerisinde daha dengeli ve uyum içerisinde politikalar izlemiş ve terörle mücadelesinde yeni bir anlayış geliştirmeyi başarmıştır.

III. BÖLÜM

2007-2010 DÖNEMİ

3.1. Siyasi Faaliyetler

Şubat 2007 MGK toplantısında Genelkurmay Başkanı Org. Büyükanıt, hükümetin önüne KDP-PKK bağlantısı ile ilgili somut deliller koymasına rağmen hükümet Barzani ile diplomatik ilişkiler geliştirmiştir. Artan terör olayları ve şehit cenazeleri sonrası yapılan bazı açıklamalar ve TSK operasyonları sonrası Türkiye’yi açıkça tehdit eden Barzani’ye karşı yapılan sert açıklamalar bir kaç gün devam edebildi. Takınılan sert ve kararlı tavır, cenazelerin etkisi dağılınca yerini ‘Kürt Açılımı’ girişimlerine ve Barzani-Talabani ikilisiyle pazarlıklara bıraktı. Yine de bu gelişmelere rağmen, 2007 Mart ayındaki MGK teröre yönelik olarak her alanda önlemler alma görüşünde uzlaşılan bir sonuçla bitti.

Şubat 2007’de o dönem Dışişleri Bakanı olan Abdullah Gül, Başkan yardımcısı Cheney ve ekibiyle görüşmüş fakat görüşmeden son derece memnuniyetsiz bir şekilde ayrılmıştır. Türkiye açısından görüşme başarısız ve faydasız bir görüşme olarak kalmıştır. Bu görüşmeden bir hafta sonra 13 Şubat tarihinde Genel Kurmay Başkanı Org. Yaşar Büyükanıt ABD’yi ziyaret etmiş ve siyasi otoritenin dillendirmediği fakat Türk tarafının aklında olan konuları kararlı ve açık bir şekilde ifade etmiştir.

Genel Kurmay Başkanı Org. Büyükanıt bu bağlamda; “ Türkiye, İran ve Suriye’ye karşı bağımsız bir Kürt Devleti yaşayamaz” açıklamasını yapmıştır. Genel Kurmay Başkanı yine bir başka açıklamasında ise; “Ortadoğu’da büyük oyunun başladığını” ifade etmiştir.⁶²

Bu süreçte hükümet ile TSK arasındaki fikir ayrılığı ve yaklaşım tarzı da iyice su yüzüne çıkmıştır. Bu durum ABD ile tam bir ittifak halinde PKK ve Kürt aşiretler

---

⁶² Yetkin, M. (17 Şubat, 2007) Yeni Oyun Kapıda, Cumhuriyet Gazetesi

karşısında devletimizin elini zayıflatan bir durum yaratmıştır. Türkiye politikalarını hedef alan bu ittifak, devletin iki başlılığından ortaya çıkan durumdan faydalanarak sürekli olarak PKK'yı siyasallaştırmaya, Kürt aşiretlerin resmen tanınmasını sağlamaya ve Türkiye'deki kürt nüfusu zorla ötekileştirecek bir hak ve hürriyetler reformu yapılmasını sağlamaya çalışmıştır. Bu amaçla gerek diplomatik, gerek askeri ilişkiler gerekse terör etkin şekilde kullanılmıştır. Sonuçta Türk Hükümeti Şubat ayındaki MGK sonrasında Barzani ile bürokratlar aracılığı ile görüşüleceğini açıklamıştır. Barzani ise bu açıklamaya PKK'ya karşı olduğunu ancak herhangi bir hareket yapmayacağını, ayrıca Kerkük konusundan taviz vermeyeceğini belirterek yeşil ışık yakmıştır. Barzani bu tavrıyla görüşmeler daha yapılmadan sonucu ilan etmiştir.

9 Nisan'a gelindiğinde Türkiye, Irak'a nota vermiş ve ABD'de bu nota hakkında bilgilendirmiştir. ABD ise Kürt aşiretleri desteklemesine karşın notanın gerekçelerinin haklı olduğunu belirtmiştir. Mayıs ayına gelindiğinde terörle mücadele koordinatörü olarak görev yapan Edip Başer görevden alınmıştır. Bu arada Türkiye tarafında Başbakan: "gerekirse operasyon yapılabilir" açıklaması yapmıştır. Org. Büyükanıt ise operasyon için siyasi karar gerektiğini belirterek hükümeti karar almaya çağırmıştır.⁶³ Akabinde Türk ordusunun olası bir hareket için sınıra büyük çaplı bir yığılma yapması üzerine Barzani Irak merkezi hükümetinden yardım talep etmiş fakat beklediği cevabı alamayınca sınırdaki peşmerge karakollarına Irak bayrağı çekmiştir.⁶⁴ Mayıs 2007'de PKK terör örgütü, Kürdistan Demokratik Konfederalizmi/ Türkiye Meclisi yapılanmasını geliştirerek KCK (Koma Ciwaken Kürdistan- Kürdistan Topluluklar Birliği) Sözleşmesini kabul etmiştir. 146 KCK yapılanmasının diğer yapılanmalardan en önemli farkı bir devlet sistemine çok benzemesidir. Kısaca siyasi sınırları olmayan fakat hangi ülkede yaşıyorsa İran, Irak, Suriye, Türkiye ülkelerinin adli, idari ve siyasi rejimine tamamen alternatif bir sistem oluşturarak bütün Kürtleri bu sistem altında birleştiren bir organizasyon kurulmuştur. Hangi ülkede yaşarsa yaşasın bütün Kürtlerin aynı zamanda KCK vatandaşı olabileceği belirtilmiştir. KCK'nın yasama, yürütme ve

---

⁶³ Cumhuriyet Gazetesi (1 Haziran, 2007)

⁶⁴ Cumhuriyet Gazetesi (2 Haziran, 2007)

yargı erkleri mevcuttur. Bu erklerle bağılı ünitelerin aldığı kararlar, Abdullah Öcalan'ın ve sözde yasama organı olan KONGRA-GEL'in kararları ile uyumlu olmak zorundadır. Vatandaşlığa kabul ve ihraç işlemleri düzenlenip vergi mükellefiyeti getirilmiştir. Halkın kendi sorunlarının "Halk Mahkemeleri" adı altında oluşturulan yapılarla çözüleceği öngörülmüştür. Silahlı faaliyetleri de "Meşru Savunma Hükümlülüğü" adı altında düzenlenmiştir. KCK sisteminin başında terör örgütü elebaşısı Abdullah Öcalan, sözde yasama organı olarak görev yapan KONGRAGEL'in başında Zübeyir Aydar, sözde yürütme organı olarak görev yapan konseyin başında da Murat Karayılan bulunmaktadır. Yürütme görevini yürüten Murat Karayılan'ın yardımcılıklarını ise Duran Kalkan, Mustafa Karasu ile Cemil Bayık isimli örgüt mensuplarının yaptıkları tespit edilmiştir. 147 KCK Avrupa sorumluluğuna da Sabri Ok getirilmiştir.⁶⁵ Hükümetin terörle mücadele konusundaki başarısız politikalarını önceki bölümlerde belirtilmişti. Başbakan Erdoğan'ın 12 Haziran 2007'de gazetecilere yapmış olduğu "Kuzey Irak'ta 500, Türkiye'de ise 5000 PKK'lı var, önce Türkiye içindeki PKK'lılar ile mücadele etmeliyiz." açıklaması bu değerlendirmeyi doğrulamaktadır. Başbakan Erdoğan yapmış olduğu bu açıklama ile Türkiye'nin PKK, terör ve Kuzey Irak ile savunduğu her şey önemini yitirmektedir.

Haziran 2007 itibariyle Türkiye-PKK mücadelesinde gelinen noktayı aydınlatmak maksadıyla Genelkurmay Başkanlığı'nın durum değerlendirmesinde şu hususlar öne çıkmaktadır;

*PKK, Kuzey Irak'ta büyümeye ve yerel güçlerle bütünleşmeye devam ediyor.

*PKK, lojistik desteğin tamamını Kuzey Irak'tan sağlıyor.

*PKK bütün eğitimini Kuzey Irak'ta yapıyor.

*PKK'lılar kurulan peşmerge ordusuna alınıyorlar.

*PKK'nın dağ kadrosunun %15-18'i hala Kuzey Irak Kürtlerinden oluşuyor.

---

⁶⁵ Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca Hazırlanan KCK İddianamesi, s.34.

*PKK, AB dahil birçok güç tarafından desteklenmektedir. ⁶⁶

Bu değerlendirme de açık bir şekilde göstermektedir ki PKK neredeyse bütün gücünü Kuzey Irak'tan sağlamaktadır. Barzani'nin tek taraflı olarak Türk şirketlerinin sözleşmelerini feshetmesi de Türkiye'ye karşı olan tavrını açıkça ortaya koymaktadır.

Bu gelişmelerle birlikte Dışişleri Bakanı Abdullah Gül 4 Temmuz 2007'de "Asker isterse yarın Kuzey Irak'a gireriz" diyerek, sorumluluğu hükümetin üzerinden alıp TSK'ya atmıştır. Hükümet etkili bir terörle mücadele politikası izlememesi sebebiyle, ABD PKK'ya karşı etkili bir adım atmamaktadır. ABD adım atmak bir yana PKK'yı desteklemektedir ve PKK, ABD'nin İran ve Suriye politikalarında kullandığı bir ajan-kuruluş niteliği taşımaktadır. Ayrıca 1 Temmuz 2007'de Şırnak'ın Silopi ilçesinde PKK'dan kaçan 4 PKK'lının, Genelkurmay Başkanlığınca düzenlenen basın toplantısında yaptıkları açıklama bu desteği açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Yaptıkları açıklamada Amerikan ordusunun PKK ile ilişkileri, kamp ziyaretleri ve PKK kamplarına Amerikan ordusu tarafından getirilen silahlar konusunda bilgi vermişlerdir. ⁶⁷

Sonuçta süreç 22 Temmuz'daki seçime kadar karşılıklı söz düelloları ve yatıştırma politikaları ile geçiştirilmiştir. Seçimlerden sonraki ilk önemli gelişme ise Irak Başbakanı Maliki'nin ziyareti olmuştur. Maliki'nin ziyaretinden, terörle mücadele konusunda somut bir sonuca ulaşılmamış olmasına karşın varılan mutabakat metninde PKK'nın terörist örgüt olarak tarif edilmesi Kürt aşiret reislerini kızdırmıştır. Bu gelişmelerin devamında ise Maliki hükümetinin PKK'nın siyasi faaliyetlerini yasaklaması ise Türkiye-Irak ilişkileri açısından olumlu bir gelişme yaratmıştır.

21 Ekim 2007 tarihi ise hem Türkiye Cumhuriyeti tarihi hem de PKK ile mücadele açısından bir kırılma noktasıdır. Bu tarihte Dağlıca'da 150 kişilik çok büyük bir PKK'lı grup tarafından 12 askerimizin şehit edilmesi ve 8'inin de rehin alınarak

---

⁶⁶ www.tsk.mil.tr

⁶⁷ ABD,Kandil'e Silah Taşıyor (2Temmuz 2007) Hürriyet Gazetesi

kaçırılması sonrasında infial kopmuş, terörlle mücadelenin tüm biriken başarısı müthiş bir manipülasyon ve psikolojik harekat taktiği ile TSK'nın üzerine yüklenmiştir.

2008 yılı genel itibariyle Türkiye, ABD, Irak ve PKK için kritik bir yıldır çünkü bütün tarafların birbirleriyle ilişkileri derinden etkilemesine sebep olan ABD'nin Irak'tan çekilmeye hazırlandığı yıldır. 2003'te ABD'nin Irak'ı işgal ederken planı, Irak'ın kuzeyinde Türkiye'nin kabullenmek zorunda kalacağı ve Kerkük'üde kapsayan bağımsız bir Kürt devleti kurmaktır. Aynı süreçle birlikte, AB dinamiklerinin de zorlanması ile Türkiye'nin federal bir yapıya dönüştürülmesini arzu ediyordu. Ancak Irak'ın işgali sürecinde küresel ve bölgesel zeminde oluşan gelişmelerle bu sonuç ortaya çıkmamıştır. 2008 yılına gelindiğinde, ABD'nin düşüncesine göre Irak'ta parçalanma tamamlanacaktı. Özellikle Rusya ve Çin'deki 2003-2008 arasındaki kalkınma süreci, bununla birlikte ABD'nin ekonomisinin hızla düşüşe geçmesi, ABD'nin Irak'ı parçalama sürecini ertelemesine sebep olmuştur.

Kuzey Irak açılımı, Kürt açılımının bir öncüsü olarak değerlendirilebilir. Kuzey Irak'ta ABD'nin desteğiyle kurulan Kürt yönetiminin varlığı ABD'nin Irak'tan çekilmesinden sonraki süreçte, Türkiye'nin bu yönetime verdiği desteğe bağlıdır. ABD içinde bölgeden çekildikten sonra Kuzey Irak'taki üslerinin varlığına devam ettirmek isteyecektir ve bunun içinde Türkiye'nin desteği gerekmektedir. Bu destek karşılığında PKK'nın etkisizleştirilmesi için Türkiye, ABD ve Kuzey Irak Kürt yönetimi arasında yoğun işbirliği önerilmiştir. Bu yaklaşımın gerçekleşebilmesi için Türkiye'nin Kuzey Irak'ın varlığını meşru görmesi gerekmektedir. Bu sebeplerden dolayı ABD yönetimi her fırsatta Türkiye'yi Talabani ve Barzani'yi muhatap almasını sağlamaya çalışmaktadır.

ABD'nin bu yöndeki düşüncelerini Dışişleri Bakanı Yardımcısı Daniel Fried'in yaptığı şu açıklama, tüm yönleriyle ortaya koymaktadır: "Türkiye'nin Mahmur'dakilerin geri dönmesini sağlamak için yapabileceği şeyler var. PKK değil ama Kürt nüfusa el uzatma unsurunu içermelidir. Kürt nüfusu derken, Türkiye'dekileri ve Irak Kürt Bölgesel Hükümeti'ni kastediyorum".⁶⁸ Bu açıklama Washington'un, Türkiye'nin

---

⁶⁸ Çongar, Y. (6 Şubat 2007) ABD'nin Türkiye'ye 5 Mesajı Var, Milliyet Gazetesi

Kuzey Irak ve Güneydoğu Anadolu politikalarını beraber düşündüğünü göstermiştir. Özetle bu yaklaşımla ABD, hem Irak'tan çekildikten sonra oluşacak olası Arap-Kürt Savaşı'nda Türkiye'nin Kürtlere destek vermesini, hem de Kuzey Irak ve Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu bölgesinin ekonomik ve sosyal olarak bütünleşmesini istemekteydi.

2008 yılına kadar Türkiye'nin Kuzey Irak yönetimi ile doğrudan bir ilişkisi olmamasına rağmen, 2008'ten itibaren ikili görüşmeler başlamıştır. Bu süreçte Türkiye'nin Kuzey Irak yönetiminden PKK terör örgütüyle ilgili talepleri şu yöndeydi;

- a.PKK'nın terör örgütü ilan edilmesi,
- b.PKK kampları ve siyasi bürolarının kapatılması,
- c.PKK'nın lojistik desteğinin kesilmesi,
- d.Üst düzey PKK yöneticilerinin Türkiye'ye teslimi,
- e.Türkiye ile istihbarat paylaşımı yapılması,

Bu taleplere yönelik Talabani ve Barzani 5 aşamalı bir plan geliştirmiştir. Bu plana göre;

- a.Kandil Dağı etrafında PKK'ya yönelik tecrit güçlendirilecek,
- b.PKK, Irak'ta yasadışı örgüt (terör örgütü değil) ilan edilecektir.
- c.PKK dışındaki Kürt örgütlerinin katıldığı bir konferans düzenlenecek ve bu konferansta PKK'nın silah bırakması çağrısı yapılacaktır
- d.Türkiye PKK için kısmi af ilan edecektir
- e.PKK'nın kamp ve büroları kapatılmayacak, Kandil'e tecrit uygulanacaktır. Üst düzey yöneticilerin teslimi yerine Kürt konferansı PKK'ya çağrıda bulunacaktır.⁶⁹

2009 yılındaki en önemli gelişme “Kürt Açılımı”dır. Bu yüzden 2009 yılı “terörle müzakere yılı” olarak değerlendirilebilir. Ocak ayında Kırmıncıca TRT 6'nın yayına

⁶⁹ Desteği Kes,İstihbaratı Paylaş (14 Ekim 2008) Star Gazetesi

başlamasıyla açılımın ilk önemli adımı atılmıştır. 10 Kasım 2009'da AKP hükümetinin “Kürt Açılım Programı” nı açıklayana kadarki süreçte önemli gelişmeler olmuştur. Siyasi ilişkiler sadece Irak ve Türkiye arasında değil Irak'ın kuzeyindeki yönetim ve ABD'nde içinde bulunduğu çoklu bir ortam içerisinde şekillenmiştir.

Kürt açılım stratejisi, Washington'da bir düşünce kuruluşu, “think tank” bünyesinde çalışan David Phillips tarafından hazırlanmıştır. ABD'nin bu açılım üzerindeki çıkarları, terör örgütü PKK'nın Kuzey Irak'taki varlığına son vererek, atılacak siyasi adımlarla Türkiye'ye dönüşünün sağlanmasıdır. Çünkü Irak'tan çekildikten sonra, Kuzey'deki Kürt yönetiminin varlığı, Türkiye'nin desteğine bağlıdır ve PKK'nın Kuzey Irak'taki durumu buna engel olmaktadır. Bölgeden çekildikten sonra Kuzeydeki Kürt yönetimi, ABD'nin çıkarlarını sağlaması açısından önemlidir.

Kuzey Irak'taki yönetimde, ABD'nin bölgeden çekildikten sonraki varlığının, Türkiye'nin desteğine bağlı olduğunun farkındadır. Bu yüzden PKK'nın atılacak siyasi adımlarla Türkiye'ye dönmesini istemektedir. Öteki türlü, icra edilecek bir hareketle PKK'nın bölgeden tasfiye edilme sürecinin içinde yer almayı istememektedirler. Böyle bir hareketi desteklemeleri durumunda Türkiye'deki Kürtçü potansiyeli kaybetme olasılıkları çok yüksektir. Ayrıca PKK terör örgütünü, Türkiye'ye karşı gelecekte de kullanacakları bir araç olarakta görmektedirler.

Terör örgütü elebaşı Öcalan'ında, özellikle DTP'nin baskıları ile, bu sürecin içinde yer alınması istenmektedir. Öcalan'ın bu süreçteki talepleri, kendisinde kapsayacak şekilde bir genel afın ortaya konması ve üniter devlet yapımızın değiştirilmesi konusunda ısrar ederek özerk bölge veya anayasada Kürt kimliğinin siyasal kimlik haline dönüştürülmesidir. 5 Mayıs 2009'da Murat Karayılan: “Diyalog yeri İmralıdır, kabul edilmiyorsa diyalog yeri biziz, bizide kabul etmiyorlarsa siyasal olarak seçilmiş iradedir” açıklamasını yaparak, DTP'yi AKP hükümetine adres olarak göstermiştir. İçişleri Bakanı Beşir Atalay, 23 Mayıs'ta “Karayılan'ın düşüncelerini önemli görüyoruz.” açıklamasını yapmıştır. Kısa bir süre sonra 8 Ağustos 2009'da Başbakan Erdoğan, DTP başkanı Ahmet Türk'ün başkanlığındaki bir heyet ile TBMM'de bir araya gelerek “terörle müzakere sürecini” resmen başlatmıştır. Üstelik

AKP hükümeti görüşmek için DTP'ye hiçbir önşart ileri sürmemiştir. Halbuki PKK'nın bütün unsurlarını Kuzey Irak'a çekmek, Türkiye içindeki bütün terörist eylemleri durdurmak gibi önşartlar ileri sürülmemiştir. 19 Ekim'e gelindiğinde, Türk kamuoyu tarafından çok tepki çeken ve eleştirilen, Habur sınır kapısından Türkiye'ye dönen 34 PKK'lının "Abdullah Öcalan'ın emriyle geldik, pişman değiliz" açıklamalarına rağmen pişmanlık yasasından istifade ederek serbest kalmaları ve yüzlerce PKK sempatisini tarafından şova dönüştürülen utanç dolusu manzara ortaya çıkmıştır. Hükümetin bu süreçte attığı en yanlış ve vahim adımdır ve etkisi uzun yıllar unutulmayacaktır. Ayrıca Başbakan Erdoğan'ın 21 Ekim'de AKP grup toplantısında yapmış olduğu şu açıklama çok dikkat çekicidir: "Habur Sınır Kapısı'nda yaşanan manzara karşısında umutlanmamak mümkün müdür?". Bu açıklama; Başbakan'ın Habur'da yaşananlarla ilgili Türkiye açısından yanlış bir yorumlamasıdır.

10-12 Kasım'da Hükümet Kürt açılımı programını açıklamıştır. Birinci adım; hükümet tarafından İç ve Dışişleri Bakanlığı, MİT ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerinden oluşan bir komisyon kurulmuştur. İkinci adım; oluşturulan komisyonun sorunun çözümü için bir analiz çerçevesi oluşturmasıdır. Üçüncü adım ise konu üzerinde çalışan akademisyen, uzmanlar ve gazetecilerle kapalı toplantılar yapılmasıdır. Dördüncü adım STÖ'ler ile yapılan görüşmeler, Beşinci adım, komisyonun, Hükümetin önüne değişik program seçenekleri koyması ve son adım ise Hükümetin muhalefet ile bir araya gelerek, bürokrasinin hazırladığı seçenekleri oluşturacak partilerarası komisyon ile teke indirmesi, politik bir hüviyet vermesidir. Ancak Hükümet Muhalefet ile birlikte karar vermeyerek son adımı gerçekleştirilmemiştir.

Hükümetin terörle müzakere süreci bu gelişmeler ışığında devam ederken, PKK terör örgütü de eylemlerine devam etmektedir. Mayıs ayından itibaren yaptıkları saldırılar neticesinde toplam 25 askerimiz şehit olmuştur. 7 Aralık 2009'da Tokat'ın Reşadiye ilçesinde devriye turu atan jandarma aracına yapılan saldırıda 7 askerimiz şehit olmuştur. Bu saldırının en vahim tarafı, Hükümet tarafından saldırının PKK terör örgütü tarafından değil, Ergenekon kapsamında TSK içindeki bir örgüt tarafından yapıldığının lanse edilmeye çalışılmasıdır. Başbakan Erdoğan'ın: "Bu bir strateji ve

taktik olabilir, işin gerçek yüzünü ortaya çıkarmak için çalışmalar sürüyor”⁷⁰ açıklaması bu düşünceyi tartışmaya açmaktadır.

14 Aralık 2009’da Anayasa Mahkemesi DTP’yi kapattı ve içlerinde Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk’unda bulunduğu bazı siyasetçilere siyaset yapma yasağı vermiştir. Bunda Abdullah Öcalan’ın Kasım ve Aralık aylarında büyük kentlerde başlattığı şiddet politikasının büyük etkisi vardır.

3.2. Askeri Faaliyetler

2007 senesi itibariyle Kuzey Irak’ta bulunan PKK’nın dağ kadrosu sayısı 3640 ile 4030 arasında değişmektedir. Kandil Dağı’ndaki kamplarda dağınık şekilde 500 terörist bulunurken, diğer teröristler Lolan, Hakurk, Zap, Metina, Hinere, Havaşın gibi kamplarda bulunmaktadır. Örgütün cephaneliği dağınık halde Kandil dağındadır. Kanicenge kampında iyi donanımlı yedi doktorun çalıştığı bir hastanesi vardır. Ana gıda yardımını Raniya köyünden sağlamaktadır.⁷¹ Açıkça görüldüğü üzere ABD, PKK’nın Kuzey Irak’taki varlığından rahatsız olmamış gibi gözükmektedir.

1 Ocak - 22 Haziran 2007 tarihleri arasında terör örgütü PKK’nın yaptığı bomba düzenekli saldırıların sayısı 208’dir. Güvenlik güçlerimiz bunların 132’sini etkisiz hale getirmesine rağmen patlayan 76 bomba Türkiye’ye ağır zarar vermiştir.⁷² 2007 Ekim’inde peş peşe yaşanan terör saldırıları karşısında TBMM’de Hükümete, Irak’ın kuzeyindeki PKK terör örgütüne karşı sınır ötesi hareket yapma konusunda TSK’yi görevlendirme yetkisi, yani ‘Tezkere’ kararı alınmıştır.

16 Aralık 2007’de TSK, Irak’ın kuzeyindeki Zap, Avasın, Hakurk bölgeleri ile derinlikteki Kandil Dağı’nın Irak tarafında kalan kesimlerinde tespit edilen PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne ait hedefleri, Türk Hava Kuvvetleri savaş uçaklarının katıldığı hava harekatı ve karada konuşlu ateş destek vasıtalarıyla vurdu.

---

⁷⁰ PKK’yi Tasfiye Planı (22 Aralık 2008)Vatan Gazetesi

⁷¹ PKK Bile İkna Edemedi (12 Aralık 2009) Sözcü Gazetesi

⁷² www.rizgari.com (e. t. 03. 12. 2010)

Açıkta veya korunaksız yapılarda bulunan 150 – 175 teröristin etkisiz hale getirilmiştir. 22 Aralık 2007'de Irak'ın kuzey kesiminde tespit ve teşhis edilen PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne ait önemli bazı hedefler; Türk Hava Kuvvetlerine mensup savaş uçakları tarafından vurulmuştur. 26 Aralık 2007'de TSK, Irak'ın kuzeyinde uzun süreden beri izlediği büyük bir terörist grubun, Zap bölgesinde bulunan 8 adet mağara ve barınaklarda kışı geçirmeye hazırlandığının tespit edilmesinin ardından, söz konusu terörist gruba ait hedefleri etkili bir nokta operasyonu ile vurdu. 15 Ocak 2008'de Irak'ın kuzeyindeki Zap-Şivi, Avaşın-Basyan ve Hakurk bölgelerinde tespit edilen PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne ait hedefler, Türk Hava Kuvvetlerine mensup savaş uçakları tarafından, 15 Ocak 2008 günü icra edilen hava harekatı ile etkili olarak vuruldu. 4 Şubat 2008'de Türk Hava Kuvvetlerine mensup savaş uçakları, Irak'ın kuzeyindeki Avaşın-Basyan ve Hakurk bölgelerinde tespit edilen PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne ait hedefleri etkili bir hava harekatı ile vurmuştur.⁷³

2008 yılına gelindiğinde, artan terör eylemleri neticesinde, 21-29 Şubat tarihleri arasında Kuzey Irak'a "Güneş Operasyonu" adıyla tekrar bir sınırötesi hareket gerçekleştirilmiştir. Ağır kış koşullarına rağmen gerçekleştirilen bu harekatla, TSK hedefleri imha etme açısından başarılı olmuştur.

Bu sınırötesi operasyonda TSK'nin, PKK terör örgütüne vurduğu darbe sayısal verilerle şöyledir; "Harekat süresince bölgedeki 60 hedef grubuna (272 hedef) hava taarruzu icra edilmiş ayrıca kara kuvvetleri, ateş destek vasıtaları tarafından 517 adet muhtelif hedef ateş altına alınmıştır. 126 mağara, 290 barınak ve sığınak, 12 komuta merkezi, 11 muharebe tesisi, 6 eğitim tesisi, 23 lojistik tesis, 18 ulaştırma tesisi, 40 hafif silah mevzii ve 59 uçaksavar mevzii kısmen ya da tamamen tahrip edilmiş, 240 terörist etkisiz hale getirilmiştir. Bu arada 24'ü asker ve 3'ü köy korucusu olmak üzere 27 güvenlik görevlisi şehit olmuştur. Böylece Irak'ın kuzeyinin teröristler için emniyetli bir bölge olmadığı gerçeği PKK'ya gösterilmiştir."⁷⁴

---

⁷³ Milliyet, 13 Haziran 2007, "Önce Türkiye, sonra Kuzey Irak"

⁷⁴ Geçmişten Bugüne Sınır Ötesi (7 Nisan, 2007) Milliyetçi Forum

Ancak kamuoyu ve özellikle muhalefetle iyi koordine edilmemesi sebebiyle nerdeyse TSK'ya faydadan çok zarar getirmiştir. Psikolojik hareketle iyi desteklenememiştir. Bütün bunlara rağmen bu hareket TSK'nın her türlü hava ve iklim şartlarında muharebe edebileceğini ispatlamıştır.

4 Ekim 2008'de TSK'ya karşı psikolojik bir savaş olarak yürütülen Aktütün saldırısı gerçekleşmiştir. Bu saldırı sonucu 21 askerimiz şehit olmuş, PKK ise 23 kayıp vermiştir. Özellikle Taraf gazetesi başta olmak üzere, yazılı ve görsel basın aracılığı ile TSK, baskının insansız hava araçları sayesinde önceden bilindiğine rağmen saldırının engellenememesi mazeretiyle suçlanmıştır.

Bu dönemden sonra PKK 2009'un Mayıs ayında bir kez daha ateşkes ilan etmiştir. Öte yandan 2007-2010 arasında PKK'nın eylemlerinin toplam sayısı, her ne kadar 4396 gibi büyük bir sayıya ulaşsa da bu eylemler genellikle başarısız ve can kaybının az sayıda yaşandığı eylemlerdir. 2007-2009 döneminde toplam 379 askerimiz şehit olurken, terör eylemlerine kurban verdiğimiz vatandaşlarımızın sayısı ise 107 olmuştur. Yine aynı dönem içerisinde gerçekleştirilen operasyonlarda güvenlik güçlerince öldürülen terörist sayısı 616 olurken, örgütten kaçarak teslim olan terörist sayısı ise 437'yi bulmuştur.⁷⁵

---

⁷⁵ Yavuz, C. (29 Şubat, 2008) Irak'ta Kara Harekatına "Türk Gibi" Başlamıştık Ama, TÜRK SAM <http://www.turksam.org/tr/a1393.html> (e. t. 24.12.2011)

3.3. Türkiye'nin Politikaları

Önceki hükümetlerde olduğu gibi 60ncı. Hükümette iç güvenlikle ilgili daha çok terör ve terörle mücadele konusuna yoğunlaşmıştır. Türkiye'nin son otuz yıldır bölücü terör belasıyla karşı karşıya olduğu bu süreçte, sosyal ve ekonomik sorunlar ile kültürel hassasiyetlerin sürekli istismar edildiği ve Türkiye'nin ağır bedeller ödediği noktasından hareketle bütün vatandaşlarımızın ortak aidiyet duygusunu güçlendirmek ve terörün kaynaklarını kurutmak amacıyla etkin ve kapsamlı politikalar uygulandığı Türkiye'nin her bir köşesinde sosyal ve ekonomik kalkınmayı hızlandırmak, hiçbir bölgemizin geride kalmamasını sağlamak amacıyla çalışmaların yoğunlaşarak devam edeceği, terörizmle mücadele konusunda Türkiye'nin haklı konumunun uluslararası platformlarda etkin bir şekilde savunulduğu ve savunulmaya da devam edeceği, millî güvenliğimizi güçlendirmek, ulusal birliğimizi muhafaza etmek için verilen bu mücadelenin, 60ncı hükümet döneminde de her türlü meşru aracın kullanılarak devam ettirileceği belirtilmiştir. Ancak, Hükümetin bu programına ve taahhütüne karşın, milli birlik-bütünlük ve Türkiye'nin haklı konumunun uluslararası platformlarda etkin bir şekilde savunulması konusunda açık bir başarısızlık elde edilmiştir.⁷⁶

Önce Kuzey Irak açılımı, ardından 'Kürt Açılımı' ve gelen yoğun tepkiler üzerine isim değiştirdiği haliyle 'demokratik açılım', Haburdaki teröristlerin şovu, terörün tekrar baş göstermesi, Öcalan'ın gittikçe daha da güçlenmesi, PKK'nın çözümünün ABD ve bölgedeki taşeronu olan Kürt aşiret reislerine bırakılması, dış baskılara göğüs gerememek, uyum müzakereleri çerçevesinde dil birliğinden dahi vazgeçilecek noktaya gelinmesi, teröristlerin seçilmiş siyasi güç tarafından kürtlerin tek resmi sözcüsüyümüş gibi karşılanması ve vatana bağlı kürt halkının yalnızlığa itilmesi, temelsiz, oya dönük mali yardımlar ve kısa vadeli projeler, yurt içinde plansız ve programsız şekilde kürtçe tv yayınlarının 'devlet eliyle' başlatılması, Avrupadaki PKK desteğinin ve ROJ Tv yayınlarının bir türlü durdurulamaması tüm açılım sürecinin PKK lehine dönmesine, ülkenin hiçbir benzerlik taşımamasına karşın ETA ve IRA örneklerindeki gibi bir çözüme zorlanması noktasına gelmiştir.

---

⁷⁶ Şener, N. (24 Haziran, 2010) 26 Yıllık Kanlı Bilançosu, Milliyet Gazetesi

Özellikle ‘Demokratik Açılım’ projesinin amacının herkesin eşit duruma getirilmesi ve kimsenin kendini ‘öteki’ hissetmemesini sağlamak olduğu söylenmektedir. Ancak mevcut kanunlara ve ülkenin en üst mercilerinden biri olarak kabul edilen TBMM’deki milletvekillerinin etnik kökenlerine bakıldığında herhangi bir eşitsizliğin olmaması, Kürtler ile Türklerin her bakımdan eşit olduğu görüşü ‘Demokratik Açılım’ projesinde görüş ayrılıklarına sebep olmuştur.⁷⁷ Üstelik bu gibi özel ve ayrıcalıklı haklar zaten doğası gereği sorunun tüm taraflarını ötekileştirmeyi amaçlamaktadır. Bu tür haklar Yarı Federatif, Federatif ya da konfederatif yapılar için üretilmiş çözümlerdir. Ulus devlet ise kuruluşu gereği bu tür imtiyazları temelden reddetmektedir. Ulus devlet etnik ya da dini azınlıkları gözetmek bir tarafa tüm ulusu sınıfsız bir bileşimde bir araya getirmeyi amaçlar. Ulus devletin vatandaş tanımı kültürel ya da biyolojik özelliklere değil, vatandaşlarının ortak fayda ve ortak yaşama arzusu etrafında kenetlenmesiyle açıklanmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında zaten temelde hükümetin eşit haklar ve demokratik açılım söylemleri bile bırakın Türkiye Cumhuriyetini, her hangi bir ulus devletinin varlık felsefesine bile aykırıdır.

Türk halkı her ne kadar seçimlerde ekonomik kaygılar ve yeterince aydınlatılmamış olması nedeniyle yığınlar halinde bir tek partiye kaysa da, demokratik açılım ve Kürt meselesi konusunda hükümetin görüşlerine taban tabana zıt düşüncelere sahiptir.

Özellikle de tüm bu sürecin, ABD’nin Irak’tan çekilme planları yapması ve ABD başkanı Barack Obama’nın 6 Nisan 2009’da TBMM’de yaptığı Ermeni Devleti ile ilişkilerin düzeltilmesi, “Kürt sorunun” çözümü ve Ruhban Okulu’nun açılması gibi konuları içeren konuşması sonrasında⁷⁸ ivme kazanması Türk halkının gözünden kaçmamıştır. Özetle bu dönem içerisindeki siyasi, kültürel ve ekonomik tüm önlem ve projeler sorunu devlet açısından daha da kangrenleştirmiştir.

---

⁷⁷ Nadim Macit, N. (15 Kasım 2009) Açılım Söylemi, Kürt Açılımı ve Jeopolitik Düzenleme, 2023 Dergisi, Sayı 103, s. 10

⁷⁸ Kurt, M. (2009) 1980 Sonrası T.C. Hükümetlerinin Programlarında İç Güvenlik ve Terörün Yeri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi, s. 103

IV. BÖLÜM

GELİNER AŞAMA VE ÖNERİLER

Bugün gelinen noktada dağa sıkışan PKK kendine kentlerde yer açmaya çalışıyor. Şehir yapılanması olan KCK marifetiyle sokak çatışması çıkarıp gerilimi tırmandırmayı amaçlıyor, kentlerde terör estiriyor.⁷⁹ Kürtler içerisinde yaratamadığı anti-Türk zihniyeti, şehirlerde yoğunlaşan terör eylemleri ile Türkler üzerinde yaratmaya çalışıyor. Ancak Türk milleti yine Profesör Doktor İhsan Bal'ın deyiimiyle teröristle Kürt'ü ayırmayı başarıyor.

Yaşananlar “Kürt Açılımı” olarak başlayan sonra tepkiler üzerine “Demokratik Açılım”a dönen ve en son olarak “Demokratik, Milli Birlik ve Bütünlük Projesi” olarak modifiye edilen dönüşüm, çağrıştırdığı değer ve amaçların aksine PKK terör örgütünün 30 yılda yapamadığını başardı ve halkı kamplara böldü.

Gelinen aşamayı Ruhat Mengi'nin yazısından alınan şu paragrafla hızlı ve somut bir şekilde anlatmaktadır. “Terör eşliğinde her şeyi kabul ettirebileceğini anlamış olan Öcalan, ‘size referandumdan sonra isteklerimizi yerine getirmeniz için 10 gün zaman. Ondan sonra olacıklardan sorumluluk kabul etmem’ şeklindeki tehditlerini sürdürdü. Bu arada BDP'liler ‘Devlet ile Öcalan arasında yeni görüşmelerin, mutluluk verici gelişmelerin olduğunu’ açıkladılar. Sonra herhalde ‘seçim sonrasına bırakılan yeni anayasada taleplerin yerine getirileceği konusunda verilen sözler’ yeterli olmuş ki BDP ‘PKK’nın eylemsizlik kararının seçimden sonraya kadar uzatıldığını’ açıkladı. Böylece referandum öncesinde (Muhalefet-BDP-PKK aynı saftaymış gibi gösterilerek dikkatler tam aksi yöne çekilir ve bu nedenle bile ‘Hayır’ların önü kesilirken) AKP ile BDP arasında başlatılan anlaşmanın ‘seçim sonrasına kadar süreceği’ anlaşıldı.”⁸⁰

---

⁷⁹ Bal, İ. (21.12.2009) Star Gazetesi

⁸⁰ Mengi, R. (16.12.2010) Gazete Vatan

Anlaşılacağı üzere, bugüne dek PKK ortaya çıktığından beri askeri başarıyı bir türlü yakalayamayan siyaset kurumu sonunda terörü de siyasallaşmasına yol açmıştır. 12 Eylül sonrası dönemin hem Başbakanlığını, hem de Cumhurbaşkanlığını yapan Turgut Özal döneminden beri söylenen özerklik ve eyalet sistemi, mevcut hükümet döneminde gündeme tekrar alınmış ve bu yönde ciddi adımlar atılmıştır. Durumun farkına varan PKK ve siyasi uzantısı olan (en son ismiyle) BDP, hükümetten terör, dış destek ve Öcalan'ın doruğa çıkarılan siyasi gücünü kullanarak istediği tavizleri koparmaktadır. Tarihin hiç bir döneminde affedilmeyecek suçlardan hüküm giymiş bir terör tutuklusuyla müzakere yapan, onu muhattap alan bir devlet görülmemiştir. Ancak, hükümet politikalarının seçimler öncesinde kendisine oy kaybettirmemesi amacıyla bunu da yapmıştır. Özellikle doğu bölgelerindeki siyasi ve toplumsal baskıyı kırabilmek ve PKK'nın siyasi uzantısı BDP'ye karşı oy kazanabilmek amacıyla başlatılan KCK operasyonları ve daha sonraları ayyuka çıkan Hükümet-Öcalan uzlaşması pek çok habere konu olmaya başlamıştır.

Öte yandan bugün gelinen noktada sorun daha önce belirtildiği üzere lokal bir terör hareketi olmaktan çıkarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesine ve anayasal yapısını temelden değiştirmeyi amaçlayan bir boyut kazanmıştır.

PKK terörünü kısır bir döngü içerisinde değerlendirmek gerekirse bir sonuç elde edilemez. PKK emperyalist bir hareketin Türkiye üzerindeki oyununun bir dinamiğidir. Olayı emperyal amaçlı dünya politikasından sıyrarak sadece Türkiye'nin kendi meselesi gibi görmek sonuç getirmez. Konuya emperyalist amaçlı dünya düzeninden yola çıkarak bakmak gerekir.⁸¹ Aslında, Başbakan Erdoğan'ın "PKK taşeron bir örgüttür" diyerek ima yaptığı ancak gerisini hiçbir zaman getiremediği yaklaşım doğru bir tesbittir. Geleceğin değişen güç dengeleri paralelinde yeniden şekillendiği bir dönemde PKK'yı sadece bizim ülkemize has bir sorun olarak görmek ve bugüne kadar olduğu gibi onunla Ülke içi siyasal çözümler aracılığı ile mücadeleye çalışmak boşa zaman kaybıdır. PKK adı altında baş gösteren sorun esasen tüm bir Ortadoğu ve Orta Asya'yı yakan bir siyasi projenin bölge kaynaklı uygulamasıdır sadece. Bu anlamıyla PKK terörü olarak ifade

---

⁸¹ Kanlı Terörle Yüzleşme 17 (09.07.2010) Yeniçağ Gazetesi

ettiğimiz şey; büyük güçlerin Ortadoğu'yu siyasi-etnik ve kültürel olarak parçalamayı, bu bağlamda bölge dengelerini yeniden oluşturmayı hedefledikleri geniş çaplı bir plandır.

Bu bağlamda son dönemdeki gelişmeler ışığında terörle mücadelede dikkatimiz Irak'ın kuzeyinden bilinçli olarak uzaklaştırılmaktadır. ABD ile son yapılan görüşmelerde sözde yeni yöntemler diye gündeme gelen hususlar tıpkı istihbarat desteği vaadi gibi Türk Silahlı Kuvvetleri'ni Irak'ın kuzeyinden uzak tutmak için uydurulmuş modellerdir. Türkiye askeri ile Irak'ın kuzeyine girmeden oradaki hasta bölgeyi temizlemek kadar, Irak'ın kuzeyinde kendine yakın bir müzahir bölge oluşturmadan Irak'tan gelen tehdidin biteceğini ummak ülke yöneticilerinin en büyük vebali olacaktır.⁸²

Beklenen türden hiçbir sonuç getirmeyeceği ortaya çıkan açılımlar silsilesinden sonra, son derece ciddi ve aleni bir şekilde özerklik tartışması başlatılmıştır. Özerklik, merkezi yönetimi, idare hukuku açısından reddetmek demektir.

Sorunun çözümü için işaret edilen İspanya'daki Katalan ve Bask örnekleri ise ayrı bir tartışma konusudur. Bu uygunsuz örneklerdeki bazı noktalar bilerek dile getirilmemektedir. Söz konusu bölgesel yönetimler tarih içerisinde bir devlet olarak var olmuşlardır, geçmişleri vardır. Üstelik bugün o özerklik, İspanya'yı ayrışma noktasına getirmiştir. İspanya Anayasa Mahkemesi Anayasa paketinin 14 maddesini iptal etmiştir. Belçika bölünme eşiğindedir, üstelik de AB'nin bölünmeme yolundaki yoğun çabasına rağmen. Bunları görmezden gelerek ortaya bu modellere atıf yapan bir özerklik önerisi atmak, eyalet sistemini savunmak, Amerikan Başkanlık modeline öykünmek; temelsiz, sığ ve geleceği olmayan yaklaşımlar olduğu söylenebilir. Bugün geline nokta artık ciddi anlamda Milli Birlik Hareketinin başlaması gerekmektedir. Türkiye'de siyasi iktidarlar değişse de PKK meselesi tek başına çözülecek bir mesele değildir. Bunun için devletin önce kendi içinde bir birlik oluşturması ve vatandaşıyla birlikte kararlı, ulusal bir duruş sergilemesi gerekmesini sağlayacak politikalar uygulanmalıdır.

---

⁸² Yılmaz, S. (2010) Demokrasi ve Güvenlik, 21. Yüzyıl Enstitüsü, http://www.21yyte.org/tr/yazi3458-DEMOKRASI_VE_GUVENLIK.html (e. t. 30.01.2011)

Demokratik toplumlarda sonuca götürücü terörle mücadele politikaları; etkili, sorgulanabilir, eleştiriye ve denetime açık silahlı mücadele ile bütüncül yaklaşım prensibi doğrultusunda ilgili tüm kurum ve kuruluşların tam katılımını sağlamış, ekonomik, siyasal, sosyal ve psikolojik politikaların aynı anda uyumlu bir şekilde yürütülmesiyle mümkün olmaktadır. Terörle mücadelede demokratik inisiyatif, birincisi teröristle (silahlı) profesyonel mücadele; ikincisi ise terörle mücadele içerikli sosyal, ekonomik ve siyasal proje ve atılımlar olmak üzere iki temel alan üzerine odaklanmaktadır.⁸³

Bu alanlardan ilki olan silahlı mücadele, terörle mücadelenin olmazsa olmaz parçasıdır. Terör örgütleri savundukları amaçlara ulaşmak için öncelikli ve temel olarak şiddet eylemlerini tercih etmektedirler. Ulaşılmak istenen amaç doğrultusunda şiddetin kime, nasıl ve ne zaman uygulandığının hiçbir önemi yoktur. Ayrılmakçı terör, amaca varmak için başvurulan sistemli ve örgütlü şiddettir. Ayrılmakçı şiddet örgütlerinde terörün hedefinin amaçlanana yönelmiş olması veya suçsuzlara yönelmiş olması zamanla önemini yitirir. Bir ayrılmakçı şiddet örgütünün başvurduğu etnik terör eylemlerindeki amaç genellikle bir etnik grup adına devlet statüsü elde etmektir.⁸⁴ Taviz koparmak amacıyla (çoğunlukla ayrı bir devlet kurmak gibi) şiddet yoluyla toplumda korku salarak siyasi iktidara baskı yapmak ayrılmakçı örgüt terörizminin temel özelliğidir. Bu, onu diğer tüm şiddet eylemlerinden ayırır. Ayrılmakçı örgütlerin şiddet eylemleri siyasidir. Amaç, bir halkın geleceğini kontrol etmek için gücün dağılımında söz sahibi olmaktır.⁸⁵ Nitekim bölücü örgütün elebaşı Öcalan da bu durumu PKK'nın IV. Kongresi'ne Sunulan Politik Raporda "ilahlı savaşım, halkların kurtuluşu doğrultusunda bütün gelişmelerin temelinde yatan bir savaş biçimidir. Partimizin temel çıkışı olan ve temel mücadele olarak kavratıp uygulamaya çalıştığı en önemli araç, bu anlamda silahlı mücadeledir"⁸⁶ diyerek açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

---

⁸³ PKK Terör Örgütü ile Etkin Mücadelede Analiz, Risk, Fırsat ve Öneriler Raporu (2008) USAK

⁸⁴ Derian, J. D. (1992) Antidiplomacy: Spies, Terror, Speed, and War, Cambridge: Blackwell

⁸⁵ Gürses, E. (1997) Ayrılmakçı Terörün Anatomisi: IRA-ETA-PKK, İstanbul: Bağlam Yayıncılık, s. 4-5

⁸⁶ Öcalan, A. (1993) PKK IV. Kongresi'ne Sunulan Politik Rapor, İstanbul: Zagros Yayıncılık S. 147.

İşte bu sebeple PKK terörüne ve bölücü-ayrılıkçı her türk harekete karşı önleme, caydırma ve yok etme amaçlı olarak silahlı güç bir yöntem olarak etkin bir şekilde kullanılmalıdır. PKK terörüne karşı silahlı mücadele kapsamında bugüne dek TSK başarılı bir mücadele vermiş ve örgütü birden fazla yok etme noktasına getirmiştir. Silahlı yöntemlerle amacına ulaşamayan örgüt TSK'nın etkin mücadelesi karşısında büyük oranda daha başarılı olduğu siyasi alana yönelmiştir. Bununla birlikte örgüt silahlı eylemlerine halen devam etmektedir. Gelinen bu yeni aşama nedeniyle bugüne dek verilmiş olan silahlı mücadele yöntemleri de bazı farklılıklar içermek zorundadır. Daha efektif ve etkili bir silahlı mücadele için önerilenler madde madde şu şekildedir:

Coğrafi özellikler ve konumu nedeniyle her an asayiş sorunu ile karşılaşma durumu mevcut olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ciddi güvenlik önlemleri alınmalıdır. Güçlü bir silahlı kuvvet, her zaman için teröre karşı bir engel olacaktır.

Silahlı Kuvvetler örgütü yok etmek amacıyla özveri ile birçok operasyon gerçekleştirmiş, her zaman gerekeni yapmıştır. Bu bağlamda Kuzey Irak'a çeşitli askeri operasyonlar düzenlenmiştir. Ancak gerek ABD'den gerekte Batı Avrupa'dan gelen siyasi baskılardan dolayı operasyonların yeterince uzun sürmemesi elde edilen başarıları geçici kılmıştır. Bu politikanın değiştirilip Kuzey Irak'ta sürekli bir güvenlik bölgesi oluşturulmalıdır. PKK'nın yaşaması ve örgütsel başarısı Güneydoğu Anadolu'da terör eylemleri ile gücünü tekrar tekrar ortaya koymasına bağlıdır. Eğer Kuzey Irak'ta bir güvenlik şeridi oluşturulursa, PKK burada insani varlığını tüketecektir.⁸⁷

Örgütün en büyük gelir kaynaklarından bir tanesi de sınır geçişleri ve sınırlardan yapılan uyuşturucu kaçakçılığıdır. Bu nedenle sınırlar çok iyi bir şekilde kontrol altına alınarak yasadışı sınır geçişleri mutlaka önlenmelidir. Özellikle sınırdaki karakollara verilen önem ve teknolojik donanımlar arttırılmalıdır.

Tehdidi önlemek için gereken reaksiyon süresinin az olması da yeniden düşünülmesi gereken bir konudur. Artık; önceden haber alma, istihbarat ve istihbarat

---

⁸⁷ Özdağ, Ü. (1999) Türkiye, Kuzey Irak ve PKK: Bir Gayri Nizami Savaşın Anatomisi, Ankara: ASAM Yayınları, s. 242

örgütleri ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle askeri ve sivil istihbarat ağı geliştirilmelidir. MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlükleri, Jandarma ve TSK'nın bünyelerinde faaliyet gösteren istihbarat kadroları arasında kısa sürede bir koordinasyon kurularak işbirliğine gidilmeli ve teknolojik açıdan güçlendirilmelidir.⁸⁸

İkinci olarak ise sosyal, kültürel ve siyasi bazı adımlar atılarak terör örgütünün beslendiği kaynaklar kurutulmalıdır. Bölgede halen bir feodal anlayış hüküm sürmekte ve bölge halkı kendisini dini ya da kültürel sıfatlarla ifade etmektedir. Öncelikle bunun önüne geçilmeli ve yapısal bir takım değişikliklerle bölgede ulus devletin temel prensibi olan vatandaşlık ve vatandaşlık bağına dayalı bireyin özgürlüğüne dayanan demokratik-laik anlayış egemen kılınmalıdır. Bunun en önemli yolu ise feodal düzene son vermekten geçmektedir. Bu maksatla bölgede GAP dahil her türlü sosyal ve ekonomik proje Devlet tarafından yaratılmalı, mevcut olanlar ise desteklenmelidir.

Gerçekçi bir gözle bakıldığında, sosyo kültürel açıdan kazanç sağlamanın, bölgedeki gençleri kazanmaktan geçtiği görülmektedir. Ülkemizin tümünü kapsayacak gençlik şölenleri, kamplar, spor aktiviteleri tertiplenmeli, sadece devletin değil, ülkede bulunan büyük sermaye sahibi kuruluşlarında maddi ve manevi desteği sağlanmalıdır. Terörle mücadele için destek alınacak kesimin mümkün olduğunca geniş tutulması gerekmektedir.⁸⁹

Dünya ve ülke kamuoyunu aydınlatmak amacıyla, konuyla ilgili birçok bilim adamının katılacağı sempozyum, konferans, panel gibi etkinliklerin, hem yurtiçinde hem yurtdışında düzenlenmesi sağlanmalıdır. Bu tür etkinliklerin kamuoyuna yansımaları için, yazılı ve görsel basında geniş yer verilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır. Tüm bunlarla beraber, özellikle spor ve sanatsal etkinliklerin desteklenmesi, toplumun modern anlamda bir yaşama kavuşarak diğer bölgelerle bütünleşme sağlanmalıdır.⁹⁰

---

⁸⁸ Akmaral,a.g.k.s.165

⁸⁹ www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=186249 (e. t. 04.05.2006)

⁹⁰ www.gap.gov.tr/Turkish/Sosprj/cfaal13.pdf, (e. t. 06.06.2006)

Batı toplumlarındaki olumsuz yöndeki Türk imajının silinmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar sadece tv ve gazeteler ilan vermek veya afişlerle yapılmamalı; kültür, spor, sanat alanlarında başarılar kazanarak dünyada yeni bir imaja sahip olunmalıdır. Son yıllarda bu konuda önemli kazanımlar elde edilmiştir.

Bölgede aslen Türkmen olduğu bilinen aşiret veya ailelerin, batıda bulunan akrabalarıyla bir araya gelmeleri ve çeşitli etkinliklerde bulunmaları sağlanmalıdır. Urfa'da Kürtleşme sürecinde bulunan Karakeçili aşiretinin yüzyıllar sonra Söğüt'teki Yörük akrabalarıyla buluşarak yılda bir kez Söğüt'teki şenliklerde bir araya gelmelerinin, onların kendi benliklerine kavuşmalarını sağladığı unutulmamalıdır.

Bölge birçok nedenle diğer bölgelere büyük göçler vermekte ve Batıya olan bu göç bir an önce önlemelidir. Aksi halde bölgedeki tehlikeli ortam batıya da sıçrayacaktır.⁹¹ Özellikle büyük şehirlere göçün önlenmesi ve gecekondü kültürü ile etnikleşmeyi derinleştirici hem şehri bölgelerinin çoğalmasının önüne geçilmesi çok önemlidir. Bu zamana kadar oluşmuş etnik yapılaşma gösteren bölgelerdeki insanlara değişik mahallelerde konut yapımına gidilerek etnik derinleşme sürecinin önüne geçildiği gibi, bu insanların kendileri dışındaki insanlarla ilişkiye geçmeleri, böylece sosyal bütünleşmenin kolaylaştırılması sağlanmalıdır. Göçün önlenmesi için, göç veren illerin, sosyal ve ekonomik yatırımlarla geliştirilmesi gerekmektedir.

Yabancı unsurlar emellerine ulaşmak için cahil kesimlerden faydalanmaktadır. Bu nedenle eğitime önem verilmelidir. İmkanlar ölçüsünde bölge çocuklarının Orta Anadolu ve Doğu Karadeniz'deki parasız yatılı okullarda eğitilmelerine öncelik verilmelidir.

Bölgedeki üniversitelerle anlaşarak çeşitli heyetler oluşturulmalı ve bu heyetlerin içerisinde çok iyi Kürtçe bilen bölge kökenli, ama ilmi objektiflere sahip bilim adamları, "kamuoyu araştırması" türünde araştırmalar yaparak, halkı motive eden duyularını ortaya çıkarmalıdır. Televizyonda beğendikleri ve beğenmedikleri yayınlar, öldürülmüş PKK'luların cesetleri gösterildiğinde ne hissediyorlar, en çok sevdikleri

---

⁹¹ Bölügiray, N. (1996) Anarşi ve Terör nasıl Önlenir, İstanbul: Tekin Yayınevi, sf.165

sanatçılar, şu kadar parası olsa önce ne sahibi olmak isteyeceği gibi dolaylı ama şuurlu hazırlanmış anket formlarıyla ve yüzyüze görüşmelerle bölge halkının psikolojisi öğrenilmelidir. Bu ve benzeri konulardan elde edilecek sonuçlara göre bir üslup işbirliği sağlanmalıdır.⁹²

Yukarıda belirtilen zümrelerden oluşturulacak önemli nasihat grupları sık sık bölgeye gönderilerek, bölge halkını problem karşısında ciddi tavır almaya davet etmeleri sağlanmalıdır.⁹³

Güneydoğuda süren düşük yoğunluklu çatışmayla ilgili, etnik terörün sebep olduğu yıkımı anlatan hikaye, roman, film ve benzeri etkinlikler desteklenmelidir. Bölücülük propagandası yapan her türlü etkinliğe karşı gerekli yaptırımlar uygulanarak, bunların kamuoyunu yanlış yönlendirmelerinin önüne geçilmelidir. Bunlarla birlikte terör örgütünün yaptığı eylem ve katliamlarla ilgili belgesel filmlerin televizyonlarda değişik aralıklarla yayınlanması sağlanmalıdır. Bu olaylarla ilgili fotoğrafların, hem yurtiçinde, hem yurtdışında sergilenmesi suretiyle iç ve dış kamuoyunun olayları unutmaması önlenmelidir.

Tarihi bir miras olarak mevcut bulunan, ortak din, ortak tarih ve milli kimlik gibi ortak paydalar öne çıkartılarak toplumsal değerler vurgulanmalı, ulusal bütünlük duygusu güçlendirilmelidir. Tüm bu çalışmalarla, örgütsel propagandanın tesiri ile devlet ve milli bütünlüğünü gerçekleştirememiş vatandaşlar yeniden kazanılmalıdır ve bununla koordineli olarak ekonomik gelişme ve ekonomik bağımlılık temelinde bölgede yaşayan vatandaşların aidiyet duygularının gelişmesine çalışılmalıdır.

Bölgede örgütün baskısı nedeniyle milli eğitim müfredatı yeterli düzeyde uygulanmamaktadır. Milli eğitim müfredatı, ülkenin diğer yörelerinde olduğu gibi eksiksiz uygulanmalı, bu konuda çeşitli baskılara maruz kalan öğretmenler özellikle korunmalıdır.

---

⁹² Cevizoğlu,H.(2004) Ya Sev Ya Sevr, Ankara: Ceviz Kabuğu yayınları, sf.102-103

⁹³ a.g.e. sf. 103

Sosyo kültürel açıdan bölgede hüküm sürmüş çeşitli medeniyetler önemlidir. Bunlarla ilgili olarak, bölgede değişik zamanlarda hüküm sürmüş medeniyetlerin yarattığı eserlerin teşhir edilmesi ve tanıtılması sağlanmalıdır.

Siyasi açıdan ise; bölgedeki soruna çözüm ararken her şeyden önce teşhis çok isabetli yapılmalıdır. Teşhis ne kadar isabetli yapılırsa çözüme de o derecede kolay varılacaktır.

Türkiye'deki en önemli karar mercilerinden bir tanesi de TBMM'dir. Aynı zamanda meclis kararları halkın kararları olduğundan TBMM bu konuya büyük önem vermeli ve konuya yoğunlaşarak radikal tedbirler almalıdır. Bölücü terörle mücadele ve bölge sorunları sadece bölgedeki valilik ve belediyelere sevk edilmemeli, olaya TBMM el koymalı, her önemli olayda, sadece resmi görevlilerin açıklamaları ve raporları ile yetinmeyip hükümet yetkililerine ek olarak, parlamentodan her partiden oluşan kurullarca yerinde inceleme yapılmalı, gerçek durum ve alınan önlemler TBMM'de kamuoyuna açıklanmalıdır. Bu yöntemle demokratik mekanizmanın işlerliğine süreklilik kazandırılmış olacaktır. Aynı zamanda bölgede devletin gücü hissettirilecek ve devletin gücü ile örgütün gücü arasında kalmış bir kısım halk kitlesi de devlet tarafına çekilmiş olacaktır.

Tüm parti liderleri zaman zaman, özellikle de önemli olayların yaşandığı günlerde bölgeye ortak geziler düzenlemeli ve halkla yakın ilişkiler kurmalıdırlar. Artık tüm siyasi partiler, hangisi iktidara gelirse gelsin, birbirlerini suçlamaktan vazgeçerek, somut ayrıntılı eleştirilerini yine somut önerileriyle birlikte açıklanması ve ortak bildirimler yayınlaması uygun olacaktır. Böylece hem ülke kamuoyuna, hem de dünya kamuoyuna, ülkenin birlik ve bütünlüğü konusundaki siyasal gücün ve kesin kararlılığın gösterilmesi sağlanacaktır.

Daha doğru ve gerçekçi sonuçlara ve kararlara varabilmek, uygulamaları yapabilmek, soyut bilgiler yerine çalışmalarını ciddi ve güvenilir verilere dayandırmak amacı ile Devletçe, zaman zaman kamuoyu yoklamaları yapılmalıdır. Duygusal ve önyargıya dayanan politikalar üretmek yerine, çağın şartları dikkate alınmalı, buna yönelik politikalar geliştirilmelidir. Aynı zamanda bu yoklamalardan çıkan sonuçlar devlet politikalarıyla birleştirilerek uygulanmalı Devletin bekası her zaman ön planda

tutulmalıdır. Böylelikle Devlet ve Halk bütünlüğü gerçekleşecek ve alınan kararların meşruluğu sağlanmış olacaktır.

Bölgenin siyasi iktidarlarca uzun yıllar ihmalinden kaynaklanan sıkıntıları mevcuttur. Bu sıkıntıları iç ve dış odaklar maharetle kullanmaktadırlar. Bölgenin dışlandığı propaganda edilmektedir.⁹⁴ Bu konular üzerinde daha hassas çalışılmalı böylece istismar ortamı ortadan kaldırılırken vatandaşın devlete olan inanç ve bağlılığı da pekiştirilmiş olacaktır. Vatandaş devlete olan bağlılığının pekiştirilmesi konusu çok önemlidir.⁹⁵ Şayet devlet bunu başarabilirse her şeyden önce örgütün sempatican sayısı azalacak, örgüt giderek yok olacaktır.

Bölgeye atanacak personelin seçiminde titiz davranılmalı; Bölgeye vekil, mesleğinde başarısız veya kurumlarında uyumsuzluğu görülen personel kesinlikle tayin edilmemelidir. Devleti örnek şekilde temsil edecek personel tayin edilmelidir.⁹⁶ Bölgeye gönderilecek örnek devlet görevlilerine, oluşturulan milli politika ayrıntılarıyla anlatılmalı, her devlet personelinin bu politika çerçevesinde davranması sağlanmalıdır.

Halk'ta, terörün hemen biteceği beklentisini yaratacak açıklamalar yerine, Halkı umutsuzluğa da düşürmeden, özellikle demokrasi ve hukuk kuralları içerisinde kalarak terörle savaşın uzun yıllar sürebileceği, bıkkınlığa, bezginliğe, umutsuzluğa ve paniğe kapılmadan, başka rejim arayışları içerisine girmeden, özgürlükçü, çoğulcu katılımcı, demokratik rejim içerisinde çözüleceği bölge halkına anlatılmalı ve ikna edilmelidir.⁹⁷

Halkın devletten beklediği, samimiyet ve emniyettir. Devlet icraatlarıyla bu samimiyeti göstermelidir. Göstermelik, suni, sathi, tutarsız tarz, üslup ve şekiller, halkın vicdanında hemen anında hissedilmektedir. Bu tutumlar neticede devlete karşı güvensizliğe dönüşmektedir. Bunun önlemi çok iyi alınmalı devlet politikalarının etkileyici bir üslubu ve güven veren bir tarzı olmalıdır.

---

⁹⁴ Akgündüz,A. (1996) Güneydoğu Meselesi ve Çözüm Yolları, İstanbul: Osav Yayınları

⁹⁵ www.sabah.com.tr/2006/04/28/siy115.html (e. t. 06.06.2006)

⁹⁶ Çora,A.N. (2004) Kürt Sorununun Geleceği, İstanbul: Q-Matris Yayınları, s. 119-120

⁹⁷ a.g.e., sf.121

Terörist duygu, düşünce ve amaçlarının kamuoyunun her biriminde konuşulmasını, konu ile ilgili tez ve antitezlerin tartışılmasını ve böylelikle kendi fikirlerinin açıklanmasına zemin hazırlanmasına, gün geçtikçe örgütlerinin daha da yasal ve hoş görülebilecek gruplar olduğu fikrinin kamuoyunda oluşmasını ve netice de halkın desteğinin kazanılmasının kitle iletişim araçlarıyla sağlayabileceğini öngörmektedir.⁹⁸ Terör olaylarının ve onu besleyen fikir temellerinin basına yansımada, ülke yönetiminin yapısı öncelikli önem taşımaktadır. Çünkü ülkenin yönetim yapısı, basının yapısını da şekillendirmektedir. Ülke yönetimi buna müsaade etmemelidir.

Yabancı ülke temsilcilerinin Türkiye Cumhuriyeti'nden izinsiz olarak bölgede temaslarda bulunmaları ve faaliyet göstermeleri önlenmelidir. Bu temsilcilerin açılışlar yapması ve bölgede Türk Devletini devreden çıkararak çeşitli girişim ve yatırımları finanse etmeleri önlenmelidir.

Siyasal Kürtçülük konusunda geniş bir bibliyografya hazırlanarak bu konuda çalışan ilim adamı ve uzmanlarla yakın temas ve işbirliği geliştirilmelidir. Olaylar hakkında oldukça fazla bilgi bulunmasına rağmen, olaylar derinlemesine analiz edilememiştir. İzlenen politikanın etkinliğini arttırmak maksadıyla, bir yandan terörle mücadele ederken, öbür yandan da ülke içinden ve dışından bilim adamlarının iştirakiyle, bazı derinlemesine çalışmaların yapılması yararlı olacaktır.⁹⁹ Konu hakkında politikalar üretmek maksadıyla bu bilim adamlarından görüş alınmalıdır.

Siyasal alanda terörle mücadelede karşı propaganda kavramı çok önemlidir. Çünkü terör örgütleri daha önce de bahsedildiği gibi propaganda faaliyetlerine çok önem vermektedirler. Her fırsatta, her konuda propagandayı çok etkili olarak kullanmaktadırlar. Terör örgütü de, bölgede sürdürdüğü terör faaliyetlerine ilaveten bölge halkının beynini yıkamamak, korkutmak ve kendine çekmek amacıyla etkin bir propaganda faaliyeti yürütmektedir. Bu propaganda faaliyetlerine karşın çok iyi önlemler alınmalı ve karşı propaganda faaliyetleri icra edilmelidir. Karşı propaganda

---

⁹⁸ Fidan, M. (Kasım, 1996) Kitle İletişim Araçlarının Terörle İlişkisi, Yeni Türkiye Dergisi, Sayı;32, sf.120

⁹⁹ Özkan, T. (2005) Abdullah Öcalan Ne Olacak?, İstanbul: Alfa Yayınları, sf.37

nasıl yapılır sorusunun cevabı ise bölge halkının örgütten şikayetlerinde yatmaktadır. Bu şikayetler; evlatlarını zorla dağa çıkardığı, kendileri üzerinde olan aşırı örgüt baskısı, savunmasız vatandaşların öldürülmesi, zorla yardım ve yataklık yaptırılması, bölgeye devletin götürdüğü ekonomik yardımları engellemesi, okulların yakılıp yıkılması ve çocuklarının eğitimsiz kalması şeklinde sıralanabilir. Bu hususların kitle iletişim araçları ile sürekli işlenmesi sağlanmalıdır. Terör örgütü PKK'nın iç yüzü iç ve dış kamuoyuna sürekli anlatılmalıdır. Bu hususların özellikle sempatic ve militan kesimine ulaştırılması büyük önem arz etmektedir.¹⁰⁰

Siyasal açıdan alınması gereken bir diğer önlemden bölgede artan nüfusun kontrol altına alınmasıdır. Tarihte defalarca kanıtlandığı gibi nüfus, sayı ve kalite açılarından bir ülke ve devlet için çok önemli bir unsurdur. Ulusal güvenlikle birinci dereceden alakalıdır. Tarih boyunca nüfus faktörü ile topraklar alınmakta, topraklar verilmekte, insanlar ya devletleşmekte ya da devlet olmaktan çıkmaktadır.¹⁰¹

Siyasi açıdan alınması gereken bir diğer önlemden, bu meseleyi her fırsatta destekleyen, büyümesinde kendisine çıkar gören ülkelerde ki Kürt Enstitü'lerinin yürüttüğü faaliyetlere karşı önlemler almaktır. Örneğin Ermenistan'da, Fransa'da bulunan Kürt Enstitüleri konuyu bilimsel temellere dayandırarak, suni bir Kürt kültürü yaratma çabasında, bu faaliyetlerin önünün kesilmesi gerekmektedir.

Ayrıca bölgede birçok kişi, dernek, vakıf ve siyasi parti gibi kuruluşlar devlet aleyhine çalışmalar yapmaktadırlar. Doğrudan veya dolaylı olarak siyasi veya kültürel bölücülük yapan, destekleyen kişiler ile vakıf, dernek ve siyasi partiler hakkında gerekli yasal işlemler yapılmalıdır.

Bölge ekonomisinin diğer bölgelere nazaran güçsüz olması PKK terör örgütü tarafından her platformda Türkiye'ye karşı kullanılmaktadır.

---

¹⁰⁰ Davut, E. (1998) Terörle Mücadelede Halkla İlişkiler ve Propagandanın Yeri ve Önemi, Ankara: Yüksek Lisans Tezi, sf.150

¹⁰¹ Cevizoğlu, H. (2004) Ya Sev Ya Sevr, Ankara: Ceviz Kabuğu Yayınları, sf.87-88

Hiç şüphesizki, kaybedecek hiçbirşeyi olmayan insan, her türlü maceraya kolaylıkla çekilebilir. Ancak çeşitli sorumlulukları olan, belli amaçları ve ülküleri için yaşayan insanların istismar edilmesi ya da bazı olumsuzlukların içine çekilmesi oldukça güçtür. Bu bakımdan bölge insanının ekonomik faaliyet ve iş imkanlarının artırılması şarttır. Bölgenin istihdam meselesini halletmek, sosyo ekonomik yönden kalkınmasını sağlamak, sağlık, eğitim, tarım, sanayi, el sanatları gibi konuları kapsayan, bölge için objektif görüş ve ölçülere göre, uzmanlarca hazırlanmış, çok yönlü özel program ve projeler hazırlanarak uygulanmaya konulmalıdır.¹⁰²

Bu bağlamda bölgeye yönelik olarak alınabilecek bazı ekonomik önlemleri;

* Bölgeye dönük, Türk İş Kurumu kurulması, kurumun hem meslek edindirme, hem de iş bulma işlevini üstlenmesi,

* Arazi toplulaştırılmasına gidilerek, tarım yapılan arazilerin verimli ölçülere yükseltilmesi,

* Sulu tarımın teşvik edilmesi ve bu konuda bölge halkının eğitilmesi

* Kooperatifçiliğin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması

* Bütün kamu görevlilerinin terfilerinde bölgede görev almasının etkisinin artırılması

* Bölgede sözleşmeli personel istihdamına yönelinmesi

* Bölgede öncelikle, bölge insanının istihdamının teşvik edilmesi¹⁰³ şeklinde sıralayabiliriz.

Tüm bunların dışında alınması gereken daha değişik ekonomik önlemlerde vardır. Bölge ekonomik anlamda diğer bölgelere nazaran güçsüzdür ve ekonomik

---

¹⁰² Çora,A.N. (2004) Kürt Sorununun Geleceği, İstanbul: Q-Matris Yayınları, sf.119

¹⁰³ www.milliyet.com.tr/2000/09/14/yazarbila.html (e. t. 19.11.2004)

önlemler çok kapsayıcı olmalıdır. Bölgeye yönelik alınacak tüm önlemlerde olduğu gibi ekonomik önlemlerde de son derece kararlı olunmalıdır.

Daha önce belirtilen önlemler dışında alınması gereken önlemleride;

Özellikle bazı Güney Doğu'lu işadamlarının, çeşitli sebeplerle bölücü örgütlere destek olmaları önlenmeli, aynı işadamlarının servetlerinin kaynakları incelenerek gayri meşru kazançları engellenmelidir. Örgütle bağlantısı olduğu bilinen şirket veya kuruluşların ticari faaliyetlerine engel olunmalıdır.

GAP projesi bölge ekonomisi için son derece önemli bir projedir ve süratle hayata geçirilmesine dönük çalışmalar yapılmalı, bölge ekonomik açıdan bir cazibe merkezi haline getirilmelidir. GAP projesi bağlamında bir önemli sorunda, bilindiği gibi çeşitli yabancı ülkeler GAP projesinin hayat sahalarından sürekli toprak satın almaktadır. Bunun da önüne geçilmesi bölge ekonomisinin güçlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.¹⁰⁴

Özellikle batılı işadamları, bölgede yatırım yapmaları için desteklenmeli ve yeterli güvenlik güvencesi verilmelidir. İş adamlarının bölgeye yatırım yapmaları maksadıyla vergi muafiyeti, hazine arazisi verilmesi vb. teşvikler sağlanmalıdır. Ayrıca yatırım amaçlı olarak verilen bu teşviklerin sonucu yetkililerce kontrol edilmeli ve teşviklerin bölge halkına yansımaları sağlanmalıdır.

Bölge ekonomisinde hayvancılık önemli bir yer tutmaktadır, bölge hayvancılığı canlandırılmalı ve hayvancılık ürünleri ile ilgili devlet destekli fabrikalar kurularak, bölge halkının buralarda istihdamı sağlanmalıdır.¹⁰⁵

Bir diğer önemli konuda adaletsiz gelir dağılımıdır. Ülkenin yeterli seviyede kalkınmamış olması, gelir dağılımındaki bozukluklar birçok soruna neden olmaktadır. Ekonomik kalkınmaya ağırlık verilmeli, gelir dağılımının dengeli bir şekilde olmasına

---

¹⁰⁴ www.yanki.com.tr/sayililar/1038/gap.htm. (e. t. 06.06.2006)

¹⁰⁵ www.byegm.gov.tr/YAYINLARIMIZ/DISBASIN/2005/12/05*12*05.HTM. (e. t. 06.06.2006)

çaba gösterilmeli ve sosyal devlet anlayışından taviz verilmemelidir. Bu etnik değil, devletin üstesinden gelmek sorumluluğunda olduğu ekonomik ve sosyal bir sorundur.¹⁰⁶

Bölgede cazibe merkezi olarak belirlenecek bazı illere (Adıyaman, Diyarbakır, Urfa, Mardin, Batman, Siirt, Elazığ, Malatya, Erzincan, Erzurum, Kars, Ardahan, Iğdır) özel teşvik sistemi uygulanarak, yatırım ve yerleşme için çekici hale getirilmeli, böylece kırsal kesimin boşaltılması teşvik edilmeli ve kolaylaştırılmalıdır.¹⁰⁷

---

¹⁰⁶ Çakır, R. (2004) Türkiye'nin Kürt Sorunu, İstanbul: Metis yayınları, sf.91

¹⁰⁷ Özkan, T. (2005) Abdullah Öcalan Ne Olacak?, İstanbul: Alfa Yayınları, sf.40

SONUÇ

Çalışma kapsamında anlatılan süreci toparlayarak kısa bir özet aktarmakta fayda vardır. Türkiye, bölücü terörle mücadelenin 1984-1990 ve 1990-2003 arasındaki dönemlerinde askeri alanında başarılı olmuştur. 2003 Irak Savaşı sonrası Irak'ın kuzeyinde yeniden canlanan terörün tekrar askeri sahada yok edilmesi ise Irak'ın kuzeyinde Kürdistan Yönetimi denilen cerahatin akıtılmasına ve PKK bataklığının kurutulmasına bağlıdır. Ancak, terörle mücadele sadece askeri sahada kazanılmaz. Bugüne kadar terörün tekrar canlanmasında askeri olarak ABD'nin Irak'ta oynadığı roller kadar, içeride ve dışarıda hükümetlerin yaptığı hatalar önemli rol oynamıştır. 1990'lı yılların ikinci yarısına kadar terörle mücadeleyi sadece askerlerin işi olarak gören hükümetler, terörün ülke içi kaynaklarının kurutulması ve kazanılan askeri başarıların siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel tedbirlerle tamamlanması için gerekli tedbirleri almadılar.

AB süreci ile PKK, askeri sahada mücadele ile elde edemeyeceklerini siyasi yoldan kazanmaya başladı. Önce idam cezası kaldırıldı, arkasından sözde düşünce suçlarının önüne geçmek gerekçesi ile PKK yandaşlarının dilediğini söyleme yani propaganda özgürlüğünün önü açıldı, DEHAP ve HADEP yöneticileri dâhil pek çok bölücü hapisten kurtuldu. Getirilen özgürlükler ile terör örgütünün siyasi uzantıları Meclis'e girdi ve açıktan propagandaya başladı. Ele geçirilen belediyeler ile devletin imkânları PKK'ya sunuldu. Bu özgürlükler şu an PKK eylemlerinden daha fazla ülkeye zarar vermektedir. Eğitim ve yayın hakkı diye verilen ayrıcalıklar ile bölge halkına sanki terör haklı imiş ve bölücüler de gerçekten haklarını savunuyormuş imajı verildi. Son olarak yapılmaya çalışılan "Demokratik Açılım" ise bu imajı kuvvetlendirdi. İşte PKK bu yüzden eylemlerini artırdığı görülmektedir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uzun yıllardan beri süre gelen bölücülük olayına karşı, alınacak ana tedbirler ve uygulanacak prensipler ile hedefleri kapsayan temel bir politika bu güne kadar tespit edilememiştir. Şüphesiz ki, bu durumun temel sebepleri iktidar değişiklikleri ve her iktidarın konuya farklı anlayış ve ideolojik

pencereden bakması, sorunun bir bütün olarak değerlendirilememesi, devlet içerisindeki kurumlar arası ayrılıklar, örgüte yapılan dış desteğin sürekli artması, Irak'ın ABD müdahaleleri sonucu bir istikrarsızlık ve terör yuvasına dönmesi, ülke dışında sorunun ve haklılığımızın yeterince anlatılamaması, bölgedeki aşiret yapısının çarpık seçim sistemi nedeniyle oy kaynağı olarak görülmesi ve ortadan kaldırılması gibi nedenler yatmaktadır. Türkiye bugün dahi bütüncül bir anlayışla meseleye yaklaşp, çok yönlü politikalar geliştirememektedir.

Bu bakımdan öncelikle ve ivedi olarak sorun bütün yönleriyle ele alınmalı, bu konuda uygulanması gereken ana esaslar ve ulaşılması gereken hedefler tespit edilmeli, temel bir milli politika ortaya konularak tüm dünyaya ilan edilmelidir. Ayrıca Türkiye bu politikaları kararlılıkla uygulamalı ve kesinlikle taviz vermemelidir. Bunun için gerekirse ABD ile temas edilmeli, gerekirse de ABD dahil tüm büyük oyuncularla karşı karşıya gelmek göze alınmalıdır. Konu, geldiği aşama itibarıyla askeri olmaktan çok siyasi bir mesele haline getirildiği için; devletin, siyasi çözümü yaratacak tüm başlıklara aynı ciddiyette odaklanması gerekmektedir.

Türkiye, Gazi Mustafa Kemal'in temelini attığı ilkeler ve anlayış üzerinde bugünlere kadar gelmiş, modern bir ulus devlettir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği demokratik, laik, sosyal-hukuk devleti çizgisi temelde daima var olmuştur. Bugün Batı'nın eriştiği standartlara erişebilmek için çaba harcarken PKK kaynaklı bölücülük ve ötekileştirme operasyonlarıyla da, eriştiği demokrasi ve medeniyet seviyesi çerçevesinde mücadele etmelidir. Bu hem ilerlediğimiz yolda bizi daha da yükseltecek, hem de örgütün Batı'dan destek almasına sebep olan sosyal ve siyasal içerikli mazeretlerin yok edilmesini sağlayacaktır.

PKK terörünün artık yerel bir ayrılıkçı hareket olmaktan çıkarak, büyük güçlerin çok büyük bir coğrafyayı yeniden tasarlamak için kurguladıkları, planların aracı olduğu asla unutulmamalıdır. Meselenin fikri altyapısı sürekli olarak gelişmelere paralel olarak güncellenmesi, askeri ve sivil her tür birimin mutlak bir çözüm için tam bir uyum içerisinde çalışması gerekmektedir. Bugüne dek her türlü oyuna direnen ve

bağımsızlığından, birliğinden ve bütünlüğünden asla feragat etmeyen Türk halkı devletine gerektiği yerde gereken desteği her ne pahasına olursa olsun vermiştir ve bundan sonra da vermeye hazırdır. Vatan uğruna şehit olan Mehmetçiklerin, güvenlik güçlerinin ve masum vatandaşların kanlarının yerde kalmaması ancak; ülkenin üzerine oturtulduğu temel nitelik ve değerlere sahip bir anlayış ile mümkün olacaktır.

Hangi güçlerce desteklenirse desteklensin hiç bir terör örgütü ya da devlet, ülkemizin bütünlüğünü sarsamayacak, varlığımızı tehdit edemeyecektir. Binlerce yıldır tarih sahnesinde var olan ve binlerce yıldır da bu topraklar üzerinde kardeşçe yaşayan bu halk; gelecekte de aynı birlik ve kardeşlik bağı ile burada olacağı kesindir. Yüce Önder Atatürk'ün ifade ettiği gibi Karşımıza çıkan engeller ne olursa olsun, düşmanların adı ne olursa olsun **“Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır”**.

KAYNAKÇA

KİTAP, MAKALE ve YAZILAR

ABD,Kandil'e Silah Taşıyor (2Temmuz 2007) Hürriyet Gazetesi

Akgündüz,A. (1996) Güneydoğu Meselesi ve Çözüm Yolları, İstanbul: Osav Yayınları

Bal, İ. (21.12.2009) Terörle Mücadelede Geline Nokta, Star Gazetesi, Röportaj: Fadime Özkan <http://www.usak.org.tr/makale.asp?id=1229> (e. t. 26.01.2011)

Bölügiray, N. (1996) Anarşi ve Terör nasıl Önlenir, İstanbul: Tekin Yayınevi

Çakır,R. (2004) Türkiye'nin Kürt Sorunu, İstanbul: Metis yayınları

Çeşme, A. (2005) Psikolojik Harekât ve PKK Kansız Mücadelenin Kanlı Yüzü, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık

Çetin, H. (2009) Terör ve Terörle Mücadele Politikaları Bağlamında Türkiye-PKK Örneği: 2003-2008 Dönemi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi

Cevizoğlu,H.(2004) Ya Sev Ya Sevr, Ankara: Ceviz Kabuğu yayınları

Çongar, Y. (6 Şubat 2007) ABD'nin Türkiye'ye 5 Mesajı Var, Milliyet Gazetesi

Çora, A. N. (2004), Kürt Sorununun Geleceği, İstanbul: Q-Matris Yayınları

Davut, E. (1998) Terörle Mücadelede Halkla İlişkiler ve Propagandanın Yeri ve Önemi, Ankara: Yüksek Lisans Tezi

Derian, J. D. (1992) Antidiplomacy: Spies, Terror, Speed, and War,

Cambridge: Blackwell, S. 105 İçerisinde Emin Gürses (1997) Ayrılıkçı Terörün Anatomisi: IRA-ETA-PKK, İstanbul: Bağlam Yayıncılık

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca Hazırlanan KCK İddianamesi

Demirel, E. (2005) Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul: IQ Yayınları

Ergül, E. (2007) Kürdistan İşçi Partisi Terör Örgütü (PKK): Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: İzzet Baysal Üniversitesi

Ersever, C. (2010) Kürtler, PKK ve Abdullah Öcalan, İstanbul: Milenyum Yayıncılık

Ersever, C. (1993) Üçgendeği Tezgâh, Ankara: Ocak Yayınları

Facts on File World News Digest (9 Ekim, 1997)

Fidan, M. (Kasım, 1996) Kitle İletişim Araçlarının Terörle İlişkisi, Yeni Türkiye Dergisi,Sayı;32,

Gürses, E. (1997) Ayrılkçı Terörün Anatomisi: IRA-ETA-PKK, İstanbul: Bağlam Yayıncılık

Geçmişten Bugüne Sınır Ötesi(7Nisan, 2007) Milliyetçi Forum,

<http://www.milliyetciforum.com/gecmisten-bugune-sinir-otesi-15594.html>
(e.t.24.12.2011)

Gunter, M. M.(1990) The Kurds in Turkey: A Political Dilemma, USA: Westview Press

Kanlı Terörle Yüzleşme 17 (09.07.2010) Yeniçağ Gazetesi
<http://www.yg.yenicaggazetesi.com.tr/habergoster.php?haber=37287> (e. t. 26.01.211)

Kar,Selçuk, (18 Eylül,2005) Terörle Mücadele Kanun Tasarısı Değerlendirme Raporu, Yeni Asya Gazetesi

Karadaş,Düzgün (29 Nisan, 2006) Bugün Gazetesi Pişmanlıkta PKK Birinci

Kaynak, M. ve Gürses, E. (2007) Derin PKK, İstanbul: Timaş Yayınları

- Kışlalı, A. T. (1996), Siyaset Bilimi, Ankara: İmge Kitapevi
- Kohen, S. (27 Mart, 1990) Separatist Rebels Step up War of Liberation Against Turks, Middleeast Times
- Kundakçı, H. (2000) Güneydoğu'da Unutulmayanlar, İstanbul: Alfa Yayınları
- Kurt, M. (2009) 1980 Sonrası T.C. Hükümetlerinin Programlarında İç Güvenlik ve Terörün Yeri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi
- Mengi, R. (16.12.2010) İşte “Demokratik Açılım”da Son Nokta, Gazete Vatan
- Mete, Ö. L. ; Kaynak, M. (2008)Ergenekon, İstanbul: Profil Yayıncılık
- Mustafa Işık, “İdam Cezası ve MHP”, 2023 Web, <http://www.2023istanbul.com/koseyazisi/46/idam-cezası-ve-mhp.html>, 07.05.2010. (e. t.: 07.05.2010)
- Nadim Macit, N. (15 Kasım 2009) Açılım Söylemi, Kürt Açılımı ve Jeopolitik Düzenleme, 2023 Dergisi, Sayı 103
- Özkan, T. (2005) Abdullah Öcalan Ne Olacak?, İstanbul: Alfa Yayınları
- Öcalan, A. (1993) PKK IV. Kongresi'ne Sunulan Politik Rapor, istanbul: Zagros Yayıncılık
- Öcalan Davası, Belgenet, <http://www.belgenet.com/dava/durusma08.html#1>, (e. t.: 25.03.2010)
- Özdağ, Ü. (1999) Türkiye, Kuzey Irak ve PKK- Bir Gayri Nizami Savaşın Anatomisi, Ankara: AVSAM Yayınları
- Özdağ, Ü. (2007) Türk Ordusunun PKK Operasyonları, İstanbul Pegasus Yayınları
- Özdağ, Ü. (2010) Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor, Ankara: Kripto Kitaplar

PKK Terör Örgütü ile Etkin Mücadelede Analiz, Risk, Fırsat ve Öneriler Raporu
(2008) USAK

Rubin, R. (5 Haziran 2007) FRL/RL İraç:Analyst Examines possible Turkish cross-border attack

Sanber, Ö. (1 Ağustos, 2005) Ziyaret Yeni Bir Sayfa Açmadı, Radikal Gazetesi

Sazak, D. (16 Temmuz 2005) Myers'ın uyarısı, Milliyet Gazetesi

Şahin, M. (2010) PKK Terör Örgütü asfiye Edilebilir Mi, Edilebilmesi İçin Neler Yapılmalıdır? Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ufuk Üniversitesi

Şener, N. (24 Haziran, 2010) 26 Yıllın Kanlı Bilançosu, Milliyet Gazetesi

Törel, T. (2002) PKK Terör Örgütü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İsparta: Süleyman Demirel Üniversitesi

Türkiye'de İdamın Kaldırılmasının 4'üncü Yılı,
<http://www.haberler.com/turkiye-deidamin-kaldirilmasinin-4-uncu-yildonumu-haberi/>,
(e. t.: 27.03.2010)

Yavaşoğlu, S.; Erboz, F. (05.09.2010) Eyalet Yolunun Taşları Döşendi, Yeniçağ Gazetesi

Yavuz, C. (29 Şubat, 2008) İrak'ta Kara Harekatına "Türk Gibi" Başlamıştık Ama, TÜRKSAM

<http://www.turksam.org/tr/a1393.html> (e. t. 24.12.2011)

Yetkin, M. (17 Şubat, 2007) Yeni Oyun Kapıda, Cumhuriyet Gazetesi

Yılmaz, S. (2010) Demokrasi ve Güvenlik, 21. Yüzyıl Enstitüsü,
http://www.21yyte.org/tr/yazi3458-DEMOKRASI_VE_GUVENLIK.html (e. t. 30.01.2011)

(2010) Terörle Mücadelede Geline Aşama ve Yapılan Hatalar, 21. Yüzyıl Enstitüsü,
http://www.21yyte.org/tr/yazi4830-TERORLE_MUCADELEDE_GELINEN_ASAMA_VE_YAPILAN_HATALAR.html (e. t. 30.01.2011)

BASIN ORGANLARI

Cumhuriyet Gazetesi (5-9 Nisan, 1990)

Cumhuriyet Gazetesi (18 Temmuz, 2006) Askeri Seçenek Masada

Cumhuriyet Gazetesi (9 Ağustos, 2006) PKK'da Abluka Bunalımı

Cumhuriyet Gazetesi (23 Kasım 2006)

Cumhuriyet Gazetesi (1 Haziran, 2007)

Cumhuriyet Gazetesi (2 Haziran 2007) Habur'u Kapatmak İyi Bir Fikir Değil

Hawlati Gazetesi (20 Eylül 2006)

Hürriyet Gazetesi (5-9 Nisan, 1990)

Hürriyet Gazetesi (10 Mayıs, 1995)

Hürriyet Gazetesi (26 Ekim 2005)

Hürriyet Gazetesi (23 Temmuz, 2006) PKK İçin Çiftlikte Söz

Hürriyet Gazetesi (29 Temmuz, 2006)

Milliyet Gazetesi (23 Nisan 2005)

Milliyet Gazetesi (9 Kasım 2005)

Milliyet Gazetesi (23 Nisan, 2006) PKK Çifte Kısaçta

Milliyet Gazetesi (15 Ekim 2006) Ateşkes yalanı

Milliyet Gazetesi (13 Haziran 2007) Önce Türkiye,sonra Kuzey Irak

Radikal Gazetesi (23 Kasım 2006) Ralston'un Rahatsızlığı

Sözcü Gazetesi (12 Aralık 2009) PKK Bile İkna Edemedi

Star Gazetesi (14 Ekim 2008) Desteği Kes, İstihbaratı Paylaş

Vatan Gazetesi (22 Aralık 2008) PKK'yı Tasfiye Planı

Yeni Şafak Gazetesi (5 Şubat 2005) Rice:PKK ile silahsız mücadele ediyoruz

Welat radyosu (11 Aralık 2006)

İNTERNET SİTELERİ

<http://dosyalar.hurriyet.com.tr/hur/turk/99/02/17/gundem/07gun.htm> (e. t.: 1.01.2010)

www.byegm.gov.tr/YAYINLARIMIZ/DISBASIN/2005/12/05*12*05.HTM. (e. t. 06.06.2006)

www.firatnews.com (10 Ağustos, 2006)

www.firatnews.com (20 Temmuz 2006)

www.gap.gov.tr/Turkish/Sosprj/cfaal13.pdf, (e. t. 06.06.2006)

www.milliyet.com.tr/2000/09/14/yazarbila.html (e. t. 19.11.2004)

www.ntvmsnbc.com Ntvmsnbc Haber Portalı (7 Subat 2006)

www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=186249 (e. t. 04.05.2006)

www.rizgari.com (e. t. 03.12.2010)

www.sabah.com.tr/2006/04/28/siy115.html (e. t. 06.06.2006)

www.tbmm.gov.tr (e. t. 17.12.2010)

www.tsk.mil.tr

www.yanki.com.tr/sayililar/1038/gap.htm. (e. t. 06.06.2006)

ÖZGEÇMİŞ

25 Haziran 1984 tarihi, Mersin doğumluyum. İlk ve Orta Öğrenimimi sırasıyla Yeniköy İlkokulu, Osmaniye Anadolu Lisesi ve ÇEAŞ Seyhan Anadolu Lisesi'nde tamamladım. 1999–2003 yılları arasında Işıklar Askeri Lisesi'nde lise eğitimimi tamamlamayı müteakip 2007 yılında Kara Harp Okulu'ndan Piyade Teğmen rütbesiyle mezun oldum. 2008'de Piyade Okul Komutanlığı Subay Temel Kursunu tamamlayarak Temmuz ayı itibariyle 6'ncı Motorlu Piyade Alayı'nda takım komutanlığı görevine başladım ve halen aynı görevi sürdürmekteyim.

2009–2010 Yılı Güz Döneminde Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Eğitimine başladım.

Yabancı dilim İngilizce olup, bekarım.

Aday: Mehmet Murat Özsoy